اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

یکشنبه ● ۶ خرداد ۱۴۰۳ ● ۱۷ ذی القعده ۱۴۴۵ ● ۲۶ مه ۲۰۲۴ ● سال هفتم ● شماره ۱۳۱۱ ● ۸صفحه ● قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

افزایش استخراج و تولید سنگ آهن شرکت های بزرگ

استخراج و تولید سنگ آهن شرکت های بزرگ کشور در نخستین ماه ۱۴۰۳، به ترتیب ۴۰ و ۳۸ درصد افزایش یافت.

۱۴ شرکت بزرگ سنگ آهن در ماه فروردین، حدود ۷ میلیون و ۴۶۷ هزار و ۲۰۲ تن ماده معدنی استخراج کردند.

۲

سردرگمی زغال‌سنگی‌ها از روند سیاست‌ها

سعید صمدی با اشاره به سیاست‌های سال گذشته خاطرنشان کرد: در سال ۱۴۰۲ همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد با سیاست‌هایی که وزارت صمت اتخاذ کرد مبنی بر عدم ورود به مشکلات و معضلات معادن زغال‌سنگ و نرخ‌گذاری غیرواقعی زغال‌سنگ روند کاهش تولید شیب تندی به خود گرفت.

۴

«روزگارمعدن» گردشگری در معادن را بررسی کرد:

گردش در جدول مَندَلُف

۳

طرح: مهدی کاوه ای AI

یادداشت‌ها

واجب‌تر از نان شب

۲

الزامات توسعه معادن

۴

صادرات، مهم‌ترین تحول در حوزه انرژی

۷

صادرات، مهم‌ترین تحول در حوزه انرژی

۷

تیترهای روز

لزوم آینده‌نگری در بخش معدن

۲

رشد اقتصادی در سایه تحریم‌ها

نفت و گاز برای کشورهای دارنده این منابع از اهمیت حیاتی برخوردار هستند. درآمدهای حاصل از این منابع نقش مهمی در تامین بودجه موردنیاز کشورها ایفا می‌کند. باتوجه به اهمیتی که این صنایع برای کشورمان دارند، هدف تحریم‌ها قرار گرفتند. قرار بود راه‌های فروش نفت و گاز کشور بسته شود، به‌نحوی‌که در نهایت مجبور به تسلیم در مذاکرات شویم. دولت‌ها واکنش‌های متفاوتی به تحریم‌ها دارند.

۷

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه

شرکت تامین ماشین آلات ساختمانی و نصب – تامکو (سهامی خاص) شماره ثبت ۱۱۸۴۸ و شناسه ملی ۱۰۱۰۱۳۴۸۶۱۴

بدینوسیله از کلیه سهامداران **شرکت تامکو** دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه **مجمع عمومی عادی سالیانه** که راس ساعت **۱۱** صبح روز **چهارشنبه** مورخ **۱۴۰۳/۰۳/۱۶** در محل دفتر شرکت تامکو واقع در مبارکه، بلوار خیام، بالاتر از کشتارگاه صنعتی مبارکه برگزار می‌گردد حضور بهم رسانند.

دستور جلسه:

۱- استماع گزارش هیئت‌مدیره و بازرس قانونی
۲- تصویب ترازنامه و صورتحساب سود و زیان سال مالی منتهی ۱۴۰۲/۱۲/۲۹
۳- تقسیم سود
۴- انتخاب بازرس قانونی برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۳/۱۲/۳۰
۵- انتخاب روزنامه کثیرالانتشار
۶- سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی عادی باشد.

هیئت‌مدیره شرکت تامین ماشین‌آلات ساختمانی و نصب تامکو (سهامی خاص)

آگهی مزایده

شهرداری رامسر

موضوع: اجاره یک ساله مغازه بازار چه رمک

شهرداری رامسر در نظر دارد در اجرای بند ۲ مصوبه ۱۶۱ و درخواست شماره ۰۳/۶۹۳۳۳/۱۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۵ واحد درآمد شهرداری رامسر نسبت اجاره یک ساله مغازه بازارچه رمک از طریق مزایده اقدام نماید. واجدین شرایط می‌توانند جهت دریافت اسناد و یا اطلاع از سایر شرایط و جزئیات با شماره تلفن ۵۵۲۵۶۱۷۳-۰۱۱ واحد امور قراردادهای شهرداری تماس حاصل فرمائید.

- متقاضیان واجد شرایط می‌بایست برای شرکت در مزایده پنج درصد مبلغ پایه کارشناسی را به حساب سپرده شهرداری رامسر واریز یا ضمانتنامه بانکی حداقل تا سه ماه دیگر قابل تمدید باشد به همان میزان ارائه نمایند.
- نحوه پرداخت بهای مزایده به صورت نقدی می‌باشد.
- در صورتی که برندگان اول دوم حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنان به ترتیب ضبط خواهد شد.
- آخرین مهلت دریافت اسناد تا مورخ **۱۴۰۳/۳/۱۲** از طریق مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) اسناد مزایده را دریافت نماید
- تاریخ بارگذاری اسناد در سامانه تدارکات دولت تا تاریخ **۱۴۰۳/۳/۲۲** می‌باشد.
- تاریخ بازگشایی پیشنهادات مورخ **۱۴۰۳/۰۳/۲۳** خواهد بود.
- شهرداری رامسر در رد یا قبول پیشنهادات مختار است.

علی امینی‌شاد، شهردار رامسر

آگهی حق‌تقدم خرید سهام در خصوص مرحله دوم افزایش سرمایه

نوبت اول

شرکت دوستداران آینده‌ساز کیش (سهامی عام)

ثبت شده به شماره ۱۳۸۴۲ و شناسه ملی ۱۴۰۰۸۳۵۷۶۹۰ به مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام

بدینوسیله به اطلاع کلیه سهامداران محترم **شرکت دوستداران آینده ساز کیش (سهامی عام)** می‌رساند در اجرای مصوبه مجمع عمومی فوق‌العاده مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۵ و تفویض اختیار عملی نمودن افزایش سرمایه به هیئت‌مدیره، نظر به اینکه مقرر است سرمایه شرکت در مرحله دوم از مبلغ ۳۴۳,۶۰۸,۸۰۰,۰۰۰ ریال منقسم به ۳۴۳,۶۰۸,۸۰۰ سهم هزار ریالی عادی با نام به مبلغ ۲,۰۶۱,۶۵۲,۸۰۰,۰۰۰ ریال منقسم به ۲,۰۶۱,۶۵۲,۸۰۰ سهم هزار ریالی عادی بانام به شرح ذیل از تاریخ **۱۴۰۳/۰۳/۱۰** تا پایان روز **۱۴۰۳/۰۴/۱۰** افزایش و تمدید گردد.

۱- سرمایه فعلی شرکت ۳۴۳,۶۰۸,۸۰۰,۰۰۰ ریال **۲**- مبلغ افزایش سرمایه مبلغ ۱,۷۱۸,۰۴۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال **۳**- ارزش هر سهم هزار ریال **۴**- تعداد سهم عرضه شده ۱,۷۱۸,۰۴۴,۰۰۰سهم **۵**- نوع سهام عادی با نام **۶**- محل افزایش سرمایه از محل مطالبات حال شده سهامداران یا آورده نقدی یا تواما **۷**- موضوع افزایش سرمایه اصلاح ساختار مالی شرکت **۸**- با توجه به مصوبه هیئت‌مدیره مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۳ هر سهامدار نسبت به هریک سهم خود، حق تقدم خرید تا ۵ سهم را خواهد داشت. **۹**- در اجرای مواد ۱۶۶-۱۶۹-۱۷۰ قانون تجارت، سهامدارانی که مایل به افزایش سرمایه خود از محل مطالبات حال شده می‌باشند مراتب را به شرکت اعلام نمایند. **۱۰**- چنانچه سهامداران مطالبات نداشته باشند یا مطالبات آنها تکاپوی حق‌تقدم آنها را ننماید تمام یا بقیه وجه را به حساب جاری **۰۱۱۲۷۷۸۷۸۹۰۰۷** و شماره شبا **IR550170000000112778789007** نزد بانک ملی به نام شرکت دوستداران آینده‌ساز کیش واریز نمایند و رسید بانکی مربوطه را در ساعات اداری در روزهای هفته از ساعت ۹ الی ۱۷ بعدازظهر به دفتر مرکزی کیش - برج صدف - طبقه ۶ - واحد ۶۰۲ به واحد مالی تسلیم نماید و رسید دریافت نمایند. **۱۱**- بدیهی است چنانچه بعضی از سهامداران از حق‌تقدم خود ظرف مهلت قانونی استفاده ننمایند هیات‌مدیره مجاز خواهد بود حق‌تقدم‌های استفاده نشده را به هر نحو که مصلحت بداند با هر قید و شرط که صلاح می‌داند به سایرین عرضه نماید و افزایش سرمایه را عملی نماید و نسبت به اصلاح ماده (۵) اساسنامه مبادرت ورزد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۲/۰۶ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۲/۰۹

هیئت‌مدیره شرکت دوستداران آینده‌ساز کیش (سهامی عام)

وزارت راه و شهرسازی
اداره کل راه و شهرسازی استان تهران

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۴۰۳/۰۳

اداره کل راه و شهرسازی استان تهران در نظر دارد پروژه ذیل را ازطریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت واگذارنماید.

ردیف	موضوع	شماره مناقصه در سامانه ستاد	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار (ریال)	برآورد اولیه (ریال)
۱	عملیات اجرایی آماده‌سازی اراضی ۱۵ هکتاری سایت دشت ناصر فیروزکوه (عملیات خاکی و جدول‌گذاری)	۲۰۰۳۰۰۳۰۲۹۰۰۰۰۳	۶,۶۲۳,۴۸۰,۵۹۴	۱۳۲,۴۶۹,۶۱۱,۸۷۳

تمامی مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. همچنین ارسال فیزیکی پاکت الف مطابق برنامه زمانی زیر به آدرس مناقصه گزار الزامی است. (نوع تضمین یکی از تضامین معتبر در آئین نامه تضمین به شماره ۱۲۳۴۰۲ مورخ ۹۴/۹/۲۲ می‌باشد.)

آخرین مهلت زمانی ثبت‌نام و دریافت اسناد: از تاریخ درج آگهی تا ساعت **۱۰:۰۰** مورخ: **۱۴۰۳/۰۳/۱۳**

آخرین مهلت زمانی ارسال پیشنهاد در سامانه ستاد و تحویل فیزیکی پاکت الف به دبیرخانه مناقصه‌گزار: ساعت **۱۰:۰۰** مورخ: **۱۴۰۳/۰۳/۲۷**

زمان بازگشایی پاکات ارزیابی کیفی: راس ساعت **۱۱:۰۰** روز **یکشنبه** مورخ **۱۴۰۳/۰۳/۲۷**

آدرس مناقصه‌گزار: تهران، خیابان سپهبد قرنی، خیابان کلانتری، پلاک ۸۰، ساختمان شماره ۱ اداره کل راه و شهرسازی استان تهران. **تلفن تماس:** ۸۸۹۲۱۵۰۵ داخلی ۲۲۰۷

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۳/۰۶ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷

اداره کل راه و شهرسازی استان تهران

روزگار معدن
یکشنبه
• ۶ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۷ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲۶ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۱۱

یادداشت

واجب‌تر از نان شب

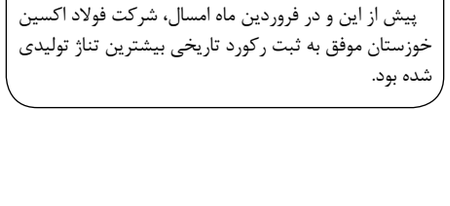
روح‌اله ملکی
مدیرعامل شرکت حمل‌ونقل بین‌المللی زرین راه وطن

حمل‌ونقل مواد معدنی و فلزی در سراسر جهان از اهمیت فراوانی برخوردار است و تاثیر بسزایی بر فعالیت معدنکاران، راندمان تولید و صادرات انواع محصولات فلزی و معدنی دارد. در حال حاضر حمل و نقل به چهار روش جاده‌ای، ریلی، دریایی و هوایی در نقاط مختلف دنیا انجام می‌شود که عمده روش‌های مورد استفاده در بخش معدن و صنایع معدنی، ریلی و جاده‌ای است؛ اگرچه دو روش دیگر از سرعت و ایمنی بالاتری برخوردار هستند اما امروزه بسیاری از کشورهای پیشرفته و فعال در بخش معدن مانند چین و استرالیا، از حمل‌و نقل ریلی و جاده‌ای برای جابه‌جایی مواد معدنی و فلزی خود استفاده می‌کنند و همه ساله حجم بسیار بالایی از محصولات تولیدی در این کشورها از طریق این دو روش جابه‌جا می‌شود. در این بین، نقش حمل‌ونقل ریلی در توسعه بخش معدن و صنایع معدنی به ویژه صنعت پراهمیت فولاد بر کسی پوشیده نیست و فولادسازان مطرح دنیا مانند چین، ایالات متحده آمریکا و روسیه، در حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد فولاد خود را به وسیله ریل حمل می‌کنند که این مسئله می‌تواند تاثیر بسزایی بر قیمت تمام شده فولاد در این کشورها بگذارد.

با این وجود، متاسفانه وضعیت حمل‌ونقل ریلی در ایران به عنوان یکی از ۱۰ فولادساز برتر جهان چندان مناسب نیست و میزان جابه‌جایی فولاد از طریق ریل در کشور ما، در حدود ۱۰ درصد برآورد شده است. پرداخت نکردن حق دسترسی توسط برخی از شرکت‌های ریلی، فرسودگی واگن‌ها و تشدید تحریم‌ها در زمینه تامین قطعات و تجهیزات مورد نیاز، از جمله دلایل عقب‌ماندگی کشور در بخش حمل‌ونقل ریلی به شمار می‌آید که باعث شده تا فعالان بخش معدن و صنایع معدنی علی‌الخصوص فولاد، دورنمای چندان مناسبی برای آن متصور نشوند. از طرفی، هزینه سرمایه‌گذاری در صنعت حمل‌ونقل ریلی نیز بسیار بالاست و از آنجایی که سرمایه‌گذاری‌های لازم توسط دولت در راستای توسعه زیرساخت‌ها طی سالیان اخیر انجام نشده است، بنابراین نمی‌توان نسبت به حرکت صنایع فولادی و معدنی در مسیر استفاده هرچه بیشتر از ریل به جای جاده چندان امیدوار بود.این در حالی است که حمل‌ونقل ریلی از لحاظ میزان مصرف سوخت، کاهش آلایندگی‌ها، جابه‌جایی آسان مواد معدنی و فلزی و کاهش سوانح و تلفات از مزایای قابل‌توجهی برخوردار است که لزوم توجه به این بخش را بیش از پیش افزایش می‌دهد. در واقع نتیجه مثبت حاصل از مزایای مذکور در بهای تمام شده حمل نمایان می‌شود؛ به نحوی که در کشورهای مطرح معدنی جهان مانند استرالیا، چین و روسیه، بهای تمام شده حمل ریلی به ازای هر تن کیلومتر مواد معدنی، ۲۰ درصد کمتر از بهای تمام شده حمل از طریق جاده است. همچنین به طور متوسط هر تن کیلومتر جابه‌جایی مواد معدنی از طریق ریل و به وسیله واگن، در حدود ۳۰ برابر کربن دی‌اکسید کمتر نسبت به حمل از طریق جاده منتشر می‌کند. میزان مصرف سوخت در حمل ریلی نیز پنج تا هفت برابر نسبت به حمل جاده‌ای کمتر است و از این رو می‌توان گفت که جای خالی توسعه حمل‌ونقل ریلی در کشور ما که اتفاقا یکی از معدن‌خیزترین کشورهای دنیا نیز محسوب می‌شود، به شدت احساس می‌شود.در پایان باید گفت توسعه حمل‌ونقل ریلی در داخل کشور یک ضرورت است؛ چراکه حمل‌ونقل جاده‌ای به عنوان روش غالب حمل در بخش معدن و صنایع معدنی نیز با چالش‌های عدیده‌ای مواجه بوده که از جمله می‌توان به هزینه بالای سوخت، تامین قطعات یدکی خودروهای سنگین، فرسودگی ناوگان حمل‌ونقل، هدررفت زمان در مبادی گمرکی و... اشاره کرد؛ البته مادامی که تجهیزات و امکانات کافی جهت تخلیه و بارگیری مواد معدنی در ایستگاه‌های راه آهن کشور وجود نداشته و یا فرسوده شده است، صرفا توسعه خطوط ریلی نسبت به جاده‌ای کشور نمی‌تواند تاثیر چندانی بر حمل و نقل مواد معدنی داشته باشد و بر همین اساس ضرورت دارد توجه بیشتر به نوسازی و گسترش زیرساخت‌های موجود و به کارگیری الگوهای موفق جهانی در این زمینه در دستور کار دولت و سازمان‌های ذی‌ربط قرار گیرد.

درجه

ثبت رکورد تولید روزانه و ماهانه در شرکت فولاد اکسین خوزستان

همزمان با پانزدهمین سالگرد بهره‌برداری از شرکت فولاد اکسین خوزستان، رکورد تولید روزانه و ماهانه در این مجموعه عظیم صنعتی به دست توانمند جوانان جهادگر اکسینی شکسته شد.

فولاد مردان اکسین موفق شدند در راه اقتدا به شهدای خدمت،در طول یک ۲۴ ساعت با تولید پنج هزار و ۸۶ تن اسلب، رکورد تولید روزانه جدیدی را در تاریخ این شرکت به ثبت برسانند.

رکورد تولید روزانه ثبت شده توسط فولاد مردان اکسینی در آخرین روز اردیبهشت ماه نیز حدود ۲۰۰ تن بالاتر از رکورد قبلی است که حدود هفت سال قبل محقق شده بود.

همچنین در فروردین ماه امسال، شرکت فولاد اکسین خوزستان توانست رکورد ماهانه تولید را با تولید بیش از ۸۳ هزار تن بشکند؛ در راستای این رکوردشکنی نیز در اردیبهشت ماه رکورد جدیدی به ثبت رسید و تناژ نورد اسلب با افزایش حدود ۸۰۰ تنی، میزان ۸۳۸۵۵ هزار و ۸۵۵ تن ثبت شد.

این در حالی است که این رکوردها با تمرکز بر محصولات استراتژیک و با ارزش افزوده بالا که سودآوری مطلوبی برای فولاد اکسین دارد، همراه است.

پیش از این و در فروردین ماه امسال، شرکت فولاد اکسین خوزستان موفق به ثبت رکورد تاریخی بیشترین تناژ تولیدی شده بود.

آمار فروردین ۱۴۰۳ اعلام شد؛

افزایش استخراج و تولید سنگ آهن شرکت های بزرگ

استخراج و تولید سنگ آهن شرکت های بزرگ کشور در نخستین ماه ۱۴۰۳، به ترتیب ۴۰ و ۳۸ درصد افزایش یافت.۱۴ شرکت بزرگ سنگ آهن در ماه فروردین، حدود ۷ میلیون و ۴۶۷ هزار و ۲۰۲ تن ماده معدنی استخراج کردند. این رقم در مدت مشابه سال گذشته، ۵ میلیون و ۳۳۰ هزار و ۴۱ تن بود.از این میزان، شرکت های «صنایع معدنی فولاد سنگان» یک میلیون و ۸۰۸ هزار و ۵۹۸ تن، «گهر زمین» یک میلیون و ۲۳۶ هزار و ۲۷۶ تن، «توسعه معادن و صنایع معدنی خاورمیانه» ۹۹۹ هزار و ۳۳۲ تن، «گل گهر» ۹۲۵ هزار و ۲۵۸ تن، «چادرملو» ۶۰۴ هزار و ۱۷۸ تن، «جلال آباد» ۳۴۸ هزار و ۴۳۸ تن، «مرکزی» ۳۲۷ هزار و ۴۳۲ تن، «سیرجان (۲)» ۳۱۸ هزار و ۶۰۹ تن، «صنایع و معادن ماهان» ۲۹۰ هزار و ۱۸ تن، «صبانور» ۲۸۶ هزار و ۱۲۷ تن، «آنومالی شمالی – بافق» ۱۵۹ هزار و ۸۱۶ تن، «گلمنده» ۹۵ هزار و ۱۲۲ تن، «میشدوان» ۴۷ هزار و ۲۶۶ تن و «فلات مرکزی (چاه گز)» ۲۰ هزار و ۷۳۳ تن ماده معدنی استخراج کردند.طی ماه فروردین ۱۴۰۳، شرکت های بزرگ ۲ میلیون و ۶۴۳ هزار و ۵۱۱ تن سنگ آهن تولید کردند. اما میزان سنگ آهن تولید شده در مدت مشابه سال گذشته، یک میلیون و ۹۱۸ هزار و ۳۳۲ تن بود.

شرکت های بزرگ معدنی در ماه فروردین، ۴ میلیون و ۶۰۲ هزار و ۲۵۳ تن کنسانتره سنگ آهن تولید کردند که نسبت به رقم مدت مشابه سال گذشته (۴ میلیون و ۶۳۶ هزار و ۲۱۷ تن)، کمتر از یک درصد کاهش نشان می دهد.

ارسال کنسانتره سنگ آهن اما با ۲۹ درصد افزایش، از یک میلیون و ۱۴۷ هزار و ۱۲۵ تن در فروردین ۱۴۰۲، به یک میلیون و ۴۷۷ هزار و ۹۲۰ تن در فروردین امسال رسید.

در نشست تخصصی «تامین و توانمندسازی منابع انسانی پیشرو در معدن و صنایع معدنی» مطرح شد

لزوم آینده‌نگری در بخش معدن

گروه خبر

میزگرد تخصصی «تامین و توانمندسازی منابع انسانی پیشرو در معدن و صنایع معدنی» که در دومین رویداد جامع معدن و صنایع معدنی برگزار شد، به سه‌محور بررسی وضعیت منابع انسانی در معدن و صنایع مرتبط، روش‌های نوین به‌کارگیری نیروی انسانی ماهر و روش‌های نوین توانمندسازی و نگه‌داشت منابع انسانی پرداخته شد.

کارشناسان در این نشست چالش امروز حوزه معدن و صنایع معدنی را کمبود نیروی انسانی ماهر عنوان و تاکید کردند باید با اتخاذ نگاه آینده‌نگرانه از سوی مدیران معدنی، برای تربیت نیروی انسانی ماهر و رده بالا گام برداشته شود. کمبود نیروی متخصص معدنی در حالی است که آمارها نشان می‌دهد در شرایط فعلی، به دلیل چالش‌های متعدد پیش‌روی معدن و صنایع معدنی، تا ۸۲درصد توجه مدیران متمرکز بر امور جاری بنگاه‌هاست.

نیروی انسانی یکی از عوامل مهم تولید و فعالیت اقتصادی است که به دلیل وجود چالش‌های اقتصادی و قانون‌گذاری متعدد، تا حدی مورد بی‌توجهی واقع شده است. در پنل تخصصی «تامین و توانمندسازی منابع انسانی پیشرو در معدن و صنایع معدنی»، شش فعال و کارشناس، به اهمیت توجه به بخش تربیت نیروی انسانی ماهر پرداخته‌اند.

به عقیده آنها، سیستم آموزش دانشگاهی نمی‌تواند نیروی ماهر در بخش معدن را به بازار کار این حوزه تحویل بدهد و هر مجموعه‌ای باید با اتخاذ نگاه طولانی‌مدت، درصدد تربیت نیروی انسانی در سطح مدیریت باشد. همچنین پیشروی برق‌آسای تکنولوژی، این تلنگر را به مدیران این بخش می‌زند تا با تغییر رویکردها، از متخصصان حوزه دیجیتال نیز کمک بگیرند.

همکاری دانشجویان ایرانی مهاجر با شرکت‌های داخلی

سیدعلی حسینی، معاون دفتر توسعه روابط‌عمومی و سرمایه انسانی سازمان توسعه همکاری‌های علمی و فناورانه بین‌المللی در میزگرد تخصصی «تامین و توانمندسازی منابع انسانی پیشرو در معدن و صنایع معدنی» با بیان اینکه مساله مهاجرت نیروی انسانی ماهر، یکی از دغدغه‌های مهم فعالان بخش تولید است، گفت: استفاده از دانش و تجربیات این نیروهای ماهر، در هموار کردن مسیر توسعه کمک‌کننده به نظر می‌رسد و از سوی دیگر، در خارج از کشور، تعدادی از این افراد مایل هستند بتوانند با شرکت‌های داخل ایران همکاری داشته باشند تا تجربه و مهارت کسب‌کرده را برای کشور خودشان به کار بگیرند.

به گفته او، تاکنون ۹۳۰۰ایرانی خارج از کشور برای فعالیت در مجموعه‌های داخلی درخواست پذیرش داشته‌اند که از این تعداد، ۱۲۰نفر متخصصان حوزه معدن و صنایع معدنی هستند. حسینی بیان کرد: با وجود متخصصان داخل کشور، بنگاه‌ها می‌توانند از مهاجران علاقه‌مند نیز برای اعتلای فعالیت‌هایشان استفاده کنند.

کمبود نیروی انسانی ماهر در آینده

سید محمدمهدی هاشمی، مدیرعامل شرکت توسعه مدیریت نشاء، معتقد است نسل دهه ۸۰ علاقه‌ای به ورود به حوزه معدن و صنایع معدنی ندارند و در ۱۰ تا ۱۵سال آینده، این حوزه با مشکلات اساسی به دلیل نبود نیروی ماهر مواجه خواهد بود. او بیان کرد: جهان با سرعت بسیار زیادی به سمت تکنولوژی‌های جدید در حرکت است، به نوعی که فعالان نیز از شیب تند تکنولوژی شگفت‌زده هستند. از سوی دیگر، فناوری‌های جدید دست کسانی است که با محیط فعالیت معدن و صنایع معدنی همخوانی ندارد.

به باور هاشمی، معدن و صنایع معدنی صنعت خاک است و با ویژگی‌های حوزه دیجیتال نمی‌تواند ارتباط برقرار کند، ولی نیازهای جهانی این اجبار را ایجاد می‌کند تا شرکت‌های معدنی، با اتخاذ رویکردهای جدید بستر را برای جذب نیروهای ماهر حوزه دیجیتال فراهم کنند. او افزود: ایجاد معدن به نسبت صنایع معدنی ساده‌تر است و در استان‌ها تعداد زیادی معدن در حال کار وجود دارد و چالش الزام تامین نیروی کار ساده از افراد بومی وجود دارد.

اهمیت تشخیص نیازهای بخش معدن

احمدرضا صیادی، رئیس انجمن مهندسی معدن ایران، در میزگرد تخصصی «تامین و توانمندسازی منابع انسانی پیشرو در معدن و صنایع معدنی» با بیان اینکه فضای امروز معدن کمی کدر است، یعنی میزان عرضه و تقاضا مشخص نیست، گفت: باید نیازهای حال حاضر و آینده بخش معدن و صنایع معدنی مشخص شود؛ زیرا برنامه آموزشی دانشگاه‌ها با مهارت‌های موردنیاز در بستر فضای کار معدن و صنایع معدنی همخوانی ندارد.

این کارشناس افزود: در سال ۱۳۹۶، حدود ۵هزار شرکت فعال در حوزه معدن وجود داشتند که در آن، حدود ۱۰هزار نفر مشغول به کار بودند، ولی با گذر زمان، ورود جوان‌ها به این بخش کاهش یافته است. براساس دفترچه انتخاب رشته سازمان سنجش، در سال ۱۴۰۲، در تمامی دانشگاه‌های کشور نزدیک به ۱۲۰۰صندلی برای رشته‌های مربوط به معدن و صنایع معدنی وجود داشت، ولی نزدیک به نیمی از آنها خالی ماند.

به گفته صیادی، در مقطع کارشناسی ارشد، دانشجویان این رشته‌ها ترجیح می‌دهند در دانشگاه‌های بنام کشور تحصیل کنند و در مقطع دکترا تعداد دانشجویان بسیار کاهش می‌یابد. او افزود: نتایج پژوهش‌هایی که در مقطع دکترا توسط دانشجویان این مقطع انجام می‌شود، در بخش معدن و صنایع معدنی به کار گرفته می‌شود.

او بیان کرد: نیازسنجی تنها راهکار فعلی بهبود شرایط معدن و صنایع معدنی است. کشور شیلی تا ۳۰سال آینده را مورد بررسی قرار داده است و در گرایش‌هایی از بخش معدن و صنایع معدنی که نیاز به متخصص دارد نقشه راه تدوین کرده است و این اتفاق در ایران نیز باید رقم بخورد تا فضای دانشگاهی نیز منضبط‌تر و موثرتر واقع شود.

رقابت شرکت‌ها برای جذب نیروی انسانی ماهر

مقداد ولایی، بنیان‌گذار سایت کاریابی جاب‌ویژن، معتقد است آموزش باید افراد را به شغل برساند. او بیان کرد: سیگنالی که مشاغل مختلف به جوان‌ها می‌دهند مهم است و صاحبان بنگاه‌های معدنی و صنایع معدنی باید با اتخاذ نگاه بلندمدت، این بخش را برای نیروی کار، به‌خصوص در رده مدیریتی جذاب کنند.

به گفته این فعال بخش خصوصی، تحقیقات انجام‌شده نشان می‌دهد یقه‌آبی‌ها در معدن و صنایع معدنی از رضایت نسبی برخوردار هستند و صاحبان کسب‌وکارها در این بخش با نبود نیروی ماهر و متخصص مواجه هستند و برای جذب آنها رقابت می‌کنند. ولایی در پایان تاکید کرد که بدون داشتن نگاه بلندمدت برای تربیت نیروی ماهر، این بخش در آینده با چالش جدی‌تری مواجه خواهد شد.

آینده‌نگری؛ حلقه مفقوده معدن

عماد قائنی، مدیرعامل شرکت مشاوره مدیریت ایلیا، در میزگرد تخصصی «تامین و توانمندسازی منابع انسانی پیشرو در معدن و صنایع معدنی» با بیان اینکه ۸۲درصد توجه مدیران به امور جاری است و از برنامه‌ریزی‌های بلندمدت غافل مانده‌اند، گفت: آمارها نشان می‌دهند میزان نگاه بلندمدت کشور کره، ۱۰۰ از ۱۰۰ است، این در حالی است که این شاخص در ایران نزدیک به ۱۲ است و می‌توان گفت آینده‌نگری حلقه مفقوده معدن است.

او بیان کرد: در فضای صنعت، فعالیت‌های صنفی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و اگر در فضای معدن و صنایع معدنی، همکاری بیشتری صورت بگیرد، می‌توان به دانشگاه‌ها بازخورد داد تا فعالیت‌هایشان را اصلاح کنند.

باور آسیه حاتمی، مدیرعامل شرکت ایران‌تلنت، جمعیت بیش از ۸۰میلیون نفری ایران، فرصت خوبی برای توسعه است و می‌توان به‌رغم ضعف‌هایی که در سیستم آموزشی و سیاستگذاری‌ها وجود دارد از آن استفاده کرد. او در این باره بیان کرد: من به دانشگاه‌ها چندان امیدوار نیستم، زیرا در سیستم آموزشی کشور ما روند انتخاب رشته براساس استعداد و علاقه صورت نمی‌گیرد و عده کمی از دانش‌آموختگان رشته‌های مرتبط با معدن و صنایع معدنی شور و اشتیاق اشتغال در این بخش را دارند.حاتمی تاکید کرد: باید با روش‌های مختلف، به دنبال یافتن جوان‌های توانمند و باپتانسیل بود و محدود به دانشگاه نشد.

وی همچنین در ارائه خود با موضوع «نیروی انسانی» بیان کرد: در شرایط امروز در صنایع به‌خصوص در حوزه معدن، پتروشیمی و گاز، به دلیل چالش‌های پیش‌روی فعالیت‌های بنگاه، نیروی انسانی اولویت نیست. به گفته او شرکت مکینزی اند کامپنی، به عنوان یکی از معتبرترین مجموعه‌های جهانی در حوزه مشاور مدیریت، در سال ۲۰۲۳ تحقیقاتی با محوریت منابع انسانی داشته و در نتیجه آن نقش نیروی ماهر را از تسهیل‌گر فرآیند تولید، به ارزش‌آفرین تغییر داده است.

به بیان این فعال بخش خصوصی، انتقال دانش و مهارت نیروی کار ماهر، به نیروهای جوان به طور کوتاه‌مدت اتفاق نمی‌افتد و نیازمند برنامه‌ریزی طولانی‌مدت است.

او در این باره گفت: تحقیقات انجام‌شده نشان می‌دهد در استرالیا ۶۳درصد بنگاه‌های اقتصادی و در آمریکا ۹۳ درصد، از نبود نیروی کار ماهر در حوزه معدن و صنایع معدنی ابراز ناراحتی کرده‌اند.

حاتمی افزود: ۸۶درصد مدیران معدنی معتقدند جذب افراد جوان ۱۵ تا ۳۰ساله برای فعالیت در بخش معدن، نسبت به دو سال گذشته دشوارتر شده است. به گفته این کارشناس، براساس تحقیقاتی که مجموعه ایران‌تلنت در سال‌های گذشته داشته است، طی پرسش‌نامه‌ای از دانشجویان رشته‌های مهندسی خواسته‌اند نام شرکت‌هایی را که امیدوار هستند در آن مشغول به کار شوند نام ببرند، در نتیجه این پرسش‌نامه، مجموعه‌های معدنی و صنایع معدنی وجود نداشتند و از ۲۰مجموعه نام برده‌شده، تنها سه‌شرکت به طور غیرمستقیم در این حوزه فعالیت می‌کردند.

حاتمی با اشاره به دلایل این چالش گفت: یکی از دلایل مشتاق نبودن جوانان به عضویت در این مجموعه‌ها عدم‌شناخت این شرکت‌هاست و از سوی دیگر، دانشجویان مرتبط‌تر نیز تصور و شناخت درستی از این مراکز ندارند.

او افزود: در حال حاضر می‌توان چهار راهکار اصلی برای بهبود این شرایط ارائه داد: جذب استعدادها و شناخت مواردی که برای کارکنان اهمیت دارد، تشخیص مهارت‌های موردنیاز نیروی انسانی برای بهبود و توسعه بنگاه و سرمایه‌گذاری روی این مهارت‌ها، اقدامات موثر اجتماعی جهت افزایش اثربخشی به منظور ایجاد اشتیاق بین دانش‌آموختگان و متخصصان حوزه معدن و صنایع معدنی و همچنین تشکیل کمیته‌های مشترک بین فعالان حوزه معدن برای اهداف استراتژیک که نیازمند زمان است.

این فعال حوزه معدن در سخنرانی کلیدی خود در دومین رویداد جامع معدن و صنایع معدنی بیان کرد: در فضای جهانی، رایج است که حداقل سالی یک کمپین مدیران آینده از سوی شرکت‌های معدنی تشکیل می‌شود و طی آن جوانانی که مستعد و علاقه‌مند هستند شناسایی می‌شوند تا بر روی آنها سرمایه‌گذاری‌های لازم صورت بگیرد. به بیان او، این فعالیت‌های آینده‌نگرانه به شرکت‌ها چشم‌انداز خوبی می‌دهد. برای مثال شرکت BHP از حالا اطلاعیه‌های فعالیت‌های فوریه ۲۰۲۵ مجموعه خود را منتشر کرده است.

حاتمی بیان کرد: در سال‌های اخیر، دانشگاه‌های داخل کشور دانشجویان رشته‌های مهندسی را موظف کرده‌اند تا حدود دوماه کارآموزی در شرکت‌های مرتبط بگذرانند که این موضوع باید از سوی مدیران جدی گرفته شود؛ چرا که می‌توانند نیروهای مستعد را از بین این دانشجویان پیدا کنند. این کارشناس معتقد است داشتن مهارت‌های کافی یک فرد، به معنای توان مدیریتی بالای او نیست، ولی به‌اشتباه در شرکت‌ها به پشتوانه سال‌های فعالیت نیروی انسانی افراد را در سمت‌های مدیریتی منصوب می‌کنند.

او در این باره گفت: زمان بازنشسته شدن هر مدیری از پیش مشخص است و باید از سال‌ها قبل افرادی که پتانسیل رهبری، قدرت حل مساله و مدیریت بحران را دارند شناسایی شوند و برای مدیریت آموزش داده شوند و در کنار آن مهارت‌های فنی را نیز آموزش ببینند. به عقیده او، در شاخص ESGکه نام آن از ترکیب سه حرف اول کلمات محیط‌زیست (Environment)، دغدغه‌های اجتماعی (Social) و حاکمیت شرکتی (Governance) ساخته شده و جنبه‌هایی از فعالیت شرکت‌ها و کسب‌وکارها را می‌سنجد، بخش اجتماعی مهم است؛ زیرا هرچه شناخت و اثرگذاری اجتماعی مجموعه بیشتر باشد، نیروهای متخصص بیشتری مایل خواهند بود با مجموعه همکاری کنند.

مدیرعامل شرکت پترو فولاد بهمن مطرح کرد:

اقدامات توسعه‌ای همگام با نیاز بازار

مدیرعامل شرکت پترو فولاد بهمن گفت: این شرکت با اتخاذ راهبردهای کاربردی و به‌کارگیری روش‌های نوین در فرایندهای داخلی مجموعه، در سال ۱۴۰۲ موفق شد عملکرد خوبی را در تمام بخش‌های تولیدی به ثبت برساند؛ ضمن اینکه شرکت پترو فولاد بهمن برخلاف وجود موانع متعدد در مسیر تولید، همواره بر این اصل پایبند است که محصولات باکیفیتی را به مصرف‌کنندگان خود ارائه دهد و بر اساس نیازسنجی مشتریان، به سرعت درصدد اجرای طرح‌های توسعه‌ای و تولید محصولات جدید است.بهداد قره‌گوزلو در گفت‌وگو با فلزات‌آنلاین در رابطه با عملکرد شرکت پترو فولاد بهمن در سال ۱۴۰۲، بیان کرد: شرکت دانش‌بنیان پترو فولاد بهمن با چشم‌انداز توسعه محصولات خود، اقدام به تحقیق در خصوص بهینه‌سازی و ارتقای اقلام تولیدی کرد و در این راستا، مراحل مهندسی معکوس و ارزیابی بازار را انجام داد. این اقدام شامل بهینه‌سازی و گنجاندن برخی ویژگی‌های حفاظتی و ارتقای قابلیت اطمینان محصول دانش‌بنیان کلید قدرت رتروفیت است. با توجه به شرایط موجود در سال ۱۴۰۲، این شرکت باقدرت اقدامات لازم جهت برطرف کردن نیاز مشتریان در صنایع مختلف و جلب رضایت آن‌ها را با برگزاری سمینارها و جلسات متعدد و اخذ بازخوردها انجام داده است. وی در پاسخ به این سوال که نقشه راه شرکت پترو فولاد بهمن بر پایه چه محورهایی در مسیر رشد و توسعه تولید تبیین شده است، عنوان کرد: در دنیای امروزی که بر مبنای تغییرات سریع فناوری و عدم وجود قطعیت‌ها بنا شده است، در صورتی که نتوان برنامه و برآوردی از پاسخ به تغییرات ارائه داد، بنگاه‌های تولیدی با موانع و مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو خواهند شد. شرکت پترو فولاد بهمن نسبت به ارائه برنامه پاسخ به تغییرات با توجه به نیازهای فناورانه بازار برق کشور، اقدام کرد تا همچنان در این حوزه پیشرو باشد؛ شایان ذکر است که افزایش کیفیت و قابلیت اطمینان از دیگر موارد مطروحه در این برنامه بوده‌اند.مدیرعامل شرکت پترو فولاد بهمن در خصوص وضعیت شرکت‌های فعال داخلی در زمینه تولید و ارائه تجهیزات و تاسیسات برقی برای صنایع مختلف و چالش‌هایی که در سال گذشته باعث شد تا مسیر تحقق هدف‌گذاری‌های صورت گرفته ناهموار شود، ابراز کرد: شرکت‌های تولیدی که به عنوان محرک چرخ اقتصاد کشور به شمار می‌آیند، همچنان با مشکلات عمده‌ای از قبیل قوانین سخت‌گیرانه وضع شده، عدم حمایت‌های مادی و معنوی مطلوب و افزایش‌های مکرر قیمت مواد اولیه در مسیر تولید دست به گریبان هستند که این مسئله در استفاده کامل از تمامی امکانات آن‌ها تاثیر نامطلوبی گذاشته است. عدم توازن در بازارهای مالی منجر به این شد که حتی با وجود نیازمندی صنایع مادر در بخش تجهیزات برقی، بودجه این صنایع بسیار کمتر از برآورد اصلی باشد. با این وجود، شرکت‌های تولیدکننده تجهیزات برقی دین خود را به کشور ادا کرده و با وجود تمامی مشکلات بزرگ و کوچک، همچنان خود را متعهد به ارائه محصولات باکیفیت می‌دانند. ناگفته نماند که متاسفانه برخی از این شرکت‌ها هم تاب تحمل مشکلات ذکر شده را نداشتند و عملا از چرخه تولید خارج شدند.قره‌گوزلو در پایان با اشاره به اهداف شرکت پترو فولاد بهمن در سال ۱۴۰۳ و رویکردهای این مجموعه برای دستیابی به آن‌ها، خاطرنشان کرد: شرکت پترو فولاد بهمن در راستای پاسخ به نیازمندهای موجود در بازار برق، نسبت به تدوین برنامه تحلیل در خصوص تعریف محصول و خدمات جدید دانش‌بنیان اقدام کرده است. به همین دلیل اقدامات لازم به منظور آموزش تخصصی کارشناسان فنی و بازرگانی و توسعه فردی و سازمانی آن‌ها در دستور کار قرار گرفته است. همچنین اخذ گواهی و تاییدیه‌نامه‌ها از مراجع ذی‌ربط و آزمایشگاه‌های معتبر برای محصولات جدید از دیگر اقدامات در دست اجرای شرکت پترو فولاد بهمن به شمار می‌آید.

رکورد حمل انواع محصولات فولاد مبارکه به مقصد مشتریان ارتقا یافت

مدیر برنامه‌ریزی فروش و حمل محصولات فولاد مبارکه از افزایش حمل محصول به مقصد مشتریان به‌عنوان موفقیت و گام دیگری در راستای پاسخ‌گویی حداکثری و به‌موقع به نیاز مشتریان و خلق ارزش مشترک برای جامعه از سوی فولاد مبارکه یاد کرد.مجید فخاری در این باره گفت: در اردیبهشت‌ماه سال جاری که اکثر نواحی فولاد مبارکه توانستند تولید خود را ارتقا دهند، در حوزه حمل نیز به‌عنوان یکی از مهم‌ترین و نهایی‌ترین حلقه‌های زنجیره تولید فولاد مبارکه، با حمل بیش از ۸۹۵ هزار تن انواع محصولات به مقصد مشتریان، رکورد جدیدی در ارسال و تحویل محصولات به ثبت رسید.وی با بیان اینکه از این میزان حمل ۷۸۸ هزار تن به‌صورت جاده‌ای و ۱۰۷ هزار تن به‌صورت ریلی انجام شده شده است، تصریح کرد: رکورد حاصله حدود ۸ درصد بیشتر از برنامه ماهانه و نسبت به رکود ماهانه قبل که در اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۹ به دست آمده بود، ۴۱ هزار تن بیشتر است.مدیر برنامه‌ریزی فروش و حمل فولاد مبارکه خاطرنشان کرد: در مجموع در دوماهه ابتدای سال جاری بیش از ۱ میلیون و ۶۴۰ هزار تن انواع محصولات به مقصد مشتریان ارسال شده که حدود ۱۱ درصد آن حمل ریلی و ۸۹ درصد آن به‌صورت حمل جاده‌ای بوده است.به گفته فخاری دستاوردهای چشمگیر حمل محصولات در سال گذشته و سال جاری در تداوم موفقیت‌ها و دستاوردهای شرکت در دیگر حوزه‌ها رقم خورد؛ اقدامی که حاصل تلاش، همدلی و تعامل مؤثر همکاران واحد برنامه‌ریزی و کنترل حمل محصولات و نواحی تولیدی، فروش و بازاریابی، حمل‌ونقل و پشتیبانی، برنامه‌ریزی و کنترل تولید (PPC) و مساعدت سازمان‌های مرتبط بیرونی از جمله شرکت‌های حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای و رانندگان زحمت‌کش منطقه بوده که شایسته قدردانی است.

روزگار معدن
یکشنبه
• ۶ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۷ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲۶ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۱۱

آرژانتین، غول معدنی نوظهور

در محافل کالایی، آرژانتین به خاطر محصولات کشاورزی و جایگاه ذخایر شیل Vaca Muerta شناخته شده است. اما این کشور اخیراً توجه خود را به انواع دیگر منابع طبیعی جلب کرده است: مس و لیتیوم. به گفته برخی، این شرکت به عنوان یکی از بزرگترین تامین کنندگان مواد معدنی، آینده درخشانی دارد.

به گزارش فولاد ایران، دو هفته پیش، یک شرکت سرمایه گذاری محلی، Integra Capital، با گلنکور قراردادی برای به دست آوردن سهام خود در شرکتی به نام Volcan Compania Minera منعقد کرد. به گفته بلومبرگ، این دومین پروژه گلنکور است که این شرکت در سال‌های اخیر خریداری کرده است. این بخشی از یک استراتژی است: ایجاد یک سبد فلزات و مواد معدنی در آرژانتین با پیش‌بینی رونق مواد معدنی مورد نیاز انتقال انرژی.

مس و لیتیوم به عنوان مواد معدنی انتقالی کلیدی، در کنار عناصری مانند نیکل و کبالت که در باتری‌های خودروهای الکتریکی و ذخیره‌سازی استفاده می‌شوند، کانون توجه هستند. محافل سیاسی آرژانتین نیز به این امر توجه کرده اند. سال گذشته، رویترز گزارش داد که دولت آرژانتین برنامه هایی برای پروژه های معدن مس دارد که می تواند سالانه ۷۹۳۰۰۰ تن از این فلز را تا پایان دهه تولید کند. با توجه به اینکه در حال حاضر هیچ تولید مس در آرژانتین وجود ندارد، این امر این کشور را به یکی از ده تولیدکننده بزرگ مس در جهان تبدیل می کند.

چندین پروژه مس در مراحل مختلف، هرچند اولیه، توسعه وجود دارد. در حال حاضر هفت پروژه مس در آرژانتین در حال انجام است که پس از شروع تولید می توانند سالانه حدود ۵ میلیارد دلار برای بودجه کشور ایجاد کنند. بر اساس این گزارش، مجموع تولید این هفت پروژه ۱,۲ میلیون تن در سال است که به طور قابل توجهی بیشتر از برآوردهای گزارش شده است. در مجموع، ذخایر مس آرژانتین ۴۴ میلیون تن برآورد شده است.آرژانتین همچنین بخشی از به اصطلاح مثلث لیتیوم است و یک سوم ذخایر جهانی فلز باتری را در خود جای داده است. به گزارش Mining.com، آرژانتین به همراه دو «نقطه» دیگر مثلث - شیلی و بولیوی - ۷۰ درصد از لیتیوم جهان را به خود اختصاص داده است.در حال حاضر تعداد زیادی از شرکت ها در حال توسعه منابع لیتیوم آرژانتین هستند که تولید آن در سال گذشته به ۹۶۰۰ تن رسید. اوایل این ماه، رویترز گزارش داد که یک شرکت اماراتی قصد دارد از سال ۲۰۲۷ تولید لیتیوم با درجه باتری را با نرخ ۵۰۰۰ تن در کشور آغاز کند و این میزان را تا سال آینده به ۱۰۰۰۰ تن برساند.

«روزگارمعدن» گردشگری در معادن را بررسی کرد:

گردش در جدول مَندَلیُف

شهریار خادمی

گردشگری معدنی تجربه‌ای متفاوت از گردشگری است، فرصتی برای آشنایی با ناشناخته‌های منابع زیرزمینی و تجهیزات غول‌آسای معادن فعال و سفری هیجان‌انگیز در تاریخ معادن متروکه و باستانی است که علاوه بر معرفی مقاصد جدید گردشگری، برای فعالان این صنعت اشتغال و درآمد پایدار ایجاد می‌کند.

ناشناخته‌هایی از دل زمین، کانی‌ها و آنچه از حفاری ابزارآلات و تجهیزات اکتشاف به‌دست می‌آید، ماشین‌های غول‌آسای حمل‌و نقل، معدن‌کارانی سخت‌کوش با خاطراتی که از دنیای حفاری در معدن و تبدیل‌شدن یک مجتمع به کارگاه تولیدی و صنعتی در مقیاس بزرگ و حتی معادن متروکه با گذشته‌های تاریخی و باستانی، تجربه‌ای شگرف را با عنوان گردشگری معدن پیش‌روی علاقه‌مندان به سفر و کشف ناشناخته‌ها می‌گذارد.

امروزه در دنیا معمولا پس از اتمام فعالیت و پایان ذخایر معادن مجموعه اقداماتی چون بازسازی، تغییر کاربری به مراکز تفسیر میراث گردشگری و استفاده از خدمات راهنمایان بوم‌گردشگری و زمین‌گردشگری (ژئوتوریسم) صورت می‌گیرد تا این محل‌ها به مکانی برای بازدید گردشگران و برگزاری تورهای گردشگری معدن تبدیل شود. بهره‌بردن از دانش و تجربه راهنمایان زمین‌گردشگری، معدن‌کاران بازنشسته، کارشناسان معادن و کارشناسان سنگ‌ها و کانی‌ها، این بازدیدها را به گردشی هدفمند، لذت‌بخش، هیجان انگیز و آگاهی‌بخش تبدیل خواهد کرد.

حیات بسیاری از شهرها و جوامع به وجود منابع زیرزمینی، طبیعی، کانی‌ها و معادن فعال وابسته است که معیشت ساکنان هر منطقه را تامین می‌کنند. معمولا پس از اتمام فعالیت معدنی و پایان حیات معدن، ساکنان محلی در پی یافتن کار و منبع درآمد دیگر راهی‌های شهرهای اطراف می‌شوند که نتیجه آن چیزی جز چهره‌ای نازیبا از معدنی متروک و روستاها و شهرهای خالی از سکنه، نیست.

■ معادن متروکه و فعال زمینه‌ای برای درآمد پایدار گردشگری

معدن و معدن‌کاری علاوه بر تاثیر مثبت اقتصادی و ایجاد اشتغال با توجه به تاریخچه‌ای که دارد، از قدمت معدن گرفته تا روش‌ها و ابزار حفاری، به مرور به بخشی از میراث تاریخی، فرهنگی و اجتماعی یک سرزمین نیز تبدیل شده است؛ از طرفی تغییر سلیقه گردشگران و علاقه آنان به کشف مقصدهای جدید، می‌تواند انگیزه مهمی برای بهره‌برداری از معادن در ارائه خدمات به گردشگران شود.

معادنی که هزاران سال قدمت دارند و از تاریخچه تا روش‌ها و ابزار حفاری آنها، گردشگران را به کشف تجربه‌ای جدید علاقه‌مند می‌کند، در ایران و جهان کم نیست. وجود معادن متعدد در ایران اعم از معادن متروکه و فعال زمینه‌ای برای ایجاد شغل و درآمد پایدار در گردشگری است.

معادن متروکه به معادنی گفته می‌شود که دست‌کم به‌مدت پنج سال غیرفعال بوده‌اند. به‌دلیل نامناسب بودن وضعیت بازار، به اتمام رسیدن ذخایر معدنی، کاهش عیار مواد معدنی، پایین بودن کیفیت مواد معدنی یا عدم توجیه اقتصادی بهره‌برداری، ادامه فعالیت آنها متوقف شده و به‌حالت متروک درآمده‌اند، که خود به دو دسته معادنی که ذخیره آن‌ها به اتمام رسیده و معادنی که هنوز ذخیره معدنی دارند، اما ادامه فعالیت و استخراج مواد از آن مقرون به‌صرفه نیست، تقسیم می‌شوند.معادن روباز مس، آهن، سرب و روی، گهرسنگ‌ها، طلا و فیروزه و سنگ‌های ساختمانی و تزیینی، در صورت بهره‌برداری اصولی در راستای ترویج صنعت گردشگری، می‌توانند به مقاصد ارزشمندی برای بازدید گردشگران تبدیل شوند که در آنها امکان بازدید از فرایند کاوش، فعالیت‌های آموزشی و تحقیقاتی، تجربه کاوش و استخراج، آشنایی با ماشین‌آلات و ابزار کار و نحوه استفاده از آن، ایجاد موزه معادن و مراکز تفسیر میراث گردشگری و به خدمت گرفتن افراد متخصص و جویای کار وجود خواهد داشت.

■ ایران با معادنی با قدمت چندهزار سال

ایران، سرزمینی با تنوع بی‌نظیر از منابع و کانی‌ها با معادن مختلف فعال و متروکه با قدمت چندهزار ساله‌ها است که ظرفیت جدید گردشگری معدنی در زنجیره ارزش و کسب و کار صنعت گردشگری محسوب می‌شود. آشنایی با ابزار و آلات اکتشاف و حفاریِ معادن از دوران باستان در معادن متروکه تا ابزار نوین کاوش در معادن امروزی، از جاذبه های این نوع گردشگری است.

آشنایی با منابع اولیه صنایع مهم کشور و سنگ‌های گران‌بها که از دل زمین استخراج می‌شوند، شناخت میراث‌تاریخی و آشنایی با یک یا چند دوره زمین‌شناسی، علاوه بر جذابیت، قابلیت تبدیل یک معدن به مقصدی برای بازدید گردشگران و کسب درآمد پایدار برای مردم منطقه را داراست.

مشاهده انواع کانی‌ها و سنگ‌ها به‌ویژه سنگ‌های قیمتی و جواهر، حضور در معادن روباز و یا زیرزمینی، بازدید از روش‌های اکتشاف و استخراج آنها، عبور از تونل زیرزمینی، تماشای ماشین‌آلات استخراج از معادن و حمل و نقل برای مردم و گردشگران جذابیت خاصی دارد.

در کنار همه این ویژگی‌ها توجه به ظرفیت بکر میراث‌طبیعی و پدیده‌های جذاب طبیعت زنده و غیرزنده در مناطق مختلف کشور، شناسایی و بهادادن به معادن به واسطه داشتن پیشینه بسیار طولانی و تنوع معدن‌کاری فرصتی مناسب برای گردشگری، اشتغال‌زایی و توسعه اقتصادی در کنار بهره‌برداری از معادن در ایران خواهد بود.

■ پایان کانی‌ها پایان حیات معدن نیست

اکنون با توسعه گردشگری معدنی، پایان استخراج منابع و کانی‌ها دیگر پایان حیات یک معدن نیست و دیگر معدن به پدیده‌ای متروک و آسیب‌زا در کنار شهرها و روستاها تبدیل نمی‌شود، بلکه با تغییر و تحول و جان‌بخشی مجدد به یک کالبد به ظاهر بی‌روح، و ایجاد منابع اشتغال و درآمد، علاوه بر اینکه می‌توان از بروز آسیب‌های محیط‌زیستی، اجتماعی و اقتصادی جلوگیری کرد می‌توان معدن را به محلی برای گردشگری معدنی تغییر کاربری داد، برنامه‌ای که در بیشتر کشورهای دنیا برای معادن متروک و فعال، عملیاتی شده است.

پژوهش‌ها نشان می‌دهد ۲۰ معدن در کشور از قابلیت و ظرفیت اجرای گردشگری معدنی برخوردار هستند؛ به طور مثال معدن زیرزمینی نخلک در استان اصفهان حدود ۲هزار سال قدمت دارد و در محل این معدن آثار باستانی قرار گرفته که پیشینه آن به دوران ساسانی می‌رسد؛ در کنار چنین جذابیت‌های صنعتی، طبیعی و تاریخی، سفر به عمق ۲۳۰متری زمین اتفاقی است که فقط در این معدن زیرزمینی تجربه خواهد شد.

معدن انگوران زنجان، معدن پتاس خور و بیابانک در اصفهان، معدن نمک گرمسار، معدن فلورین در سوادکوه مازندران، معدن فیروزه نیشابور قدیمی‌ترین معدن فعال جهان، معادن سرب و روی در نخلک انارک در نایین با سابقه حفاری معدنی ۲هزار ساله را می توان از معادنی با ظرفیت بالقوه گردشگرپذیری نام برد.

■ انگوران ؛ نخستین مجتمع معدنی گردشگری کشور

انگوران به عنوان بزرگترین مجتمع معدنی-گردشگری سرب و روی خاورمیانه، ظرفیتی نهفته از جاذبه گردشگری در ماه‌نشان استان زنجان از معادن فعال کشور و بزرگترین مجتمع معدنی سرب و روی خاورمیانه است که خرداد ماه ۹۹ به عنوان نخستین مجتمع معدنی گردشگری کشور مجوز فعالیت برای بازدید گردشگران را دریافت کرد و با توجه به آماده‌سازی واحدهای اقامت و اسکان، می‌تواند به عنوان یکی از مقاصد پربازدید گردشگرانی که به استان زنجان می روند، قرار گیرد.

ماه‌نشان که از قطب‌های معدنی استان زنجان است، غنی‌ترین معدن سرب و روی خاورمیانه و تنها معدن طلای فعال استان زنجان را در خود جای داده است که با وجود برخورداری از آثار تاریخی و جاذبه‌های طبیعی و گردشگری، می‌تواند زمینه را برای جذب و ورود سرمایه‌گذار در قسمت‌های مختلف کشاورزی، معدنی، آبزی‌پروری، بوم‌گردی، ایجاد موزه و گردشگری منطقه را فراهم کند.

مجتمع انگوران بزرگترین معدن سرب و روی در خاورمیانه و دارای معدن سنگ عظیم تراورتن و معدن زیرزمینی با دو تونل به طول تقریبی هر کدام ۱۲۰۰ متر هم‌جوار است؛ همچنین تلاقی با ورودی ییلاق ماه‌نشان بر اساس وضعیت کوهستانی منطقه که تنها راه ورود و خروج عشایر از این مسیر است و قرار گرفتن در مسیر راه زنجان به تکاب و بنای تاریخی تخت سلیمان قرار دارد، از مزیت‌های ویژه انگوران برای جذب گردشگری و هدف مقصد معدنی-گردشگری در کشور است. در نزدیکی معدن انگوران، کارخانه بزرگ کالسیمین وجود دارد که مواد اولیه استخراجی را از مجتمع انگوران با روپ‌وی (تله کابین) به طول تقریبی ۲۰ کیلومتر تا کارخانه حمل می‌کند که در آینده گردشگران می‌توانند با این تله‌کابین بخشی از مسیر را طی و بر فراز طبیعت زیبای منطقه ماه‌نشان و انگوران را مشاهده کنند.

معدن فیروزه قدیمی‌ترین معدن فعال جهان

معدن فیروزه نیشابور قدیمی‌ترین معدن فعال جهان در استراخ سنگ فیروه است. گفته می‌شود این معدن بیش از ۲۰۰۰ سال فعالیت دارد. نمونه‌ی سنگ استخراج شده از آن به‌دلیل ارزش و کیفیت در موزه لندن نگهداری می‌شود. این معدن به‌دلیل نزدیکی به دو مقصد توریستی مهم در شرق کشور (مشهد و نیشابور) می‌تواند به‌یکی از قطب‌های گردشگری معدن در کشورمان تبدیل شود. گرچه در حال‌حاضر هم امکان بازدید از این معدن در قالب تورهای هدایت یافته میسر است.

■ معدن پتاس خور و بیابانک

معدن پتاس خور و بیابانک نمونه‌ای بسیار عالی از کاربری معادن برای اهداف گردشگری است. دهکده نمکی خور در استان اصفهان واقع شده و یکی از مقصدهای ژئوتوریسمی کشور در حوزه گردشگری معدنی به شمار می‌رود. در این دهکده زیر ساختهای اقامتی، استخر شنا و حمام نمکی، آبشار نمکی و بهره بردن از پدیده‌های طبیعی مانند آسمان زیبای کویر و اجرای برنامه‌های رصد آسمان شب، کویرنوردی و بازدید از رمل‌ها و تپه‌های ماسه‌ای برای گردشگران فراهم شده است. معدن پتاس خور و بیابانک را به یکی از بهترین جاذبه‌های زمین گردشگری و گردشگری سلامت در نواحی مرکزی کشورمان تبدیل ساخته است.

■ معدن نمک گرمسار

وجود معادن نمک در گرمسار موقعیت بسیار خوبی برای توسعه گردشگری سلامت با استفاده از مواهب طبیعی است. نمک از گذشته‌های بسیار دور به‌عنوان کالایی ارزشمند استخراج و خریدوفروش می‌شده و اثرات درمانی این ماده معدنی در درمان بیماری‌های تنفسی و ریوی به اثبات رسیده است. ایجاد زیرساختهای اقامتی و پذیرایی در این محدوده می‌تواند اثرات اقتصادی بسیار مهمی برای شهرستان گرمسار به‌همراه داشته باشد.

■ معدن سرب نخلک

یکی دیگر از فرصت‌های گردشگری معدنی در ایران، مجموعه معادن سرب و روی در بخش انارک شهرستان نائین است. با شروع فعالیت از سال ۱۳۸۹ فرصتی مناسب برای ترویج فعالیت‌های ژئوتوریسمی در کشورمان به‌وجود آمده است. این معادن حتی به‌لحاظ قدمت جزو میراث تاریخی کشورمان به شمار می‌روند چراکه سابقه حفاری و استخراج در آن به ۲۰۰۰ سال قبل می‌رسد. تکنیک‌ها و ابزار حفاری دوران باستان ایران خود می‌تواند جذابیتی برای بازدید از این معادن باشد.

■ معدن زغال سنگ البرز

معادن زغال‌سنگ در البرز مرکزی وجود معدن فلورین در شهرستان سوادکوه استان مازندران یکی دیگر از سایت‌هایی است که توان بالایی در جذب گردشگران دارد. این معادن برای استخراج زغال‌سنگ و با حفر تونل مورد استفاده قرار گرفته و اکنون با ایجاد زیرساخت‌های لازم برای پذیرش گردشگران توان تبدیل شدن به یکی از سایت‌های ژئوتوریسمی استان مازندران را دارا است. تبدیل یک معدن سنگ تزیینی متروک در گلپایگان به جاذبه گردشگری پارک جنگلی هم یکی از نمونه‌های موفق اجرای گردشگری معدن در کشور است.

قدیمی‌ترین معدن فعال جهان در حقیقت گردشگری معدن می‌تواند سهم مهمی در کاستن از میزان فقر نواحی روستایی داشته باشد. با گشودن قلمروهای جدید، پتانسیل‌های موجود را برای جذب گردشگر فعال سازد. در این زمینه خوب است تجربه کشورهای در حال توسعه را مرور کنیم. برای مثال ناحیه کوهستانی زمین‌های اطراف باربرتون در استان پومپالانگا شرقی در آفریقای جنوبی، یک ناحیه با قدمت تاریخی بسیار وجود دارد که در آن معادن طلای قدیمی یافت می‌شود که از قرن ۱۹ مورد بهره‌برداری قرار می‌گرفتند. اکنون این معادن متروکه شده است و دولت آفریقای جنوبی با یک برنامه‌ریزی می‌خواهد آنجا را به قطب گردشگری معدن در این کشور تبدیل کند.

اگر این امر محقق شود، به ازای هر هشت گردشگر جدید، یک شغل دائمی می‌تواند ایجاد شود. در کنار این تجربه در ایالات متحده آمریکا نیز معادن متروکه مربوط به پلاسرهای رودخانه‌ای طلادار یکی از جالب توجه‌ترین مناطق گردشگری است که در آن درآمد حاصل از ورودیه و اجازه کمپینگ و کرایه وسایل و تشت‌های طلاشویی برای استحصال اتفاقی ذرات طلا ، به همراه ماهیگیری توانسته است یکی از پررونق‌ترین مناطق گردشگری باشد. خانواده‌ها در آخر هفته در محدوده طلادار پلاسری رودخانه می‌توانند تجربه‌ای همچون کسانی که در رویای طلا به این مناطق می‌آمدند داشته باشند و این خود یک فرصت برای گردشگری است.

■ معدن کوپیاپو

اما یکی از جالب‌توجه‌ترین مناطقی که این روزها محل پررفت‌وآمدی برای علاقه‌مندان به گردشگری معادن است. معدن کوپیاپو کشور شیلی است که پیش از این عملیات نجات ۳۳ معدنچی که ۶۹ روز در معدنی به عمق ۷۰۰ متری زمین در منطقه گرفتار شده بودند. به یکی از خبرسازترین رویدادهای قرن اخیر تبدیل شد. همین معادن اکنون در این منطقه به یک جاذبه گردشگری تبدیل شده‌اند. حالا دولت شیلی قصد دارد چندین معدن متروکه را نیز به جاذبه‌های جدید گردشگری این کشور تبدیل کند. دولت شیلی قصد دارد ده‌ها معدن زغال‌سنگ و طلا در منطقه لوتا (Lota) این کشور را که در فاصله سال‌های ۱۸۸۴ تا ۱۹۹۷ فعال بوده‌اند به جاذبه‌های جدید گردشگری تبدیل کند. دولت شیلی همچنین وسایل مورد استفاده برای نجات معدنچیان از جمله کپسول ویژه انتقال آنها به سطح زمین را در معرض تماشای گردشگران قرار داده است. در کشور هند نیز دولت قصد دارد معادن متروکه بی‌شمار این کشور را که پیش از آن برای استخراج طلا از آنها استفاده می‌کرده است به دریاچه‌های مصنوعی تفریحی برای جذب گردشگران تبدیل کند.

موج معدن

خاورمیانه در مسیر رهبری تولید آهن سبز

رقابت جهانی تشدید می‌شود

با توجه به اینکه برخی کشورها به دنبال تنوع بخشیدن به منابع خود به دور از نفت و گاز هستند، توسعه صنعت فولاد سبز در خاورمیانه و شمال آفریقا فرصتی طلایی در راستای دستیابی به این هدف بلندپروازانه ارائه می‌دهد. پروژه‌های فولاد سبز در خاورمیانه و شمال آفریقا به عنوان یک برگ برنده در مسیر تحول سبز است که کشورهای منطقه در راستای اهداف اقلیمی خود و کاهش انتشار کربن، آن را دنبال می‌کنند. از همین روی، یک فرصت طلایی برای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا وجود دارد تا رهبری خود را در صنعت آهن اسفنجی (DRI) با پتانسیل عظیم خود در زمینه هیدروژن سبز پیوند دهد.این امر می‌تواند به پروژه‌های آهن سبز در خاورمیانه و شمال آفریقا رهبری جهانی بدهد. تغییر به سمت فناوری فولاد در حال شتاب گرفتن است و تولیدکنندگان این کالای استراتژیک شروع به تغییر از تولید مبتنی بر کوره بلند به فناوری احیای مستقیم روی آورده‌اند که می‌تواند با هیدروژن سبز کار کند.تاکنون تمرکز فولادسازان بر واردات سنگ آهن و کک برای تامین انرژی کوره بلند بوده است، اما سازندگانی که به سنگ آهن اسفنجی و فناوری هیدروژن تجدیدپذیر ارزان دسترسی دارند - یا آهن سبز ساخته شده از آنها - مزیت قابل توجهی خواهند داشت.

■ گسترش کربن‌زدایی

با افزایش سرعت کربن زدایی در بخش جهانی فولاد، سنگ آهن بیشتری در مکان‌هایی فرآوری می‌شود که برای تولید هیدروژن سبز به منابع انرژی تجدیدپذیر متکی هستند، زیرا آهن تولید شده به هاب‌هایی با تقاضای فولاد بالا ارسال می‌شود. از این رو، آهن سبز در خاورمیانه و شمال آفریقا می‌تواند به یک پیشگام جهانی در تجارت این کالای حیاتی تبدیل شود.بر اساس نتایج مطالعه اخیر منتشر شده در وب سایت موسسه انرژی، بخش فولاد در خاورمیانه و شمال آفریقا با توجه به اینکه فناوری احیای مستقیم (DRI) آن به گاز متکی است، مزیت بزرگی دارد. در این مطالعه آمده که منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا دارای منبع قوی و رو به رشد سنگ آهن اسفنجی است.

■ طرح سرمایه گذاری

شرکت برزیلی Vale، بزرگترین تولید کننده سنگ آهن اسفنجی DRI، در نظر دارد شبکه‌های غول پیکر آهن سبز را در خاورمیانه ایجاد کند که گلوله های سنگ آهن را برای کارخانه‌های DRI منتقل کند.

فرآیند ساخت فولاد با استفاده از گاز و از طریق فناوری احیای مستقیم، در مقایسه با کوره‌های بلند مصرف‌کننده زغال‌سنگ که بر صنعت فولاد در کشورهای دیگر مسلط هستند، انتشار کربن کمی دارند. اما می‌توان آن را با تغییر به استفاده از هیدروژن سبز به تولید آهن سبز تبدیل کرد که هزینه آن در دهه جاری رو به کاهش است.

دسترسی قوی به منابع انرژی خورشیدی در خاورمیانه و شمال آفریقا، به این منطقه اجازه می‌دهد تا در آینده نزدیک هیدروژن سبز ارزان قیمت تولید کند. پروژه‌های هیدروژن در حال حاضر بر صادرات متمرکز هستند، با این حال، صادرات هیدروژن سبز ناکافی و گران به نظر می‌رسد.

تولید بیشتر هیدروژن سبز در آینده باید به مصارف خانگی و با هدف تولید آهن سبز اختصاص یابد. فولادسازان جهانی که به دنبال کربن‌زدایی شدید هستند، به دنبال واردات فولاد سبز هستند که به شکل فولاد قالب گیری گرم حمل می‌شود. همچنین، فولاد سبز در خاورمیانه و شمال آفریقا بازار صادراتی امیدوارکننده‌ای در این زمینه دارد.

■ نقش هیدروژن سبز

کارخانه‌های فولادی که بر فناوری احیای مستقیم متکی هستند باید در خاورمیانه و شمال آفریقا با قابلیت تبدیل به هیدروژن سبز در اسرع وقت ساخته شوند. همراه با Vale، ریو تینت انگلیسی-استرالیایی، بزرگترین تولید کننده سنگ آهن جهان، به دنبال ساختن آینده ای است که در آن صادرات آهن سبز با صادرات آهن خام جایگزین شود.

در اکتبر ۲۰۲۳، اریک ون دویسوم، رئیس بخش جهانی فولاد و رئیس فلزات، معادن و کودهای شیمیایی در موسسه مالی ING، گفت: «انتظار دارم تولید آهن در مقیاس بزرگ به مکان‌هایی مانند شمال و جنوب اروپا، خاورمیانه و شمال آفریقا منتقل شود. در این میان، شرکت‌های تولیدکننده فولاد در اروپا، کره و ژاپن باید انتخاب‌های استراتژیک دشواری در مورد محل تولید آهن در آینده داشته باشند.»

■ رقابت شدید جهانی

علیرغم مزایای فراوان توسعه فولاد سبز در خاورمیانه و شمال آفریقا، این بخش با رقابت شدید سایر کشورها روبرو است. رقابت اصلی در تجارت آهن سبز و بریکت گرم آهن اسفنجی از کشورهای فعال در استخراج سنگ آهن مانند استرالیا، برزیل و کانادا است که همگی به منابع برق تجدیدپذیر، به ویژه برق آبی، دسترسی دارند.

■ اهداف آهن سبز و آب و هوا

افزایش رقابت جهانی در بخش صادرات آهن سبز نشانه دیگری از تغییر شتابان فناوری آهن از منابع سوخت‌های فسیلی به تجدیدپذیر است. با توجه به اینکه برخی کشورها به دنبال تنوع بخشیدن به منابع خود به دور از نفت و گاز هستند، توسعه صنعت فولاد سبز در خاورمیانه و شمال آفریقا فرصتی طلایی در راستای دستیابی به این هدف بلندپروازانه ارائه می‌دهد.پروژه‌های صنعت فولاد منطقه باید تا حد امکان آماده هیدروژن ساخته شود و منطقه باید با استفاده از هیدروژن سبز برای تولید آهن و فولاد در سریع‌ترین زمان ممکن از مزایای آن در انرژی تجدیدپذیر ارزان استفاده کند. با حرکت سریع‌تر نسبت به سایر تولیدکنندگان بالقوه آهن سبز، فرصت طلایی برای پروژه‌های آهن سبز در خاورمیانه و شمال آفریقا برای کسب جایگاه جهانی در صادرات این کالای پاک وجود دارد. استفاده اولیه از هیدروژن سبز همچنین می‌تواند کربن را از بخش فولاد ساخته شده برای مصرف داخلی حذف کند.در مجموع، بخش فولاد در منطقه منا (MENA) شاهد رشد قابل توجهی است و برنامه‌های متعددی برای ایجاد کارخانه‌های جدید مبتنی بر فناوری احیای مستقیم در عربستان سعودی، عمان و امارات متحده عربی دارد که در ابتدا با گاز کار و سپس به سمت هیدروژن حرکت می‌کنند.

تغییر تمرکز از صادرات هیدروژن سبز به سمت افزایش استفاده داخلی، می‌تواند به کشورهای منطقه در دستیابی به اهداف خود در راستای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای کمک کند و همچنین نقش این فولادسازان در بازار جهانی تثبیت کند.

امضاء تفاهم‌نامه همکاری اجرای شبکه فیبر با همکاری شهرداری شهریار و ایرانسل

با تفاهمنامه مشارکتی شرکت ایرانسل و شهرداری شهریار مقرر گردید ۸۰ کیلومتر فیبر نوری برای توسعه شبکه های ارتباطی و مخابراتی و ارائه هر گونه خدمات در بستر فیبر نوری تا درب منازل(FTTH) در مناطق شهریار ،اندیشه،وائین،شهرک شاهد و .....احداث گردد که این تفاهم نامه طبق سند طرح و معماری کلان شبکه ملی اطلاعات به منظور کاهش هزینه های سرمایه گذاری و توسعه زیر ساخت های شبکه فیبر نوری در جهت ارتقای ساختار های ایمنی ،آسایش شهروندان ،مدیریت شهری و ایجاد شهر هوشمند احداث می شودعلی ملکی در ادامه با اشاره به ویژگی‌های مهم این طرح افزود: با این امکان ضمن استفاده مردم از اینترنت پر سرعت بر روی بستر فیبر، شهرداری شهریار خواهد توانست خدمات بهتری را در این حوزه به شهروندان ارائه دهد که می‌توان به بهره‌گیری سرعت بالای انتقال دیتا ،بهبود کنترل و مدیریت ترافیک شهر، افزایش ضریب امنیت و آرامش شهروندان ،همکاری ومدیریت یکپارچه در زمان های بحران با سایر ادارات و سازمانها ، مدیریت شهر و... که گام مثبتی در راستای هوشمندسازی امکانات در سطح شهر است را نام بردشهردار شهریار در ادامه ضمن قدرانی از تلاشها و زحمات معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری شهریار در راستای پیگیری و نظارت بر حسن اجرای این طرح مهم در شهر خاطر نشان ساخت: با اجرای این طرح موجبات لینک شدن سازمان‌های امدادی و خدماتی با بهترین و در کمترین زمان فراهم می‌شود که قطعاً باعث امداد و نجات سریع‌تر در زمان بحران و حوادث طبیعی و بهره‌گیری از تکنولوژی خوب جهت خدمتگزاری بیشتر به شهروندان خواهد بودعلی ملکی یادآور شد: هوشمندسازی تقاطع‌ها با بهره‌گیری از هوش مصنوعی و حرکت در این مسیر یکی دیگر از مهم‌ترین ویژگی‌های این طرح خواهد بود که می‌توان با استفاده از حسگرهای بروز در کمترین زمان ممکن ترافیک سطح شهر را با دوربین‌های کنترل از راه دور و پردازش تصاویر مدیریت نمود که تلفیق این موارد با هم باعث آرامش و آسایش بیشتر شهروندان خواهد شد.شهردار شهریار در پایان افزود : ما برای ایجاد شهرهوشمند و اجرای تکنولوژی روز در اجرای این هدف نیازمند زیرساخت‌های مهمی در حوزه فیبر نوری هستیم که این گامی اساسی در راستای تحقق این مهم می‌باشد که تا به امروز ۳۰ کیلومتر از کل این پروژه انجام شده و مابقی آن تا آخر امسال تکمیل و به بهره برداری میرسد. گفتنی است در این طرح اینترنت ثابت که با حداقل سرعت ۳۰۰ مگابیت بر ثانیه ارائه می شود تا یک گیگابیت بر ثانیه میتواند در اختیار مشترکین قرار گیرد.

روزگار معدن
یکشنبه
۶ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۷ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲۶ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۱۱

یادداشت

الزامات توسعه معادن

سهراب حسینی
فعال معدن

توسعه یکی از مبانی اصلی و هدف‌گذاری‌های جدی برای اقتصاد ایران است. در همین حال، تولید و جهش آن به‌عنوان هدف امسال، تعیین شده است، اما تحقق این اهداف و حرکت در مسیر توسعه نیازمند تامین پیش‌شرط‌هایی است. از برخی دستورالعمل‌ها و مصوباتی که در حوزه‌های مختلف صادر می‌شود، می‌توان با عنوان مانع جدی در مسیر تولید نام برد.

مدیریت و اداره کشور باید با هدف پایداری باشد. یعنی به‌جای بهره‌مندی از مسکن‌های کوتاه‌مدت، سیاست‌های دقیقی برای بهبود وضع موجود وضع شود.ساخت داخل و داخلی‌سازی در صنایع مختلف از جمله تولید ماشین‌آلات معدنی اهمیت ویژه‌ای دارد؛ به‌ویژه آنکه در سال‌های اخیر با کمبود جدی در این بخش روبه‌رو بوده‌ایم و مشکلاتی در این بخش به‌چشم می‌خورد.در دستورالعمل واردات ماشین‌آلات معدنی جوانب مختلفی از تولید ماشین‌های معدنی در داخل کشور، موردتوجه قرار گرفته است. در همین حال، مقرراتی برای ساخت ماشین‌آلات داخلی، واردات ماشین‌های معدنی به کشور، عمر ماشین‌های معدنی و.... موردتوجه قرار گرفته‌اند. در واقع این بخشنامه با رویکرد توسعه‌ای و رفع موانع وضع شده است.نخستین شرط توسعه، این است که قوانین و مقررات حاکم بر بخش تولید، منجر به خلق ارزش شود. تشکل‌های بخش خصوصی برای رفع مشکلات حاکم بر این بخش و تامین تجهیزات موردنیاز معدنکاری، تلاش گسترده‌ای را ترتیب داده‌اند.وزارت صنعت، معدن و تجارت و دفتر ماشین‌آلات و تجهیزات کشاورزی وزارت صنعت معدن و تجارت هرساله جلساتی را با پیمانکاران و تولیدکنندگان و فعالان معدنی، خارج از قالب تشکل‌ها برگزار و از آنها نظرخواهی می‌کنند. این اقدام نقاط قوت و ضعفی دارد،زیرا مسئولان گوش شنوایی برای شنیدن مشکلات فعالان حوزه معدن دارند، اما در همین‌حال از وجهه و اعتبار تشکل‌های معدنی می‌کاهد یا عملکرد آنها را با اماواگر روبه‌رو می‌کند. این در حالی است که اعضای تشکل‌ها، نمایندگان یک بخش هستند.وزارت صنعت، معدن و تجارت با تشکل‌ها نیز جلساتی را برگزار می‌کند و در برخی جلسات آنها، حضور پیدا می‌کند، کمااینکه مسئولان در جلسات اتحادیه حفاران غیرنفتی و انجمن مس و سایر تشکل‌های بخش خصوصی نیز حضور داشته و نظرات فعالان این بخش را شنیده‌اند؛ یعنی تعامل خوبی میان فعالان بخش معدن و سیاست‌گذاران شکل گرفته است. اما همچنان برخی مسائل در این حوزه، مجهول است و دردسرهایی را به‌دنبال دارد. از جمله می‌توان به ماشین‌آلات واگن و مغزه‌گیری به بهره‌برداری و خارج از این بخشنامه موکول شده است. اما این سوال مطرح می‌شود که چرا مسائل مرتبط با اکتشاف به دفتر بهره‌برداری وزارت صنعت، معدن و تجارت واگذار شده است؟انتظار می‌رود دفتر اکتشاف وزارتخانه درباره نیاز کشور به اکتشاف و تجهیزات موردنیاز آن، اطلاعات جامع را در اختیار داشته باشد و تصمیم‌گیری کند. ما در گزارش‌های مختلف کارشناسی که توسط انجمن‌های فعال در حوزه معدن، تهیه شده است، به کمبودهای جدی کشور در حوزه حفاری اشاره کرده‌ایم. باتوجه به برنامه هفتم توسعه و برنامه‌های جدی که برای اکتشاف در این بخش، هدف‌گذاری شده، تامین تجهیزات در این بخش ضروری است.حفاری مغزه‌گیری به‌عنوان پایه و سند اکتشاف و محتمل‌ترین سند اکتشافی است، اما به آن بی‌توجهی می‌شود. اتحادیه حفاری چندی پیش اعلام کرد باتوجه به دارایی کنونی در این بخش و ماشین‌های حفاری که به‌زودی از رده خارج می‌شوند، سالانه نیازمند ورود ۱۷۵دستگاه حفاری به کشور هستیم.در ساخت داخل نیز، تنها بحث مونتاژ مطرح است یا به‌بیان‌دیگر، هنوز دستگاه حفاری مغزه‌گیری در دوره طراحی و ساخت به تولید با تیراژ موردنیاز بخش معدن نرسیده است؛ هرچند از دیرباز دستگاه‌های حفاری در کشور توسط پیشکسوتان عرصه اکتشاف ساخته شده است. این ماشین‌ها عموما برای فعالیت در عمق ۳۰۰ و ۴۰۰ متر، کیفیت خوبی دارند، اما ما هنوز به رشد لازم در این بخش نرسیده‌ایم. در بخشنامه‌های قبلی ورود ماشین‌آلات معدنی ذکر شده بود که پیمانکاران به‌شرط داشتن قرارداد ۵ ساله با معدنی می‌توانند دستگاه حفاری وارد کنند. در بخشنامه، این موضوع حذف شده است،چراکه معدن می‌تواند برای مدت کوتاهی امکان فعالیت داشته باشد. خوشبختانه در بخشنامه جدید این بند حذف شده، اما تکلیف شرایط روشن نشده است و همین ابهام می‌تواند چالش‌ساز باشد.متاسفانه پیمانکاری در حوزه معدن، آن‌طور که باید موردتوجه قرار نگرفته است. اینکه تمام اختیارات و مجوزها به دارندگان پروانه‌های معدنی برسد، منطقی نیست و لزوما هم نتیجه مثبتی را به‌دنبال ندارد. در چنین شرایطی، پیمانکاران چطور فعالیت خود را ادامه دهند؟بسیاری از پیمانکاران در حوزه معدن بسیار موفق عمل کرده‌اند و عملکرد آنها نتیجه مثبتی در شرایط صنعتی و اقتصادی کشور دارد. مسئله مهم در حوزه پیمانکاری، تامین ماشین‌آلات و در ادامه تامین نیروی انسانی متخصص است. اگر پیمانکاران ماشین معدنی نداشته باشند، در عمل روند فعالیت آنها متوقف خواهد شد، بنابراین انتظار می‌رفت روند فعالیت آنها تسهیل شود.جانبداری از معدنداران و مجوزداران معدن، یک‌جانبه‌نگری است و معضلاتی را برای توسعه معدنی به‌همراه دارد، در نتیجه تجدیدنظر در این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

روی موج خبر

قیمت مس واقعی نیست

جعفری‌طهرانی در ارائه‌ای با عنوان «بررسی وضعیت فعلی و چشم‌انداز بازار کامودیتی‌ها در ایران و جهان» بود. جعفری‌طهرانی در مقدمه‌ای با اشاره به تغییرات سیاسی در جهان گفت: شرایط ژئوپلیتیک باعث تغییر در صنعت کامودیتی شده است. یکی از نمودهای این مساله اثر تحریم‌های آمریکا علیه روسیه، بر بازار کامودیتی‌ها است.او در ادامه به پیشرفت‌های حوزه معدن در منطقه خاورمیانه اشاره کرد و گفت: عربستان سعودی موفق شده است که بورس فلزات لندن را متقاعد کرده تا انبار خود را به جده انتقال دهد. این مساله نشان می‌دهد که جهان به این نتیجه رسیده که کامودیتی‌ها می‌تواند کالای سرمایه‌ای باشند. در حال حاضر مس، کبالت و نیکل به‌عنوان کالای سرمایه‌ای مورد پذیرش قرار گرفته است.

جعفری‌طهرانی همچنین به افزایش قیمت جهانی مس در ماه‌های گذشته اشاره کرد و گفت: افزایش قیمت مس واقعی نیست. قیمت مس ۲۶۰۰دلار از ابتدای سال افزایش داشت؛ اما پیش‌بینی می‌شود که در نیمه دوم سال میلادی قیمت مس کاهش یابد. در حال حاضر در بازار مس کسری داریم؛ ولی در نیمه دوم سال مازاد خواهیم داشت. او تاکید کرد: در بازار کامودیتی تنها عامل عرضه و تقاضا نیست، بلکه پارامترهای روانی نیز اهمیت بسیار زیادی دارد.

مدیرعامل شرکت راه‌آهن شهری تهران و حومه (مترو) عنوان کرد:

توسعه حمل‌ونقل ایمن در تهران با استفاده از ریل ذوب آهن

مدیرعامل شرکت راه‌آهن شهری تهران و حومه (مترو) گفت: کلان‌شهر تهران از تراکم ترافیکی بالایی برخوردار است و توسعه مترو موجب افزایش حمل‌ونقل ایمنی می‌شود. در این راستا، کیفیت ریل مورد استفاده نیز حائز اهمیت است که خوشبختانه ریل ذوب آهن اصفهان، مطابق استانداردهای جهانی تولید می‌شود.

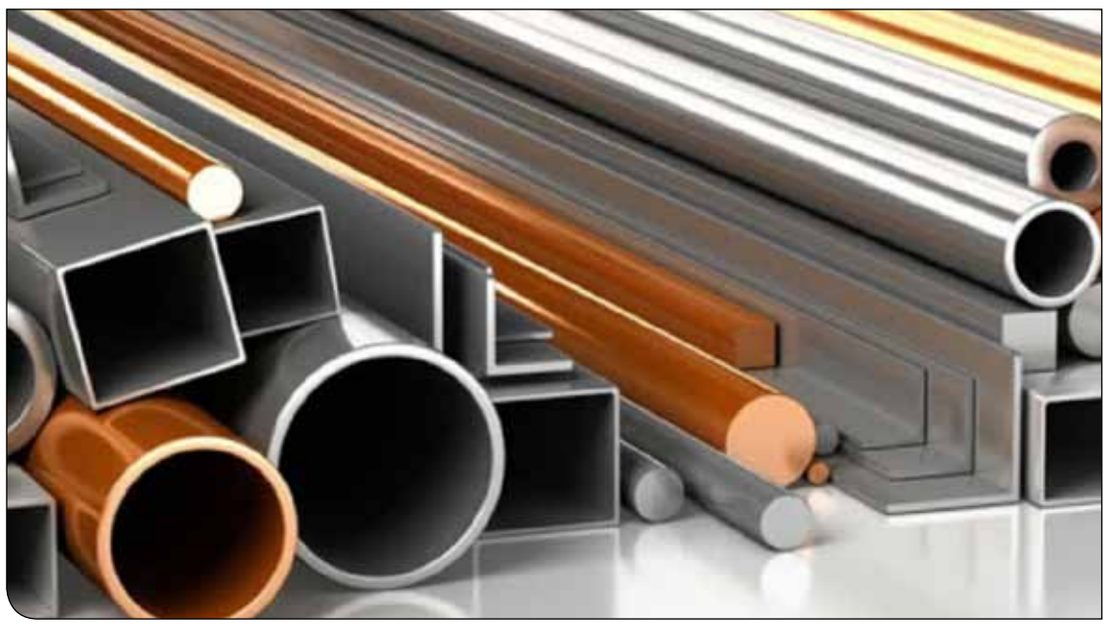
رضا محمدنژاد بیدخت بیان کرد: شرکت ذوب آهن اصفهان از جمله بزرگ‌ترین و باسابقه‌ترین صنایع مادر کشور به شمار می‌آید که با تولید محصول استراتژیک ریل، خدمت مهمی به کشور کرده است.

وی با اشاره به اینکه پیش نیاز بهره‌برداری از مترو محصول ریل است، افزود : در گذشته این محصول مهم به طور کامل از طریق واردات تامین می‌شد اما خوشبختانه شرکت ذوب آهن اصفهان با توان و دانش کارکنان خود، موفق به تولید انواع ریل در کشور شد و هم‌اکنون تمام ملزومات تولید این محصول توسط این مجتمع عظیم صنعتی بومی شده است.مدیرعامل شرکت راه‌آهن شهری تهران و حومه (مترو) عنوان کرد: این دستاورد مهم علاوه بر خودکفایی کشور، باعث شد در زمینه قیمت محصول و مدت زمان تحویل شاهد کاهش چشمگیری باشیم.محمدنژاد بیدخت اظهار داشت: امروز خرسندیم که محصول مهم ریل را بسیار راحت با سفارش داخلی تامین می‌کنیم و در این زمینه با متخصصین کشور خودمان طرف هستیم.وی اشتغال‌زایی و جلوگیری از خروج ارز از کشور را از دیگر مزایای مهم تولید ریل در داخل کشور دانست و گفت: در شرایط تحریم، مشکلات تامین ریل از خارج بسیار زیاد و روند آن بسیار طولانی است؛ چراکه با مشکل انتقال پول و سایر محدودیت‌ها نیز مواجه هستیم.مدیرعامل شرکت راه‌آهن شهری تهران و حومه (مترو) تاکید کرد: بر اساس گزارش مسئولان شرکت ذوب آهن اصفهان، این مجتمع عظیم صنعتی ظرفیت خوبی برای افزایش تولید ریل دارد و تاکنون نیز نیاز داخل را تامین کرده است.

محمدنژاد بیدخت خاطرنشان کرد: تهران از تراکم ترافیکی بالایی برخوردار است و بر همین اساس توسعه مترو سبب افزایش حمل‌ونقل ایمنی می‌شود. در این زمینه، کیفیت ریل مورد استفاده نیز مهم است که خوشبختانه ریل ذوب آهن اصفهان مطابق استانداردهای جهانی تولید شده و این محصول هم‌اکنون مانند ریل‌های وارداتی در هنگام بهره‌برداری نیز نتایج خوبی حاصل کرده است.وی در پایان با اشاره به اینکه تولید ریل سخت به عنوان محصول جدید ذوب آهن اصفهان ،دستاورد مهم دیگری در این حوزه است، یادآور شد: بهره‌گیری از این ریل، نتایج بسیار مطلوب‌تری حاصل می‌کند و به توسعه مترو کمک شایانی خواهد کرد.

تداوم رکوردشکنی فلزات در بازار جهانی

مرضیه احقاقی

تلاش بانک خلق چین برای بازگرداندن رونق به اقتصاد این کشور، این‌بار در قالب کاهش پیش‌پرداخت برای خریداران خانه در مرتبه نخست به ۱۵درصد و برای خرید خانه دوم به ۲۵درصد، یکی از عوامل موثر بر عملکرد بازارهای کالایی و مالی دنیا در روزهای گذشته بوده است. بازگشت رونق به ساخت‌وساز در این کشور، می‌تواند محرک مصرف و خریدوفروش فلزات در سطح جهانی باشد؛ بااین‌وجود بحران ساخت مسکن در این کشور جدی است و نمی‌توان به تغییر قابل‌توجه شرایط امید داشت. در ادامه انتشار آمار از قیمت‌های تولیدکننده در ایالات‌متحده، احتمال تعویق کاهش نرخ بهره در ایالات‌متحده را تقویت کرد. بااین‌وجود در هفته‌های اخیر شاهد روند رو به رشد بهای فلزات در بازارهای جهانی بودیم.

در تاریخ ۱۴ ماه مه، شاخص قیمت‌های تولیدکننده ایالات‌متحده در ماه آوریل منتشر شد که بیش‌ازحد انتظار افزایش یافته است. PPI ماهانه برابر ۰.۵ درصد گزارش شد که از ۰.۳ درصد پیش‌بینی‌شده، بالاتر بود. PPI سالانه با ۲.۲ درصد ثابت بود و PPI مرکزی (Cpre) سالانه از ۲.۱ درصد به ۲.۴ درصد افزایش یافت. این آمار حکایت از آن دارد که تورم در اوایل سه‌ماهه دوم سال ۲۰۲۴ بالا بوده است. در همین راستا، شاخص‌های سهام در آسیا در روز ۱۵ ماه مه، افزایش یافتند. جو بایدن به‌تازگی از افزایش شدید تعرفه‌ها بر مجموعه‌ای از کالاهای وارداتی چینی از جمله روی مجموعه‌ای از کالاهای وارداتی چینی از جمله خودروهای الکتریک، تراشه‌های کامپیوتری و محصولات پزشکی پرده برداشت.

به‌گزارش صمت، سخنرانی جروم پاول، رئیس فدرال‌رزرو امریکا، منعکس‌کننده نظرات تهاجمی درباره سیاست‌های محدودکننده پولی و کاهش نرخ بهره در بحبوحه فشارهای تورمی مداوم و بازار کار قوی بود. در ظاهر کاهش تورم به ۲ درصد در امسال به‌تعویق افتاده، زیرا بسیاری معتقدند که رکود تورمی در پیش است که البته پاول دوباره آن را رد کرده است.

رئیس فدرال‌رزرو امریکا بیان کرد؛ اقتصاد ایالات‌متحده باوجود چالش‌هایی که در بازار کار این کشور وجود دارد، همچنان مقاوم است. اشاره وی به تورم در ماه‌های اخیر موجب شود احتمال کاهش نرخ بهره توسط فدرال‌رزرو در امسال کاهش یابد. پاول گفت: فدرال‌رزرو به تحلیل و بررسی داده‌های اقتصادی سه‌ماهه بعدی و مبارزه با تورم برای رسیدن به هدف ۲ درصد ادامه می‌دهد و هرگونه افزایش نرخ بهره را رد می‌کند. سایر مقامات فدرال‌رزرو نیز درباره کاهش نرخ بهره، لحنی تهاجمی داشتند.

در ادامه روز چهارشنبه ۱۵ ماه مه، شاخص نرخ مصرف‌کننده CPI منتشر شد. این شاخص در مقایسه با ۳ ماه گذشته، نسبتا کمتر از انتظارات بود، در حالی که CPI غذا و انرژی کمتر از ۰.۳ درصد افزایش یافت. تورم در نرخ خدمات، به‌ویژه هزینه خدمات حمل‌ونقل متمرکز باقی ماند که ۰.۹ درصد در طول ماه و ۱۱.۲ درصد در سال گذشته افزایش یافت.همچنین نشانه دیگری مبنی بر اینکه بازار کار و کل اقتصاد ممکن است در حال سرد شدن باشند، وجود دارد. کمااینکه دانشگاه میشیگان گزارش داد که شاخص اولیه تمایل مصرف‌کننده در ماه مه به‌طورغیرمنتظره‌ای به ۶۷.۴ سقوط کرد که از ۷۷.۲ نهایی در آوریل بسیار کمتر و پایین‌ترین سطح خود را در ۶ ماه گذشته ثبت کرده است.در حالی که گمانه‌زنی‌های بازار درباره زمان کاهش نرخ بهره فدرال‌رزرو در میان نشانه‌هایی از کاهش تورم و سرد شدن اقتصاد ایالات‌متحده، دلار در برابر ارزهای اصلی تغییر چندانی نداشت، در حالی که قیمت‌های مصرف‌کننده در ماه آوریل کمتر از حد انتظار افزایش یافت و منجر به افزایش سطح ریسک‌پذیری در بازارهای سهام شد، مقامات مختلف فدرال‌رزرو درباره زمان کاهش نرخ بهره هشدار داده‌اند تا بازار چندان خوش‌بین نباشد و کاهش ارزش دلار در این هفته را محدود کرده‌اند. همچنین جهش شگفت‌انگیز ۰.۹ درصدی قیمت‌های وارداتی نگرانی تورم را بالا نگه داشت، زیرا افزایش هزینه‌های واردات تنها به فشارهای تورمی می‌افزاید.

نخستین مناظره انتخابات ریاست‌جمهوری

سرانجام زمان مناظره جو بایدن و دونالد ترامپ، نامزدهای احتمالی ریاست‌جمهوری امریکا در سال ۲۰۲۴ مشخص شد و این دو نفر قرار است برای نخستین‌بار در ۴ سال گذشته، در ماه ژوئن در برابر یکدیگر صحبت کنند.بایدن در توییتی اعلام کرد؛ دعوت شبکه CNN را برای مناظرات ریاست‌جمهوری در تاریخ ۲۷ ژوئن (۷ تیر ۱۴۰۳) دریافت کرده است و قصد دارد تا ترامپ را به‌چالش بکشد. ترامپ نیز در گفت‌وگویی با فاکس‌نیوز این مذاکره را تایید کرد.در حال حاضر همچنان پرونده‌های قضایی ترامپ از جمله جعل سوابق تجاری مربوط به انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۱۶ یا پرونده‌های حقوقی در دادگاه‌های نیویورک، فلوریدا، کلمبیا و جورجیا باز هستند و معلوم نیست وضعیت آنها تا ماه ژوئن به چه شکل خواهد بود.این مناظره در حالی برگزار خواهد شد که هنوز هیچ‌کدام از بین بایدن و ترامپ به‌عنوان نامزد رسمی حزب خود انتخاب نشده‌اند. انتظار می‌رود کنوانسیون ملی دموکرات‌ها و جمهوری‌خواهان به‌ترتیب در ماه آگوست و جولای تشکیل شود و نامزدهای رسمی انتخاب شوند.

بدون تردید انتخاب هرکدام از ۲ نامزد یادشده، بر سیاست‌های اقتصادی امریکا به‌عنوان بزرگ‌ترین اقتصاد دنیا و همچنین تعاملات آن در صحنه بین‌المللی تاثیرگذار خواهد بود و در نتیجه عملکرد بازارهای مالی و کالایی را هم متاثر خواهد کرد.

چین در تلاش برای بازگرداندن رونق به اقتصاد

سیاست‌های اقتصادی چین در جایگاه دومین اقتصاد دنیا و همچنین بزرگ‌ترین اقتصاد کالامحور دنیا از اثرگذاری بالایی بر نرخ فلزات برخوردار است. در هفته‌ای که پشت‌سر گذاشتیم، بانک خلق چین در تلاش برای تحریک تقاضا، حداقل نسبت پیش‌پرداخت را برای خریداران خانه در مرتبه نخست به ۱۵درصد و برای خرید خانه دوم به ۲۵درصد کاهش داد. این اقدام با هدف توسعه ساخت‌وساز در این کشور و تحریک اقتصاد، انجام می‌شود. بانک خلق چین همچنین اعلام کرد که سطح کف نرخ وام مسکن در سراسر کشور را لغو می‌کند و به شهرها این امکان را می‌دهد تا درباره نرخ وام مسکن خود تصمیم بگیرند. تحت یک برنامه به‌اصطلاح اعطای وام مجدد، بانک مرکزی اعلام کرد ۳۰۰ میلیارد یوآن به‌عنوان وجوه کم‌هزینه به گروهی از بانک‌های دولتی اختصاص خواهد داد تا به نهادهای دولتی محلی برای خرید خانه‌های فروخته‌نشده وام دهند.

پس از انتشار داده‌های تورم چین به‌نظر می‌رسد فشار کاهش تورم همچنان بر اقتصاد این کشور تاثیر می‌گذارد. شاخص نرخ مصرف‌کننده چین در ماه آوریل نسبت به سال گذشته ۰.۳ درصد افزایش یافت که نسبت به رشد ۰.۱ درصدی ماه مارس شتاب گرفته و سومین شاخص مثبت متوالی را ثبت کرده است. بااین‌حال، شاخص نرخ تولیدکننده نسبت به سال گذشته ۲.۵ درصد در مقایسه با ۲.۸ درصد کاهش در ماه مارس کاهش یافت.

نگاهی به بازار فلزات

مس: مس برای کاربردهای انرژی پاک مانند پنل‌های خورشیدی، توربین‌های بادی و وسایل‌نقلیه الکتریک و همچنین برای گسترش شبکه‌های برق ضروری است. همزمان با افزایش توجه به این فناوری‌ها، تقاضا برای این فلز هم افزایش یافته که یک فرصت سرمایه‌گذاری منحصربه‌فرد برای سرمایه‌گذاران معدن مس است. مس به‌طورطبیعی در زمین فراوان است، اما استخراج عملیاتی این فلز کمی چالش‌برانگیز است. جدول زمانی برای آوردن یک معدن مس از کشف به تولید به‌طورمتوسط بیش از ۱۶ سال زمان می‌برد. تولیدکنندگان برتر مس جهان مانند شیلی و پرو با اعتصابات و اعتراضات همراه با کاهش عیار سنگ معدن مواجهند. روسیه هم که در رتبه هفتم تولید مس قرار دارد، به‌دلیل ادامه جنگ در اوکراین با کاهش تولید مس مواجه است.

پیش‌بینی می‌شود تقاضا برای مس در بخش حمل‌ونقل تا سال ۲۰۵۰ به‌میزان ۱۱.۱ برابر افزایش یابد. برای مثال، خودروهای الکتریک می‌توانند بیش از یک مایل سیم‌کشی مسی داشته باشند. علاوه‌براین، پیش‌بینی می‌شود که تقاضا برای مس موردنیاز برای گسترش شبکه جهانی برق تا سال ۲۰۵۰ برابر ۴.۸ برابر از سال ۲۰۲۰ افزایش یابد. پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰ شکاف عرضه مس به ۱۰ میلیون تن نزدیک شود که هم نرخ مس و هم ذخایر معدن مس به‌طوربالقوه سود خواهند برد.

قیمت مس در بورس فلزات لندن از روز ۱۳ماه مه از مرز ۱۰ هزار دلاری عبور کرد و در این کانال نوسان قیمتی دارد. پیش‌بینی‌ها برای کاهش عرضه مس و افزایش تقاضا از سمت خودروهای برقی و انرژی‌های تجدیدپذیر بر کاهش تقاضا در چین غلبه کرد و منجر به افزایش نرخ این محصول شد. یکی از خوشبینانه‌ترین پیش‌بینی‌ها پیرامون نرخ این محصول، رشد نرخ آن تا سطح ۱۲هزار دلار در مرحله و رسیدن به محدوده ۱۵هزار دلار در قدم بعدی است.مهم‌ترین عامل رشد ۱۷درصدی نرخ مس در سال ۲۰۲۴، اختلالات در عرضه این محصول گزارش شده است. فعالان بازار اعلام کردند برای بازدهی ۱۰ درصدی یک معدن ۳۰۰ هزار تنی تولیدکننده مس، نیاز است نرخ فلز سرخ به حدود ۱۲هزار دلار برسد، اما همچنان پیش‌بینی می‌شود در کوتاه‌مدت نرخ فلزات پایه به‌دلیل رشد شارپ چند هفته گذشته، کاهش اندکی داشته باشد و در بلندمدت به روند صعودی خود ادامه دهد.روی: هزینه‌های تصفیه برای کنسانتره روی وارداتی که به چین ارسال می‌شود، پس از کاهش به پایین‌ترین سطح از ژوئن ۲۰۱۸ و در بحبوحه محدودیت مواد خام، بدون تغییر باقی مانده است. این هزینه‌ها در چین ۳۰ تا ۵۰ دلار در هر تن برآورد می‌شود. کارخانه‌های ذوب چینی در تلاش برای سودآوری با چنین TC های وارداتی «بسیار کم» هستند. نقدینگی در بازار ضعیف و خرید واحدهای وارداتی یک تجارت زیان‌ده است و استفاده از خوراک داخلی ترجیح داده می‌شود. بیشتر فعالان بازار انتظار دارند کسری عرضه در سه‌ماهه سوم سال ادامه یابد. یک منبع معدنی تاکید کرد که بازار هنوز از نظر کنسانتره بسیار کمبود دارد، همچنین برخی منابع فعال در حوزه تجارت می‌گویند علاوه بر محدودیت تولید روی در سطح جهان، تعدادی از معادن هنوز بسته هستند.

سردرگمی زغال‌سنگی‌ها از روند سیاست‌ها

حدود ۱۷هزار نفر در معادن زغال کشور مشغول به فعالیت هستند اما آنطور که باید این عرصه مورد حمایت نبوده و سیاست‌ها در جهت دیگری اعمال می‌شوند.

در حالی که معادن زغال می‌توانند به توسعه کشور کمک کرده و در مقابل باعث ارزآوری هم بشوند اما فعالان این حوزه باور دارند شاهد نوعی سردرگمی هستند و به دلیل حمایت سیاست‌ها از واردات زغال، در نتیجه تولیدکننده داخلی به نوعی رها شده و در حقش اجحاف می‌شود.

با وجودی که مدت‌هاست کارشناسان بر لزوم واقعی شدن قیمت‌ها تاکید دارند اما متاسفانه موضوع حل‌نشده باقی مانده است؛ موضوعی که باعث می‌شود متوجه شویم که مسوولان نگاه تخصصی نسبت به زغال ندارند و دغدغه‌شان موضوعات دیگری از جمله واردات زغال و پایین نگه داشتن قیمت این حوزه در داخل کشور است.

با اینکه کار کردن در معادن زغال‌سنگ جزو سخت‌ترین کارهای دنیاست و دغدغه‌های ایمنی هم آنطور که باید دیده نمی‌شود اما در مقابل نگاه مسوولان به این مساله بلندمدت نبوده و در راستای توسعه قرار ندارد.

در کل با علم به اینکه معادن زغال جزو پرحادثه‌ها نیز هستند و هرسال چندین حادثه غم‌انگیز در معادن زغال کشور رقم می‌خورد و همچنین این عرصه اشتغال زیادی را نیز در بر می‌گیرد به اهمیت موضوع بیشتر پی می‌بریم.

هرچند به طور کلی زغال در جهان یک ماده معدنی استراتژیک است و همه مازادشان را صادر می‌کنند اما ما خودمان زغال تولید نمی‌کنیم و آن را وارد می‌کنیم! متاسفانه در کشور ما به تولید داخلی بی‌توجهی می‌شود و واردات صورت می‌گیرد اما مساله این است که قیمت واردات سه‌برابر قیمت داخلی است! از اینها که بگذریم در شرایط اقتصادی فعلی زغال تاثیر مهمی در عدم خروج ارز دارد و در این بین مصرف‌کننده مجبور نمی‌شود زغال را با سه‌برابر قیمت تهیه کند اما مشخص نیست چرا این ماجرا حل نمی‌شود! ماجرایی که باعث شده تولیدکننده با مصرف‌کننده وارد چرخه معیوب شوند؛ به این صورت که آنها با قیمت منصفانه خرید نمی‌کنند و تولیدکننده‌ها هم شرایط خوبی ندارند. به این ترتیب در بخش تولید زغال دچار مشکل در توسعه و سرمایه‌گذاری زغال هستیم.

در این خصوص دبیر انجمن زغال‌سنگ با اشاره به سردرگمی‌ها در حوزه زغال به «جهان‌صنعت» گفت: متاسفانه ما با سردرگمی در حوزه معادن زغال‌سنگ مواجه هستیم و احساس می‌کنیم که مسوولان شناخت دقیقی از این حوزه ندارند و در نتیجه این عرصه بلاتکلیف رها شده است.

سعید صمدی با اشاره به سیاست‌های سال گذشته خاطرنشان کرد: در سال ۱۴۰۲ همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد با سیاست‌هایی که وزارت صمت اتخاذ کرد مبنی بر عدم ورود به مشکلات و معضلات معادن زغال‌سنگ و نرخ‌گذاری غیرواقعی زغال‌سنگ روند کاهش تولید شیب تندی به خود گرفت.

در نتیجه سیاست‌ها سال گذشته حدود ۱۵درصد تولید زغال‌سنگ در کشور کاهش و واردات هم افزایش یافت. طبق آمار گمرک در همین سال حدود یک‌میلیون و هفتصدهزار تن زغال‌سنگ و مشتقات زغال وارد کشور شد که برای اولین‌بار چنین رکوردی برای واردات زغال در کشور ثبت شده است. آماری که نشان می‌دهد میزان واردات بیش از میزان تولید داخلی شده است.

توان تولید داریم

دبیر انجمن زغال‌سنگ با اشاره به جلسات متعددی که با مصرف‌کننده‌ها و وزارت صمت برگزار کرده‌اند، تصریح کرد: سال گذشته تعهد دادیم که اگر قیمت‌ها را واقعی کنند ما می‌توانیم شرایطی را فراهم کنیم که معادن به سمت افزایش تولید بروند و بتوانند بخش بیشتری از نیازهای کشور را تامین کنند.

در واقع اگر سال گذشته قیمت‌ها فقط حدود ۳۰درصد افزایش می‌یافت در حالی که تورم کشور ۴۰درصد بود ما می‌توانستیم ۲۵درصد تولید زغال‌سنگ را افزایش دهیم اما با همه این شرایط سال گذشته حتی وزارت صمت به نامه ما پاسخ هم نداد.

او با اشاره به اقدامات صورت‌گرفته در سال جاری نیز گفت: امسال هم در ابتدای سال نامه‌ای را به وزیر صمت ارسال کردیم که در آن به طور شفاف آمار و اطلاعات داده و مطرح کردیم در شرایطی که کشور بحران ارزی دارد اجازه نمی‌دهیم چنین حجم وارداتی اتفاق افتد و بسیاری از سیاست‌ها به سمت تولید داخلی می‌توانند حرکت کنند.

مسوولان شفاف باشند

صمدی تاکید کرد: اگر مسوولان می‌خواهند روند واردات زغال ادامه پیدا کند، بهتر است شفاف مطرح شود تا سرمایه‌گذاران تکلیف خود را بدانند که به چه سمتی حرکت کنند. این در حالی است که در شرایط حاضر حدود دوسال است که سرمایه‌ها از حوزه معادن زغال‌سنگ در حال خروج است و تقریبا هیچ توسعه‌ای نداشته‌ایم و حدود ۲میلیون تن پروژه تولید زغال‌سنگ خام به دلیل غیراقتصادی بودن تولید بلاتکلیف مانده و تقریبا متوقف است.

او تاکید کرد: تقاضا کردیم که دولت با قیمت ۱۷میلیون تومان زغال را وارد کند یا نرخ زغال در کشور واقعی شود و از این حالت بلاتکلیفی خارج شویم اما پاسخی به ما داده نشده است.

دبیر انجمن زغال‌سنگ ادامه داد: سال گذشته به طور تقریبی نرخ زغال داخلی حدود ۵میلیون و ۲۰۰هزار تومان بود که چیزی حدود یک‌سوم نرخ زغال‌سنگ وارداتی است. در زمینه کیفیت هم ممکن است تغییرات کیفی بین زغال وارداتی و داخلی وجود داشته باشد که البته همه موارد هم اینطور نیست و مواردی بوده که زغال وارداتی به شدت کیفیتش پایین‌تر از زغال داخلی بوده است.

در کل عموما در بازار جهانی تفاوت بهترین و پایین‌ترین نرخ کیفیت زغال‌سنگ حدود ۳۰درصد است.

بنابراین این تفاوت هیچ ارتباطی به بحث اختلاف قیمت زغال داخلی در این حد ندارد.

بنابراین تقاضا داریم وزارت صمت تکلیف ما را مشخص کند.

اگر به سیاست وارداتی ادامه می‌دهند باید گفت که معادن زغال موظف هستند برای این مساله برنامه‌ریزی کنند، چراکه ۳هزار نفر در این حوزه مشغول به کار هستند و به طور حتم لطمه خواهند دید.

او همچنین با اشاره به اهمیت توسعه ایمنی و بی‌توجهی مسوولان به آن ادامه داد: عمده تجهیزات مورد نیاز معادن زغال‌سنگ به خصوص تجهیزات ایمنی که با جان کارگران در ارتباط است، وارداتی هستند اما وزارت صمت هیچ همکاری‌ای با ما در این زمینه صورت نداده است.

در شرایطی که سال گذشته حدود ۷۰۰میلیون دلار وارد کشور شد ما تقاضا کردیم که ۳۰میلیون دلار به واردات تجهیزات ایمنی و حفاظت از جان کارگران زغال اختصاص داده شود اما این کار صورت نگرفت.

هرچند قول‌های متعددی داده و جلسات زیادی برگزار شد اما یک سنت هم به این حوزه تخصیص داده نشد.

چین در مواجه با "دهه های از دست رفته" خود!

اقتصاد چین پس از دهه‌ها رشد سریع، با کاهش تورم، اعتماد پایین مصرف‌کننده و رکود چند ساله بازار املاک، در حال کاهش است.این موضوع باعث شد بسیاری از اقتصاددانان این دوره را با نام "دهه های گمشده"، با دارنده سابق این عنوان، یعنی ژاپن، ترسیم کنند. بخش املاک و مستغلات چین که حدود یک چهارم تولید ناخالص داخلی این کشور را تشکیل می‌داد، با نکول ۲۰۲۱ توسعه دهنده بزرگ اورگراند دچار بحران شد. این بازتاب پایان دراماتیک سال های رونق ژاپن در دهه ۱۹۸۰ بود.سفته بازی که توسط سیاست های اعتباری آسان تقویت می شود، ارزش املاک را به سطوح ناپایدار رساند. زمانی که بانک مرکزی ژاپن برای مهار تورم نرخ بهره را افزایش داد، حباب مسکن ترکید، بازار سهام سقوط کرد و قیمت زمین وارد سقوط آزاد شد.از آنجایی که ملک معمولاً به عنوان وثیقه مورد استفاده قرار می‌گرفت، بانک‌ها را با وام‌های غیرجاری و کسری سرمایه مواجه کرد و باعث یک دوره طولانی رکود برای اقتصاد ژاپن شد. اقتصاددانان می گویند که احتمال "ژاپنی شدن" چین تا حد زیادی به تمایل پکن برای تشخیص مقیاس مشکل، اقدام قاطع و جلب اعتماد بخش خصوصی بستگی دارد.درآمد سرانه چین در مقایسه با سال های حباب ژاپنی نسبتاً پایین است که نشان دهنده پتانسیل صعودی بسیار بیشتری است. این کارشناس ارشد گفت که این کشور همچنین از سیستم بانکی قوی خود و گسترش در تولید فناوری، به ویژه فناوری سبز، که به طور فزاینده ای یک محرک اقتصادی است، سود می برد.

دولت ژاپن بدون برنامه ای برای نجات وام دهندگان مشکل دار گرفتار شد. در اینجا، چین در موقعیت قوی تری قرار دارد. یوشینو گفت، با توجه به اینکه اکثر بانک های چین دولتی هستند، دولت می تواند مستقیماً به بانک های مشکل دار سرمایه تزریق کند. این توانایی با ذخایر عظیم چین، که با مازاد تجاری آن تقویت شده است، تقویت می شود.

با توجه به اینکه ۷۰ درصد از ثروت خانوارها به املاک و مستغلات گره خورده است، بازار دارایی همچنان برای بهبود اقتصادی چین حیاتی است. هفته گذشته، بانک خلق چین متعهد به پرداخت بیش از ۴۲ میلیارد دلار به شرکت های دولتی محلی برای خرید آپارتمان های فروخته نشده، شد.

اسوار پراساد، استاد دانشگاه کرنل و یکی از مقامات سابق صندوق بین‌المللی پول، گفت: «دولت هنوز جای مانور دارد، اما باید اصلاحات بازار محور، آزادسازی بخش مالی و حمایت بیشتر از شرکت‌های خصوصی را انجام دهد.»

ظهـور ابر قدرت معـدنی

مهدی نجفی

معادن ۵/۲ تریلیون دلاری عربستان را از یک کشور تک‌محصولی به اقتصادی متنوع تبدیل می‌کند.براساس گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۲۲، عربستان سعودی ۲۹۰ میلیارد دلار محصولات معدنی صادر کرد و چهارمین صادرکننده بزرگ محصولات معدنی در جهان شد. از سویی دولت عربستان برآوردهای ۳/۱تریلیون دلاری پیشین از ارزش ثروت معدنی خود را به ۵/۲ تریلیون دلار افزایش داد.وعدالشمال، شهری است در ۱۲۰۰ کیلومتری شمال ریاض، پایتخت عربستان سعودی که در آینده نقشی بزرگ در تبدیل عربستان به یکی از بزرگ‌ترین زنجیره‌های تامین مواد معدنی دنیا خواهد داشت؛ این شهر به شهر معادن مشهور است و مشهورترین ماده معدنی که در این شهر استخراج می‌شود فسفات است.

فسفات استخراجی از وعدالشمال با یک خط آهن به ۱۵۰۰ کیلومتر آن‌طرف‌تر، به بندر رأس‌الخیر در جنوب انتقال می‌یابد؛ بندری که در واقع یک منطقه ویژه اقتصادی است که کارخانه کشتی‌سازی رأس‌الخیر، بزرگ‌ترین یارد کشتی‌سازی منطقه منا را در خود جا داده است.در رأس‌الخیر این مواد به کود یا پیش‌ساز آن، آمونیاک، تبدیل می‌شود و به سراسر دنیا، در غرب تا به برزیل، در جنوب تا به آفریقا و در شرق تا به هند و بنگلادش می‌رود و ختم به زمین کشاورزی کشاورزانی می‌شود که به گفته رئیس شرکت «معادن»، بزرگ‌ترین شرکت معدنی عربستان سعودی، زمین‌هایی است که در واقع عربستان آنها را اداره می‌کند و هدف آن رشد و تولید ۱۰ درصد از مواد غذایی جهان است.

سرمایه‌گذاری در این حوزه بسیار گسترده است. فروش و سرمایه‌گذاری داخلی آن معادل حدود ۲ درصد از تولید ناخالص داخلی غیرنفتی عربستان هم است.براساس برنامه‌های عربستان سعودی در چشم‌انداز ۲۰۳۰، این کشور باید تبدیل به دومین تولیدکننده بزرگ فسفات جهان شود. بنابراین برای رسید به چنین هدف بلندپروازانه‌ای، اداره شهرهای صنعتی و مناطق فناوری عربستان سعودی با همکاری صندوق سرمایه‌گذاری عمومی عربستان است که شهر معدنی وعدالشمال را مدیریت کرده و توسعه می‌دهند.فسفات تنها منبع معدنی نیست که عربستان با سرمایه‌گذاری بر آن به دنبال تقویت اقتصادی آینده خود پس از نفت است. در ۱۰ ژانویه سال جاری، دولت عربستان برآوردهای ۳/۱ تریلیون دلاری پیشین از ارزش ثروت معدنی خود را به ۵/۲ تریلیون دلار افزایش داد.این برآوردها ذخایر طلا، مس و روی را نیز در نظر گرفته است. اگر ثروت نفتی عربستان را که ارزشی معادل ۲۰ تریلیون دلار به قیمت امروز دارد، در نظر بگیریم، این مواد معدنی، ارزشی متوسط دارند. اما در نوع خود رقمی بسیار بالاست.امروزه منابع معدنی عربستان سعودی دستخوش دگرگونی قابل‌توجهی شده و این کشور را به‌عنوان بازیگر کلیدی در چشم‌اندازهای انرژی دنیا قرار داده است. از سویی معدن می‌تواند عربستان را از یک کشور تک‌محصولی به اقتصادی متنوع تبدیل کند و دولت را از وابستگی به سوخت‌های فسیلی رهایی بخشد.تا سال‌ها آنچه که در اولین لحظه از شنیدن نام عربستان به ذهن می‌رسید نفت بود. بعدها این روند تغییر یافت و در سال‌های اخیر و به‌ویژه از زمانی که محمد بن‌سلمان، سمت ولیعهدی پادشاهی سعودی را در اختیار دارد، تحولات طوری رقم خود که عربستان را با نام‌هایی چون "نئوم" و "لاین" می‌شناسند.اما تغییرات به همین‌جا ختم نمی‌شود. بازیگر جدیدی به نام معدن وارد صحنه اقتصادی عربستان شده است. حالا که دنیا وابسته به نفت، طلای سیاه عربستان است، محمد بن‌سلمانِ ولیعهد به‌دنبال این رویاست که این کشور را تبدیلِ به کشوری کند که این بار به‌خاطر مواد معدنی برای دنیا مهم و ارزشمند باشد. این مواد معدنی همان‌هایی هستند که امروز برای گذار انرژی کشورهای دنیا از نفت و دیگر سوخت‌های فسیلی به انرژی پاک ضروری هستند.

اکونومیست در خبری در ۱۸ ژانویه نوشته بود که این کشور مقاماتی از ۸۰ کشور دنیا را در ریاض گرد هم آورده است تا به آنها اطمینان دهد هیچ ناسیونالیسم معدنی، که از آمریکا تا شیلی و چین، کشورهای صاحب منابع را دچار خود کرده، در عربستان رخ نخواهد داد و این کشور به تمام تعهدات صادراتی خود عمل می‌کند.در «مجمع مواد معدنی آینده» که در ابتدای سال جاری میلادی در عربستان برگزار شد، این کشور توانست توافقاتی هم با روسیه و هم با بانک صادرات و واردات آمریکا به امضا برساند؛ توافقاتی که گفته می‌شود ۲۰ میلیارد دلار ارزش خواهند داشت.

استراتژی معدنی عربستان تنها به داخل کشور محدود نمی‌شود. این کشور با سرمایه‌گذاری مشترک شرکت معادن و صندوق سرمایه‌گذاری دولتی عربستان، شرکت معدنی «مناره» را راه‌اندازی کرده و این شرکت تا ۱۵ میلیارد دلار در سهام معادن خارج از عربستان سرمایه‌گذاری خواهد کرد. این شرکت سال گذشته نزدیک به ۳ میلیارد دلار هزینه کرد تا ۱۰ درصد سهام غول معدنی برزیلی والـه را خریداری کند. ادواردو بارتولومئو، رئیس والـه می‌گوید سعودی‌ها «پول‌هایشان را آنجایی خرج می‌کنند که قولش را داده‌اند».اما مجتمع فسفات وعدالشمال نشان داده که هدف اصلی سرمایه‌گذاری‌های معدنی این کشور، معادن داخلی است؛ تبلیغاتی که عربستان سعودی به راه انداخته این کشور را به‌عنوان مقصد سرمایه‌گذاری به دنیا معرفی می‌کند. حتی متروی لندن هم از این تبلیغات بی‌نصیب نمانده است. در چند سال گذشته وزارتخانه جدیدی برای صنعت و منابع معدنی تشکیل شده، معدن‌کاران را از عوارض ماشین‌آلات و مواد خام وارداتی معاف کرده، هزینه‌های گرفتن مجوزها و حق‌الامتیازها را کاهش داده و حمایت‌های دولتی از حقوق معادن و اجاره‌ها را فراهم کرده است.اقدام تشویقی دیگر این بوده که عربستان قانون محرمانه استخراج معادن را با قانون دیگری جایگزین کرده، قانونی که شبیه قوانین سرمایه‌گذارپسند استرالیا، بوتسوانا و کاناداست. مجوزهایی که دریافت ضمانت آنها سال‌ها طول می‌کشید اکنون در عرض دو ماه آماده می‌شوند. چه چیزی می‌تواند بهتر و بیشتر از این سرمایه‌گذاران را تشویق کند؟

تمامی اقدامات فوق به این نتیجه رسیده که تعداد مجوزهای فعال به ۲۳۰۰ مجوز افزایش یافته، یعنی افزایشی بیش از یک‌پنجم نسبت به دو سال پیش. حدود ۷۰۰ مجوز صادرشده مجوزهای اکتشاف هستند. بعضی از این مجوزها هم نصیب خارجی‌ها شده است؛ خارجی‌هایی با تخصص متوسط یا متخصص‌هایی شهیر چون "بریک گلد" کانادا و شرکت «منابع طبیعی اوراسیا» توانسته‌اند مجوزهایی برای اکتشاف به تنهایی یا با مشارکت شرکت معادن عربستان دریافت کنند.

رابرت ویلت، مدیر اجرایی شرکت معادن می‌گوید: «من ترجیح می‌دهم ۵۰ درصد چیزی را داشته باشم تا ۱۰۰ درصد هیچ چیز را».

مارک بریستو، رئیس بریک‌گلد می‌گوید: «عربستان سعودی برای جذب بازیکنان بزرگ، به اکتشافات بزرگ نیاز دارد. برای این منظور، بیش از ۱۸۰ میلیون دلار در مشوق‌های اکتشاف سرمایه‌گذاری کرده است».

صندوق توسعه صنعتی عربستان که یک نهاد دولتی است، پیشنهاد داده تا سه‌چهارم هزینه‌های پروژه را تامین مالی کند. این کشور در حال سرمایه‌گذاری ۲۰۰ میلیون دلاری برای ترسیم نقشه زمین‌شناسی و ایجاد پایگاه داده منابع نیز هست. این سرمایه‌گذاری علاوه بر ۵۰۰ میلیون دلاری است که برای بررسی‌های زمین‌شناسی قبلی هزینه کرده بود. ویلت می‌گوید: «شرکت معادن نیز پروژه‌های اکتشاف بیشتری دارد».

عربستان در آفریقا هم سرمایه‌گذاری‌هایی انجام داده است. با این حال شرکای آفریقایی، که خاطره چندین دهه چپاول منابع خود توسط بیگانگان را بدون رونق توسعه خودِ کشورها به یاد دارند، به عربستان هم با شک و تردید نگاه می‌کنند. هنری دله آلاک، وزیر مواد جامد معدنی نیجریه، می‌گوید: «مشارکت با عربستان سعودی باید فقط استخراج سنگ معدن و برداشتن آن نباشد. سرمایه‌گذاری در فرآوری و ایجاد کارخانه‌های معدنی در نیجریه باید شرط اصلی همکاری با این کشور باشد».

اخیراً عربستان با امضای یادداشت‌تفاهم‌های همکاری با مصر، روسیه، مراکش و جمهوری دموکراتیک کنگو توسعه بخش معدن خود را برجسته کرده است. هدف از این مشارکت‌ها کاهش ریسک سرمایه‌گذاری‌ها، فعال کردن پروژه‌های جدید و تقویت رشد معدن‌کاران جوان است.دولت کادر متخصصان و مهندسان زمین‌شناسی را نیز تربیت می‌کند. کمبود چنین متخصصانی نه‌تنها در عربستان سعودی بلکه در همه جای دنیا احساس می‌شود. متخصصان بر این باورند که دنیا به تعداد بسیار زیادی متخصص معدن نیاز دارد اما کمبود این نیروی متخصص بسیار است. عربستان سعودی هم از این قاعده مستثنی نیست و بر این مشکل واقف است.از این رو برای اطمینان از اینکه در آینده حتماً معدن‌شناس و زمین‌شناس کافی برای پروژه‌های خود خواهد داشت، همکاری با اندیشکده‌های آمریکایی فعال در تحقیقات معدنی را آغاز کرده است. در ماه نوامبر، شرکت معادن مدرک کارشناسی جدیدی در رشته علوم و مهندسی معدن در دانشگاه نفت و مواد معدنی ملک فهد به راه انداخت.

▣ معادن عربستان

براساس گزارش سازمان زمین‌شناسی ایالات متحده؛ عربستان سعودی تولیدکننده آلومینا (اکسیدآلومینیوم)، آلومینیوم، آمونیاک، مس، نفت‌خام، طلا، آهن و فولاد، کودهای فسفاته، فرآورده‌های نفتی تصفیه‌شده، نقره، گوگرد، اسفنج تیتانیوم، اوره و روی است. این کشور در سال ۲۰۱۹ رتبه پنجم بزرگ‌ترین تولیدکننده گوگرد و آهن مستقیم احیاشده را داشت و به ترتیب ۱/۸ و ۴/۵درصد تولید این دو ماده در جهان را به خود اختصاص داد.عربستان رتبه هشتم تولید آمونیاک را هم دارد که ۸/۲ درصد از تولید جهانی است. رتبه دهم تولید بوکسیت هم متعلق به این کشور است، یعنی ۱/۱درصد تولید جهانی؛ و در نهایت یازدهمین تولیدکننده پوکه (پوزولان) معادل با ۸/۲ درصد تولید جهانی هم عربستان است.عربستان بازالت، سیمان، دولومیت، فلدسپات، گرانیت، آهن و فولاد، گچ، کائولن، ماسه صنعتی، سنگ آهک، کانی منیزیت، مرمر، کک نفتی، سنگ فسفات، پیروفیلیت، نمک، ماسه و شن، شیست و سرب هم تولید می‌کند. یکی از مهمترین مواد معدنی تولیدی عربستان فسفات است. اصلی‌ترین کاربرد سنگ فسفات این است که از آن در تولید اسید فسفریک و تهیه کودهای شیمیایی استفاده شود. براساس گزارش عرب‌نیوز، در آوریل سال جاری میلادی قراردادی بین شرکت معادن عربستان و شرکت آمریکایی موزاییک امضا شد که براساس آن شرکت آمریکایی ۲۵ درصد از سهام خود را در شرکت معادن وعدالشمال به شرکت معادن واگذار کرد. به این ترتیب سهام معادن در وعدالشمال به ۸۵ درصد افزایش یافت.در مقابل شرکت موزاییک بخشی از سهام شرکت معدن فسفات معادن را خریداری می‌کند. شرکت معدن فسفات وعدالشمال یک سرمایه‌گذاری مشترک ۸ میلیارد دلاری که قرار است در شهر صنعتی وعدالشمال به یک مرکز جهانی تولید فسفات تبدیل شود.این شرکت در حال حاضر سالانه بیش از ۳ میلیون کود فسفاته تولید می‌کند. تخمین زده می‌شود ذخایر سنگ فسفات عربستان سعودی ۹۶۰ میلیون تن باشد. این میزان ذخایر عربستان را به رتبه یازدهم دنیا ارتقا می‌دهد. در سال ۲۰۰۹ بانک توسعه اسلامی وارد پروژه توسعه مجتمع کود فسفات شرکت معادن شد.به این ترتیب صنعت کود فسفاته عربستان راه‌اندازی و تبدیل به یکی از جریان‌های درآمد ملی این کشور شد. عربستان اکنون صادرکننده کود فسفات است. یکی از اهداف اصلی دولت از این پروژه، تنوع بخشیدن به اقتصاد عربستان و کاهش وابستگی به نفت بود که تقریباً ۹۰ درصد درآمد بودجه و درآمدهای صادراتی و ۴۲ درصد از تولید ناخالص داخلی را تامین می‌کند.صنعت فسفات عربستان از معادن تا صادرات محصولات نهایی، گام مهمی در جهت تحقق این هدف برداشته است. دومین هدف این پروژه هم ایجاد فرصت‌های شغلی و اقتصادی جدید در خارج از محدوده مراکز اصلی اقتصادی کشور و در نتیجه تمرکززدایی مشاغل در چند مکان محدود و به تبع آن نرخ بالای بیکاری در میان جوانان سعودی بود.به‌عنوان مثال، شهر عرعر، مرکز حدودالشمالیه، در اواسط دهه ۲۰۰۰ فعالیت صنعتی و فرصت‌های شغلی بسیار کمی داشت اما حالا این شهر به برکت توسعه معادن رنگ‌ورویی دیگر یافته است. شرکت معدن فسفات معادن حدود ۱۵۰۰ کارمند دارد. با استقرار کارخانه فرآوری سنگ معدن در نزدیکی معدن در الجلمید، این پروژه نه‌تنها باعث ایجاد مشاغل جدید شد، بلکه ظهور شرکت‌های کوچک و متوسط را برای حمایت از صنعت جدید تشویق کرد.کارخانه‌های رأس‌الخیر فرصت‌های شغلی و تجاری کارشناسان این حوزه را از سراسر کشور فراهم کرده است. سایت شرکت معادن در رأس‌الخیر، که در سال ۲۰۰۷ متروک بود، اکنون بخشی از یک شهر صنعتی در حال ظهور است که چندین کارخانه و محل اقامت برای کارگران دارد. صنعت جدید فسفات پروژه‌های اقتصادی دیگری را نیز برای عربستان به همراه داشت؛ از جمله این پروژه‌ها ارتقا و توسعه خطوط راه‌آهن ملی و بندر رأس‌الخیر است.

▣ نقش خطوط ریلی در توسعه صنعت معدن عربستان

عربستان‌سعودی با ۲ میلیون و ۱۴۹ هزار کیلومترمربع مساحت، بزرگترین کشور منطقه خاورمیانه است. این کشور ۳۰ درصد بزرگتر از ایران، سه برابر فرانسه و چهار برابر عراق است. آب و هوای این سرزمین، اقلیم بیابانی است. تفاوت دمای شب و روز در آن زیاد است و بیشتر زمین‌های آن را ریگستان تشکیل می‌دهد. حدود ۷۵ درصد وسعت این کشور را بیابان‌های خشک و بی‌آب و علف پوشانده‌اند.با چنین اقلیمی بهترین وسیله حمل‌ونقل مخصوصاً برای تولیدات معدنی، راه‌آهن است. شبکه حمل و نقل ریلی در عربستان سعودی نقش مهمی در حمل مواد معدنی در داخل کشور دارد. سازمان راه‌آهن عربستان که در سال ۲۰۲۱ در شرکت راه‌آهن عربستان ادغام شد، براساس گزارش لُجستیک کلاستر، شبکه‌ای از راه‌آهن را به طول کلی ۵۵۰۰ کیلومتر، متشکل از خطوط مسافری و باری و خطوط اصلی و فرعی اداره می‌کند.این شبکه خطوط کلیدی و مهمی را در خود جای داده؛ از جمله خط دمام-ریاض، خط ریاض-قریات و خط شمال-جنوب که حمل و نقل مواد معدنی و سایر کالاها را در مناطق مختلف کشور تسهیل می‌کند. لُجستیک کلاستر گزارش کرده که در سال ۲۰۲۰ خطوط ریلی عربستان بیش از ۵۸ میلیون تن مواد معدنی را جابه‌جا کردند، یعنی معادل باری که ۵/۴ میلیون کامیون باید جابه‌جا می‌کردند. خط دمام - ریاض که ۴۴۹ کیلومتر طول دارد، چهار ایستگاه دارد و دمام را به ریاض متصل می‌کند. این خط از سال ۱۹۸۱ عملیاتی شده است و کار حمل بار و مسافر را انجام می‌دهد.خط ریلی مهم دیگر عربستان خط ریاض-قریات است که در سال ۲۰۱۲ ساخته شد و در سال ۲۰۱۷ افتتاح شد. این خط ریلی از ریاض تا الحدیثه در نزدیکی مرز اردن امتداد دارد و از چندین نقطه کلیدی مانند المجمعه، قصیم، حائل و الجوف می‌گذرد. این خط خدمات مسافری و باربری دارد و ارتباطات منطقه را تقویت می‌کند. در این میان خط ۲۷۵۰ کیلومتری شمال به جنوب برای حمل و نقل مواد معدنی حیاتی است و بخشی از آن از معدن الجلمید در استان شمالی تا رأس‌الخیر در استان شرقی، که تاسیسات فرآوری و صادرات در آن قرار دارد، امتداد دارد. این خط مخصوص قطارهای باری است و طوری طراحی شده که جابه‌جایی کارآمد مواد معدنی از سایت‌های استخراج به مراکز پردازش و صادرات را تضمین کند.به‌طور کلی، راه‌آهن در عربستان سعودی، از جمله راه‌آهن سریع‌السیر حرمین و پروژه پل زمینی عربستان سعودی، نقش مهمی در تسهیل حمل و نقل مواد معدنی و سایر کالاها در سراسر کشور ایفا کرده و به توسعه صنعت معدن و اقتصاد کمک می‌کنند. در اوایل سال ۲۰۲۲ عربستان سعودی اعلام کرد قصد دارد اندازه شبکه ریلی خود را با احداث ۸۰۰۰ کیلومتر مسیر جدید افزایش دهد.

آینده منابع معدنی عربستانتحلیلگران می‌گویند استراتژی عربستان سعودی برای سرمایه‌گذاری در اکتشاف و استخراج منابع معدنی کلیدی در داخل و خارج از کشور می‌تواند سعودی‌ها را به بازیگری کلیدی در زنجیره تامین مواد معدنی جهانی تبدیل کند. طبق گزارش چشم‌اندازهای اس‌اندپی کمودیتی، که اوایل سال جاری میلادی منتشر شد، درحالی‌که اقتصادهای پیشرو جهان برای داشتن سهمی از منابع معدنی حیاتی با سرمایه‌گذاری‌های جدید در بخش معدن رقابت می‌کنند، عربستان تلاش‌های خود را برای ارتقاء جایگاهش به‌عنوان بازیگر اصلی منطقه در استخراج معدنی سرعت بخشیده است.اس‌اندپی می‌نویسد: عربستان سعودی رویکردی جامع برای سرمایه‌گذاری در این بخش، در داخل و خارج از کشور اتخاذ کرده است. این کشور از برنامه تشویقی اکتشاف معدنی ۱۸۲ میلیون دلاری و نیز ۳۳ مجوز جدید استخراج معادن رونمایی کرده است.سال گذشته، صندوق سرمایه‌گذاری دولتی عربستان سعودی، صندوق سرمایه‌گذاری عمومی و شرکت معدنی دولتی معادن، با مشارکت هم، مانارا مینرال را تاسیس کردند تا دارایی‌های معدنی جدیدی در سطح جهانی به‌دست آورند. مانارا خیلی زود اولین خرید خود را از سهام شرکت واله در برزیل انجام داد و ۱۰ درصد سهام این شرکت را به دست آورد. این سرمایه‌گذاری به توسعه تولید مس و نیکل کمک می‌کند.شرکت معادن ۹/۹ درصد از سهام شرکت آمریکایی اکتشاف و توسعه مواد معدنی آیوانهو الکتریک را خریداری کرد و در ماه مه سال گذشته یک سرمایه‌گذاری مشترک برای اکتشاف مس، طلا، نقره و سایر فلزات در عربستان سعودی تاسیس کرد. تحلیلگران بر این باورند که دستیابی به امنیت حیاتی منابع معدنی نقطه کلیدی تمرکز اقتصادهای بزرگ از جمله عربستان سعودی در زمینه گذار انرژی و نیز اختلالات احتمالی در زنجیره تامین مواد معدنی خواهد بود. سازمان تجارت جهانی می‌گوید مواد معدنی حیاتی مانند کبالت، مس، لیتیوم، نیکل و مواد معدنی کمیاب نقش مهمی در تولید فناوری انرژی پاک، از توربین‌های بادی گرفته تا خودروهای الکتریکی، ایفا می‌کنند.در ۲۰ سال گذشته، تجارت سالانه مواد معدنی مهم مرتبط با انرژی از ۵۳ میلیارد دلار به ۳۷۸ میلیارد دلار افزایش یافته است. سازمان تجارت جهانی می‌گوید افزایش تقاضا برای استفاده از فناوری‌های پاک بر زنجیره‌های تامین این مواد معدنی فشار وارد می‌کند.تجارت مواد معدنی حیاتی طی دو دهه گذشته با نرخ رشد متوسط سالانه ۱۰ درصد رشد کرده است. این بخش در سال ۲۰۲۱، پس از رکود ناشی از شیوع بیماری کرونا، به ۳۷ درصد افزایش رشد یافت.نهادهای بین‌المللی هشدار می‌دهند زنجیره‌های تامین منابع معدنی با چالش‌هایی از جمله تمرکز ذخایر اثبات‌شده در چند کشور، شیوع ملی‌گرایی منابع، مداخلات سیاسی دولت‌ها و اعتصابات کارگری مواجه شده است. داده‌های سازمان تجارت جهانی نشان می‌دهد شیلی صادرکننده اصلی مواد معدنی حیاتی در جهان است و ۱۱ درصد از صادرات جهانی را در سال ۲۰۲۲ به خود اختصاص داده و پس از آن آفریقای جنوبی با ۱۰ درصد، استرالیا، پرو و فدراسیون روسیه قرار گرفته‌اند. افزایش محدودیت‌های صادراتی و تعرفه‌های صادراتی به چالش بزرگی برای تجارت جهانی مواد معدنی حیاتی تبدیل شده است. در جهانی چنین چالش‌برانگیز عربستان با قرار دادن توسعه منابع معدنی به‌عنوان یکی از مهمترین بخش‌های برنامه چشم‌انداز ۲۰۳۰ در کنار پروژه‌های گذار سبز، دیجیتالی کردن اقتصاد، تبدیل شدن به یک قطب جهانی برای فناوری و بومی‌سازی تدارکات نظامی، خود را به‌عنوان یکی از کشورهای پیشرو و مطرح در زمینه تامین زنجیره‌های مواد معدنی شناسانده است. بزرگترین اقتصاد جهان عرب و بزرگترین صادرکننده نفت اوپک، قصد دارد از تقاضای فزاینده برای فلزاتی که در تولید باتری استفاده می‌شوند، استفاده کند و تا سال ۲۰۳۰ سهم بخش معدن در تولید اقتصادی کشور را به بیش از سه برابر برساند. بنابراین برنامه‌ریزی‌های عربستان قرار است تا سال ۲۰۳۰، ۱۷۰میلیارد دلار سرمایه به بخش معدن این کشور سرازیر کند.به گفته مقامات وزارت صنایع و منابع معدنی، عربستان ذخایر ثابت‌شده فلزات صنعتی مهم از جمله آلومینیوم، آهن، مس، روی، منگنز و کروم و نیز یک‌چهارم ذخایر جهانی عناصر خاکی کمیاب مانند تانتالیوم را در اختیار دارد. از سویی این کشور اخیراً از کشف منابع قابل‌توجه طلا خبر داده است. شورای جهانی طلا می‌گوید کشورهای عضو این شورا در سال ۲۰۲۲ در مجموع ۶۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری جذب کرده‌اند.

برمدار جهان

زنگ خطر برای صنعت فولاد ژاپن به صدا درآمد

فولادسازان ژاپنی نگرانی خود را در رابطه با احتمال خرید سهام شرکت «Anglo American» از سوی شرکت «BHP Group» ابراز و اعلام کردند ثبت قرارداد میان این دو شرکت ممکن است قدرت انحصارگرایی عرضه جهانی زغال‌سنگ کک‌شو شرکت «BHP Group» را به شدت افزایش دهد.تولیدکنندگان فولاد در ژاپن نگرانی خود را با مقامات استرالیایی در خصوص ثبت قرارداد احتمالی میان شرکت‌های «BHP Group» و «Anglo American» در راستای فرایند ادغام و اکتساب در میان گذاشتند.لازم به ذکر است که استرالیا، بزرگ‌ترین صادرکننده زغال‌سنگ کک‌شو در جهان محسوب می‌شود و بزرگ‌ترین تامین‌کننده این ماده معدنی در ژاپن به شمار می‌رود. همچنین حدود ۶۰ درصد از واردات زغال‌سنگ کک‌شو به ژاپن از مبدا استرالیا صورت می‌پذیرد. علاوه‌براین، بیشتر زغال‌سنگ کک‌شو در استرالیا در ایالت کوئینزلند جایی که دو شرکت «BHP Group» و «Anglo American» پروژه‌های استخراج این ماده اولیه به کار رفته در تولید فولاد را تحت مدیریت خود دارند، تولید می‌شود.نگرانی فولادسازان در ژاپن در خصوص افزایش سهم بازار زغال‌سنگ کک‌شو شرکت «BHP Group» در صورتی که این شرکت مبلغ خرید سهام پیشنهادی به شرکت «Anglo American» را افزایش دهد، ممکن است به حاشیه رانده شود. لازم به ذکر است که پیشنهاد ۳۹ میلیارد دلاری ارائه شده از سوی شرکت «BHP Group» در ماه آوریل ۲۰۲۴ برای خرید سهام شرکت «Anglo American» از سوی شرکت مذکور مورد پذیرش واقع نشد.نمایندگان تولیدکنندگان فولاد ژاپن در دیدار با مقامات دولتی ایالت کوئینزلند استرالیا هشدار دادند در صورتی که توافقی میان دو شرکت «BHP Group» و «Anglo American» حاصل شود، بزرگ‌ترین معادن زغال‌سنگ کک‌شو جهان واقع در حوضه «Bowen Basin» در این ایالت در اختیار شرکت «BHP Group» قرار می‌گیرد.داده‌های شرکت «Wood Mackenzie» نشان می‌دهد که در حال حاضر گروه متشکل از شرکت «BHP Group» و شرکت «Anglo American»، حدود ۴۴ میلیون تن (حدود ۱۳ درصد) از بازار زغال‌سنگ کک‌شو دریایی را در اختیار دارند. این سهم از بازار زغال‌سنگ کک‌شو دریایی در حالی مطرح می‌شود که میزان تولید شرکت «BHP Group» پس از فروش سهام در برخی از معادن تحت مدیریت خود در سال‌های اخیر کاهش یافته است.یکی از تولیدکنندگان فولاد ژاپن در همین راستا اضافه کرد: به طور کلی با خرید سهام شرکت «Anglo American» از سوی شرکت «BHP Group» مخالف است زیرا این فرایند ادغام باعث افزایش انحصار در سهم جهانی بازار زغال‌سنگ کک‌شو این شرکت، به ویژه زغال‌سنگ کک‌شو سخت خواهد شد.تولیدکننده مذکور به نمایندگی از دیگر فولادسازان ژاپن اظهار داشت: تولیدکنندگان فولاد به نوبه خود مخالف ثبت قرارداد مبتنی بر فرایند ادغام و اکتساب میان شرکت‌های «BHP Group» و «Anglo American» هستند زیرا این کار قدرت رقابت در تعیین قیمت‌ها در بازار برای شرکت «BHP Group» را افزایش می‌دهد.کامرون دیک، معاون نخست وزیر و خزانه‌دار ایالت کوئینزلند استرالیا از همکاری نزدیک با مصرف‌کنندگان و مشتریان ژاپنی و تلاش برای رفع نگرانی‌های آن‌ها خبر داد و گفت: شرکت «BHP Group» به دنبال اطمینان حاصل کردن از حفظ سهم خود در بازار رقابتی زغال‌سنگ است.وی افزود: شرکت «BHP Group» باید به فولادسازان در ژاپن و به طور گسترده‌تر به فعالان بازار زغال‌سنگ توضیح دهد که همچنان عرضه مداوم زغال‌سنگ مورد نیاز صنعت فولادسازی، فضای رقابتی خود را حفظ خواهد کرد.دو وکیل متخصص در قانون ضد انحصارگرایی مستقر در توکیو تاکید کردند: کمیسیون تجارت عادلانه ژاپن «Fair Trade Commission» صلاحیت تحقیق در خصوص قرارداد احتمالی میان شرکت‌های «BHP Group» و «Anglo American» را دارد و اگر تشخیص دهد که ثبت این معامله به روند تولید شرکت‌های فولادسازی در ژاپن آسیب وارد خواهد کرد، می‌تواند مانع از انجام این معامله شود. با این حال، یکی از این دو وکیل ابراز کرد: اگر ثبت این معامله ضد رقابتی تلقی شود یعنی با ثبت این معامله، رقابت‌پذیری در بازار زغال‌سنگ کاهش پیدا کند، کمیسیون مذکور از شرکت «BHP Group» درخواست می‌کند راه‌حلی ارائه دهد که در آن امکان واگذاری یا فروش بخشی از دارایی‌های زغال‌سنگ این شرکت فراهم شود.یک منبع آگاه به موضوع به خبرگزاری رویترز گفت: یکی از نگرانی‌های اصلی فولادسازان در ژاپن این است که شرکت «BHP Group» تاکید کرده پس از افزایش حق بهره مالکانه زغال‌سنگ در ایالت کوئینزلند استرالیا، این شرکت به منظور افزایش تولید این ماده معدنی در معادن تحت مدیریت خود در این ایالت، سرمایه‌گذاری خود را متوقف خواهد کرد.در همین رابطه مایک هنری، مدیرعامل شرکت «BHP Group» در سال ۲۰۲۳ عنوان کرد: این شرکت در شرایط فعلی هیچ سرمایه‌ای برای افزایش میزان تولید در معادن تحت نظارت خود در ایالت کوئینزلند استرالیا اختصاص نمی‌دهد.گفتنی است که اخیرا تولید زغال‌سنگ در معادن «Moranbah North» و «Grosvenor» و همچنین معدن «Goonyella BHP» که تحت مدیریت شرکت «Anglo American» توسعه یافته، افزایش پیدا کرده است.برخی فولادسازان در ژاپن و هند تمایل زیادی به تامین زغال‌سنگ کک‌شوی خود از معادن تحت نظارت شرکت «Anglo American» نشان داده‌اند. علاوه‌براین، اخیرا رقابت میان ژاپنی‌ها و هندی‌ها برای تامین زغال‌سنگ کک‌شو مورد نیاز خود از معادن استرالیا افزایش یافته است.واندیتا پنت، مدیر ارشد مالی شرکت «BHP Group» در ماه مارس ۲۰۲۴ اظهار داشت: این شرکت حدود ۴۰ درصد از زغال‌سنگ کک‌شو تولیدی خود را به هند صادر می‌کند و انتظار می‌رود تقاضای این کشور برای این ماده معدنی مورد استفاده در صنعت فولادسازی تا پایان سال ۲۰۳۰ دو برابر افزایش را به ثبت برساند.در صورتی که کمیسیون تجارت عادلانه ژاپن به کمک لابی با سایر نهادهای ضد انحصارگرایی در دنیا تشخیص دهد ثبت قرارداد میان شرکت‌های «BHP Group» و «Anglo American» بر روند رقابت‌پذیری بازار جهانی زغال‌سنگ کک‌شو تاثیر منفی می‌گذارد، می‌تواند مانع از امضای قرارداد مذکور شود.لازم به ذکر است که کمیسیون مذکور در سال ۲۰۰۷ توانست از امضای قرارداد شرکت «BHP Group» برای خرید بخشی از دارایی سنگ‌آهن شرکت «Rio Tinto» جلوگیری کند. جدای از این مسئله، مقامات ایالت کوئینزلند استرالیا می‌توانند امکان ثبت قرارداد میان شرکت‌های «BHP Group» و «Anglo American» را دشوارتر کنند.

در همین رابطه می‌توان بیان کرد که انتقال دارایی‌های معدنی در ایالت کوئینزلند، منوط به تبعیت از مصوبات قانونی دولت محلی در جهت دریافت برخی تاییدیه‌هی لازم از بخش‌های مربوطه در این ایالت است.

روزگار معدن
یکشنبه
۶ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۷ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲۶ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۱۱

روی موج معدن

جهش تولید و صادرات قطعات چدنی را هدف‌گذاری کرده‌ایم

مدیرعامل شرکت ریخته‌گری تراکتورسازی ایران گفت: در سال جاری، تولید ۷۵ هزار تن قطعه سالم و فروش بیش از ۹۲ هزار تن قطعه را پیش‌بینی کرده‌ایم؛ همچنین به دنبال تولید ۱۵ هزار تن قطعه از طریق برون‌سپاری خارج از مجموعه هستیم تا بتوانیم نیازهای مشتریان خود را به بهترین شکل رفع کنیم.

بابک ضیغمی در خصوص عملکرد شرکت ریخته‌گری تراکتورسازی ایران در سال ۱۴۰۲، بیان کرد: در سالی که گذشت، ما موفق به تولید ۶۵ هزار و ۶۰۰ تن قطعه سالم و فروش حدود ۷۳ هزار تن قطعه شدیم. همچنین به واسطه رشد تولید در گروه تراکتورسازی و افزایش نیاز به قطعات چدنی در این گروه صنعتی و نیز سایر مشتریان مجموعه، حدود ۱۰ هزار تن قطعه را با کمک شرکت‌های ریخته‌گری کوچک‌مقیاس در سطح استان و خارج از استان تولید کردیم.

هدف از اجرای این برون‌سپاری ساده، تکمیل ظرفیت نیاز مشتریان است که به دنبال خود افزایش اشتغال‌زایی در واحدهای کوچک‌مقیاس و ایجاد ظرفیت برای تولید قطعات با ارزش افزوده بالاتر در شرکت ریخته‌گری تراکتورسازی ایران را به همراه داشته و با توجه به حصول نتیجه مطلوب، این روند را در سال جاری نیز ادامه خواهیم داد.

وی در ارتباط با عوامل موثر بر افزایش بهره‌وری تولید در کارخانه‌های ریخته‌گری، عنوان کرد: اگر به مقوله بهره‌وری به عنوان یک پارامتر حل مسئله نگاه کنیم، در گام نخست نیازمند تحلیل ساختارهای تشکیل‌دهنده آن هستیم. با توجه به الگوهای مدیریتی تعریف شده در این راستا شامل الگوهای «۵M» ، «۶M» و «۷M» و بخش‌های حائز اهمیت در صنعت ریخته‌گری همچون متریال، ماشین‌آلات، تکنولوژی و نیروی انسانی، در ابتدا باید سنجش‌ها و پایش‌های لازم (اندازه‌گیری) بر اساس شاخص‌های کلیدی عملکرد صورت پذیرد تا بتوانیم در راستای رشد بهره‌وری تولید در واحدهای ریخته‌گری حرکت کنیم. بر این اساس در بخش متریال، استفاده از مواد باکیفیت نقش بسزایی در افزایش بهره‌وری ایفا می‌کند. در زمینه تجهیزات و ماشین‌آلات، استفاده از ماشین‌آلات با راندمان مناسب و توقفات کمتر در این زمینه موثر خواهد بود. در حوزه تکنولوژی، نیازمند به‌روزرسانی دانش و تکنولوژی‌های مورد استفاده در خط تولید هستیم. در ارتباط با نیروی انسانی نیز به‌کارگیری نیروی انسانی متخصص و بامهارت و در ادامه برگزاری دوره‌های آموزشی و ایجاد انگیزه لازم، تاثیر بسزایی در رشد بهره‌وری تولید خواهد داشت. علاوه بر موارد مذکور، استفاده از روش‌های نوین و جدید نیز در تحقق افزایش بهره‌وری موثر است و بر همین اساس ضرورت دارد این مهم در اولویت اهداف کارخانه‌های ریخته‌گری قرار بگیرد.

مدیرعامل شرکت ریخته‌گری تراکتورسازی ایران در ادامه به چالش‌های موجود در صنعت ریخته‌گری اشاره کرد و گفت: در حال حاضر کمبود نیروی انسانی متخصص و کارشناس در واحدهای صنعتی به ویژه مشاغل سخت و دشوار مانند ریخته‌گری، به یکی از مهم‌ترین معضلات فعالان این بخش تبدیل شده و با توجه به روش‌های مختلف کسب درآمد در کشور، زنگ خطر کمبود نیروی انسانی در صنایع سنگین به صدا درآمده است. از طرفی، محدودیت‌های انرژی اعم از برق و گاز، عملکرد کارخانه‌های ریخته‌گری را همچون سایر واحدهای صنعتی تحت تاثیر قرار داده است و امیدواریم که این معضل، آسیب چندانی به اهداف و برنامه‌های ما در سال جاری وارد نکند. بروکراسی‌های اداری مرتبط با ثبت سفارش، تخصیص ارز و... در راستای ارتقای تجهیزات و ماشین‌آلات، مشکلات بسیاری را برای تولیدکنندگان ایجاد کرده است که ضرورت دارد رفع آن‌ها در دستور کار بخش‌های مرتبط قرار بگیرد تا واحدهای صنعتی بتوانند با سرعت بیشتری در مسیر توسعه و افزایش بهره‌وری حرکت کنند.

ضیغمی در پاسخ به سوال خبرنگار «فلزات‌آنلاین» مبنی بر اینکه تحلیل شما از اهمیت صادرات قطعات ریختگی به کشورهای مختلف چیست و شرکت ریخته‌گری تراکتورسازی ایران چه برنامه‌ریزی‌هایی را در حوزه صادرات دنبال می‌کند، گفت: در شرایط فعلی که کشور در آن قرار دارد، صادرات از مزایای فراوانی برخوردار است و اگر شرکتی موفق به صادرات محصولات خود به بازارهای بین‌المللی شود، می‌تواند ارز حاصل از صادرات را در راستای خرید مواد اولیه و ماشین‌آلات و تجهیزات مورد نیاز در مسیر افزایش بهره‌وری هزینه کند. البته باید توجه داشت فعالیت در عرصه صادرات، مستلزم کیفیت بالای محصول و رعایت استانداردهای روز تولید است و اجرای این مهم در شرکت‌هایی مانند ریخته‌گری تراکتورسازی ایران که ۱۰۰ درصد محصولات صادراتی خود را به اروپا ارسال می‌کند، منجر به افزایش سطح کیفی قطعات تولیدی و در ادامه تاثیر مثبت بر بازار داخلی قطعات ریختگی شده است.

مدیرعامل شرکت ریخته‌گری تراکتورسازی ایران ضمن اشاره به اهمیت بالای صنعت ریخته‌گری به عنوان یک صنعت مادر، در خصوص شرایط تولید در واحدهای ریخته‌گری خاطرنشان کرد: شرایط تولید و ثبت سفارش در واحدهای ریخته‌گری در سال گذشته مناسب بود و این روند در سال جاری نیز ادامه پیدا کرده است؛ البته چالش‌هایی مانند تورم و افزایش قیمت پیش روی فعالان صنعت ریخته‌گری کشور وجود دارد که عملکرد آن‌ها و شرایط بازار را کمی تحت تاثیر قرار داده است که امیدواریم در ادامه شاهد یک ثبات کلی در این زمینه باشیم.ضیغمی در پایان در ارتباط با اهداف و پروژه‌های توسعه‌ای شرکت ریخته‌گری تراکتورسازی ایران در سال ۱۴۰۳، یادآور شد: شرکت ریخته‌گری تراکتورسازی ایران در سال جاری، تولید ۷۵ هزار تن قطعه سالم و فروش بیش از ۹۲ هزار تن قطعه را پیش‌بینی کرده است؛ همچنین به دنبال تولید ۱۵ هزار تن قطعه از طریق برون‌سپاری خارج از مجموعه هستیم تا بتوانیم نیازهای مشتریان خود را به بهترین شکل رفع کنیم. با توجه به مزایای منحصر به فرد فرایند لاست فوم که مجموعه ما از آن بهره می‌برد، به دنبال راه‌اندازی خط دوم ریخته‌گری لاست فوم در نیمه دوم سال جاری هستیم. علاوه‌براین، راه‌اندازی خط دیزاماتیک به عنوان مکمل خطوط تولید مجموعه را در بلندمدت هدف‌گذاری کرده‌ایم. همچنین اقدامات توسعه‌ای در کارگاه‌های مختلف مجموعه اعم از مدل‌سازی، شات و تمیزکاری، ذوب، ماهیچه‌سازی و مدار ماسه در حال انجام است و پروژه میکسرهای تهیه ماسه با هدف بهبود و جایگزینی سیستم کنترل موجود را در دست اقدام داریم.

پیام تسلیت و تعزیت مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات در پی شهادت رئیس جمهور

مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات ، مراتب تسلیت و تعزیت خود را به مناسبت شهادت رئیس جمهور مردمی و تیم همراه در سانحه بالگرد حین ماموریت در قالب پیامی به ملت شریف ایران اعلام کرد.به گزارش روابط عمومی شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات ، "اردشیر سعد محمدی" در این پیام آورده است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

انا لله و انا الیه راجعون

از مومنان مردانی هستند که به پیمانی که با خدا بسته بودند وفا کردند؛ بعضی بر سر پیمان خویش جان باختند و بعضی چشم به راهند و پیمان خود را دگرگون نکرده‌اند. (سوره احزاب؛ آیه ۲۳)

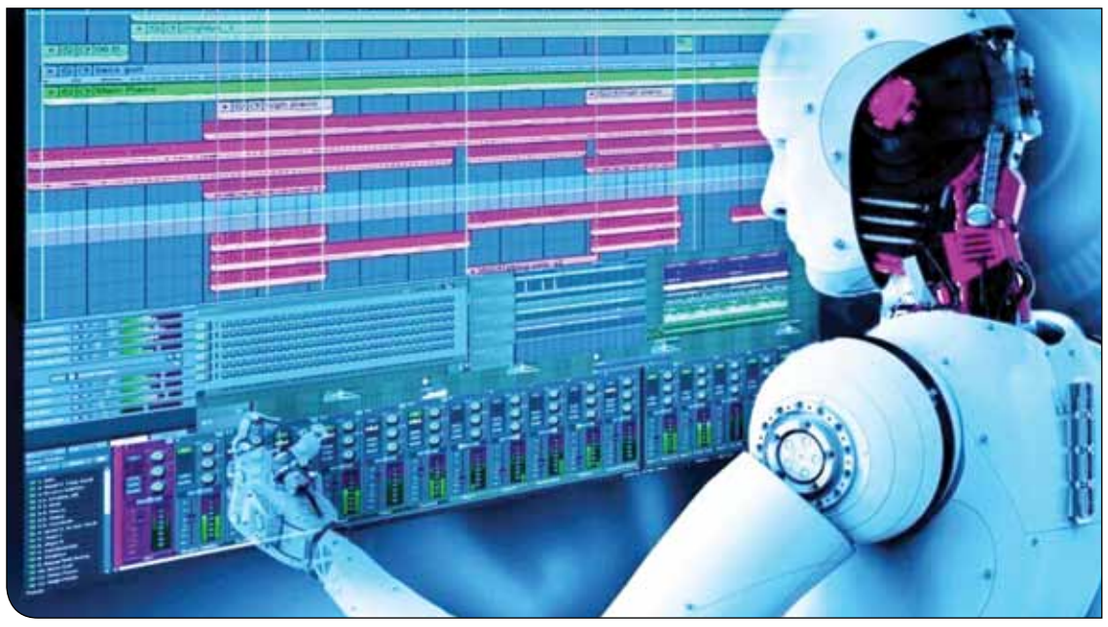
مشیت الهی بر این بود که رئیس جمهور محبوب و مردمی ایران آیت الله دکتر سیدابراهیم رئیسی به همراه جمعی از همراهان خود در مسیر خدمت‌رسانی به ملت شریف ایران به درجه رفیع شهادت نائل شوند؛ شخصیتی که شبانه‌روز به صورت میدانی و جهادی در حال کار و تلاش بود و برای رفع مشکلات کشور از هیچ تلاشی دریغ نکرد و در راه اعتلا و پیشرفت کشور و خدمت به مردم بزرگ ایران سر از پا نمی شناخت، بر سر عهد خود ایستاد و جان خود را در راه خدا فدا نمود.

شخصیت مجاهدی که علیرغم تمامی مشکلات و اقدامات خصمانه دشمن و تبلیغات رسانه‌ای آنان، به حق، سید محرومان بود و در مدت خدمت خود به‌طور ویژه ای نسبت به خدمت رسانی به آنان اهتمام ویژه داشت و در دوره مسئولیت خود گام‌های ارزشمندی در جهت توسعه اقتصادی و صنعتی مناطق محروم برداشت و در نهایت در همین مسیر مقدس، شربت شیرین شهادت را نوشید.

اینجانب شهادت رییس جمهور مردمی و جمعی از همکاران ایشان را به محضر حضرت ولی‌عصر ارواحنافداه، مقام معظم رهبری مدظله العالی و آحاد مردم ولایت‌مدار و شهیدپرور ایران تبریک و تسلیت عرض می‌نمایم.

عملیاتی کردن هوش مصنوعی در صنعت فولاد

گروه خبر

شرکت کاوشگران صنایع معدنی راشا در حوزه هوشمندسازی و استفاده عملیاتی از هوش مصنوعی در جهت افزایش بهره‌وری فرآیندهای تولید صنایع معدنی و زنجیره آهن و فولاد کشور اقدامات قابل‌توجهی انجام داده است.

شرکت دانش‌بنیان کاوشگران صنایع معدنی راشا در سال ۱۳۹۸ توسط هفت شرکت بزرگ معدنی و فولادی، با محوریت شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات (ومعادن) و مشارکت شرکت‌های معدنی و صنعتی گل‌گهر (کگل)، معدنی و صنعتی چادرملو (کچاد)، معدنی و صنعتی گهرزمین (کگهر)، آهن و فولاد ارفع (ارفع)، مجتمع فولاد خراسان (فخاس) و توسعه معدنی و صنعتی صبانور (کنور) با هدف ایجاد حلقه ارتباطی مؤثر بین صنعت و اکوسیستم پژوهش در حوزه معدن و صنایع معدنی تشکیل شده و بهینه‌سازی نوآورانه فرآیندها، فرآوری فناورانه پسماندهای زنجیره معدن و فولاد، توسعه تکنولوژی آهن‌سازی نسل سوم و معدن‌کاری و تولید فولاد سبز از جمله اقدامات دیگری است که شرکت راشا علاوه بر موضوع هوشمندسازی، روی آنها تمرکز دارد.

شرکت کاوشگران صنایع معدنی راشا در حوزه هوشمندسازی و استفاده عملیاتی از هوش مصنوعی در جهت افزایش بهره‌وری فرآیندهای تولید صنایع معدنی و زنجیره آهن و فولاد کشور اقدامات قابل‌توجهی انجام داده است؛ این شرکت فناور در رویداد «چادرو» که به تازگی از سوی شرکت معدنی و صنعتی چادرملو برگزار شد، توانست با ارائه نرم‌افزار DRAI به عنوان نخستین نرم‌افزار عملیاتی هوش مصنوعی کوره احیای مستقیم تولید آهن اسفنجی، به عنوان طرح برتر، در بین بیش از ۷۰ طرح ارسالی برای این رویداد، انتخاب شود.

پایگاه خبری، تحلیلی و اطلاع‌رسانی معادن و فلزات خاورمیانه (می‌متالز) درباره این شرکت و اقدامات فناورانه‌ای که انجام داده با مدیرعامل آن به گفتگو نشسته است. «مقداد ملکی» مدیرعامل شرکت دانش‌بنیان کاوشگران صنایع معدنی راشا در گفتگو با «می‌متالز» و در پاسخ به این پرسش که در هوشمندسازی، بهینه‌سازی و افزایش بهره‌وری خطوط تولید زنجیره فولاد چه اقداماتی انجام داده‌اند، عنوان کرد: از ابتدا هدف شرکت راشا در حوزه هوشمندسازی، پیاده‌سازی واقعی و استفاده عملیاتی از هوش مصنوعی در جهت افزایش بهره‌وری فرآیندهای تولید صنایع معدنی و زنجیره آهن و فولاد کشور بوده است. خوشبختانه در این راستا موفق شده‌ایم پروژه‌های متعددی در هوشمندسازی بخش‌های فرآوری، گندله‌سازی، احیای مستقیم، فولادسازی و همچنین ساخت تجهیزات اندازه‌گیری بر پایه هوش مصنوعی داشته باشیم.

راشا؛ به‌دنبال ارتباط موثر بین صنعت و راهکارهای نوآورانه

ملکی در ادامه افزود: در بهینه‌سازی خطوط تولید نیز با داشتن یک تیم متشکل از افراد خبره صنعتی و نخبگان دانشگاهی و با استفاده از فناوری‌های روز دنیا در شبیه‌سازی تخصصی، توانسته‌ایم موجب افزایش قابل‌توجه بهره‌وری تجهیزات خطوط تولید شویم؛ برای نمونه این فناوری در یکی از پروژه‌های انجام‌شده توسط راشا، موجب افزایش عملکرد آسیای گلوله‌ای بالای ۲۰ درصد و کاهش ۳۰ درصدی توقف خطوط انتقال مواد شده است.

وی همچنین در پاسخ به این پرسش که شرکت کاوشگران صنایع معدنی راشا چگونه می‌تواند به توسعه فناوری‌های پیچیده صنایع معدنی کمک کند، گفت: رسالت اصلی شرکت راشا، کاوش در چالش‌ها و فناوری‌ها و ارائه راهکارهای نوآورانه در صنعت معدن و زمینه‌های مرتبط است. شرکت راشا با ایجاد ارتباط مؤثر بین صنعت و ظرفیت‌های پژوهشی، نوآوری و فناوری (دانشگاه‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان، شرکت‌های صنعتی پیشرو و نخبگان صنعتی) و همچنین شبکه‌سازی تخصصی از نخبگان علمی و صنعتی جهت اجرای پروژه‌های فناورانه، دارای گستره‌ای از نیروهای انسانی توانمند و عملیاتی با هدف اجرای پروژه‌ها مطابق آخرین استانداردهاست.

مدیرعامل شرکت راشا افزود: امروز راشا با ایجاد یک ساختار نوآورانه تبدیل به حلقه ارتباطی مؤثر بین پژوهش، فناوری و صنعت شده و با انجام پروژه‌های مختلف و ارائه راه‌حل‌های نوآورانه و فناوری‌های توسعه‌داده برای چالش‌های اساسی صنایع معدنی و فولادی کشور، توانسته نقش خود را در زیست‌بوم نوآوری و ساختار تعامل فناوری کشور به خوبی ایفا کند.

خلاء یک ساختار نظام‌مند

ملکی همچنین در پاسخ به این پرسش که آیا کماکان ضعف تسهیلات و حمایت‌ها برای توسعه فناوری و بومی‌سازی فناورانه مشاهده می‌شود، گفت: در سال‌های اخیر با قانون‌گذاری‌های انجام‌شده از سوی حاکمیت و حمایت‌های معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری از شرکت‌های دانش‌بنیان قدم‌های مثبتی در راستای توسعه فناوری و بومی‌سازی فناوری انجام گرفته است. همچنین بخش صنعت نیز با حمایت از ایده‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی همکاری خوبی را با شرکت‌های دانش‌بنیان داشته است؛ اما همچنان خلاء یک ساختار سازنده در ایجاد همکاری موثر و کارآمد برای تکمیل زیست‌بوم نوآوری و فناوری و ساختار نظام‌مند تعامل فناوری به‌ویژه در صنایع معدنی و فولادی که بار مالی بیشتری دارد، حس می‌شود.

راهکارهایی برای ناترازی انرژی

وی در پاسخ به این پرسش که راهبرد راشا در تامین گاز، مواجه با ناترازی گاز و نیز کاهش عدم‌النفع برای شرکت‌های معدنی و فولادی چیست، بیان کرد: مساله ناترازی تولید گاز طبیعی، چالشی است که در فصول سرد سال، سودآوری شرکت‌های فولادی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. با توجه به اینکه راهکارهای متفاوتی جهت تامین گاز طبیعی برای این شرکت‌ها وجود دارد، لازم است سناریوهای مختلف تامین و یا جایگزینی گاز طبیعی برای هر واحد به صورت جداگانه و همچنین به صورت گروهی برای واحدهای نزدیک به‌هم بررسی شود. در شرکت راشا، با بررسی موقعیت و میزان مصارف هر شرکت، بهترین راهکارها با نگاه کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت جهت تامین گاز طبیعی انتخاب و ارائه می‌شود. مدیرعامل شرکت راشا با تاکید بر این موضوع که درخصوص روش‌هایی برای تامین گاز که نیاز به تعاملات بیشتر با سایر مراجع از جمله وزارت نفت و شرکت ملی گاز دارد، عنوان کرد: شرکت راشا با تکیه بر توان متخصصان این حوزه، در کنار شرکت‌های معدنی و فولادی در حل این مشکل قرار گرفته است.

طراحی مدل هوش مصنوعی در واحدهای احیای مستقیم

ملکی در پاسخ به پرسشی در ارتباط با طراحی مدل هوش مصنوعی برای اعلام لحظه‌ای میزان فلزشدگی (MD) و کربن در واحدهای احیای مستقیم تولید آهن اسفنجی، به‌ویژه نحوه استفاده از داده‌های سیستم در مورد پروژه در حال اجرای کنونی، گفت: فرآیند احیا و تولید آهن اسفنجی یکی از پیچیده‌ترین و حساس‌ترین فرآیندها در زنجیره تولید آهن فولاد به‌ویژه برای کارخانه‌هایی که از سیستم هات‌شارژ استفاده می‌کنند به‌شمار می‌رود. اعلام لحظه‌ای و آنلاین میزان فلزشدگی و مقدار کربن آهن اسفنجی در حال تولید از چالش‌های اصلی این فرآیند به‌شمار می‌رود. شرکت راشا از سال ۱۴۰۱ با نیازسنجی درست و علمی از واحد احیا، نسبت به حل چالش‌های این واحد با استفاده از هوش مصنوعی گام برداشت. در سال ۱۴۰۲ با تکیه بر توان تیم تخصصی اجرایی راشا، نخستین نرم‌افزار هوش مصنوعی کوره احیای مستقیم آهن اسفنجی در جهان با نام DRAI توسعه یافت. این نرم‌افزار با تلفیق مدل شبیه‌سازی و مدل هوش مصنوعی علاوه بر اعلام لحظه‌ای میزان فلزشدگی و مقدار کربن آهن اسفنجی، با پیش‌بینی پارامترهای کلیدی فرآیند احیا و پیش‌بینی رخدادهای نامطلوب، موجب افزایش بهره‌وری کوره احیا و کاهش نوسانات تولید تا ۲۰ درصد می‌شود.

وی در پاسخ به این پرسش که این پروژه چه زمانی به بهره‌برداری می‌رسد و آیا تقاضایی برای آن در حال حاضر وجود دارد یا خیر، گفت: در آینده بسیار نزدیک و با نصب کامل نرم‌افزار در کوره احیای مستقیم، مراسم رسمی رونمایی از این دستاورد فناورانه و دانش‌بنیان ملی انجام خواهد شد. در حال حاضر نیز چندین شرکت بزرگ فولادسازی کشور اعلام آمادگی برای استفاده از این نرم‌افزار کرده‌اند و در مرحله عقد قرارداد و توسعه نرم‌افزار اختصاصی برای آنها هستیم.

دانش فرآوری فناورانه و اقتصادی سرباره کوره قوس الکتریکی

مدیرعامل شرکت راشا درباره دانش فرآوری فناورانه سرباره کوره قوس الکتریکی اختصاصی راشا به ارائه توضیحاتی پرداخت و گفت: یکی از موضوعات مهمی که در راشا با قوت در حال مطالعه و بررسی بوده است، بحث فرآوری اقتصادی سرباره‌های فولادسازی است. سرباره کوره قوس الکتریکی از نظر حجم تولید و چالش‌ها در رتبه نخست چالش‌های پسماندهای زنجیره تولید فولاد قرار دارد و با توجه به اینکه به‌ازای تولید هر تن فولاد حدود۲۵۰ تا ۳۰۰ کیلوگرم سرباره تولید می‌شود، فعالیت‌های پیوسته مجتمع‌های فولادی از گذشته تا کنون، منجر به تولید حجم عظیمی از سرباره‌های کوره قوس شده که در حال حاضر در اطراف این مجتمع‌ها دپو شده است. این نوع سرباره برخلاف سرباره‌های رایج در جهان دارای ۲۰ تا ۳۰ درصد محتوی آهن به صورت اکسید و آهن فلزی است. شرکت راشا در بررسی‌های مطالعاتی، آزمایشگاهی و نیمه‌صنعتی خود توانسته برای فرآوری سرباره‌های دپوشده به دانش فرآوری اقتصادی دست یابد. خط فناورانه فرآوری سرباره شرکت راشا به‌صورت انتخابی، ذرات فلزی ساچمه‌ای مانند ریز و بخشی از اکسید اهن را جدا می‌کند تا باطله باقی‌مانده آن قابل استفاده در صنعت سیمان باشد و به عنوان ۱۰ تا ۱۵ درصد جایگزین کلینکر، در کارخانجات تولید سیمان قابل استفاده است. محصول مهم دیگر این خط یک کنسانتره با میانگین عیار ۵۵ درصد آهن کل است که برای فرآیند احیا در کوره‌های کوچک مقیاس یا صادرات مناسب است.

فرآوری گرم سرباره کوره قوس الکتریکی

ملکی افزود: در بخشی دیگر از مطالعات و اقدامات آزمایشگاهی، شرکت راشا با نوآوری تیم تخصصی خود به‌دنبال ارائه راهکارهای فناورانه در جهت تولید سرباره‌هایی است که ارزش‌افزوده بیشتری را به‌دنبال داشته باشند. در این مفهوم که با عنوان فرآوری گرم سرباره شناخته می‌شود، فرآیندهای گرانوله‌سازی و افزودنی‌ها برای سرباره‌های تولیدی به صورت گرم صورت می‌پذیرد تا سرباره تولیدشده دارای آهن فلزی آزاد بیشتر و ارزش‌افزوده اقتصادی بالاتری را خلق کند. در این موضوع نیز نتایج بسیار خوبی به‌دست آمده که طی چند ماه آینده خبرهای آن منتشر خواهد شد.

نقش شرکت‌های دانش‌بنیان در توسعه صنعت فولاد

وی در پاسخ به این پرسش که شرکت‌های دانش‌بنیان به‌ویژه راشا در توسعه صنعت فولاد کشور چه نقشی دارند، گفت: در شرایط کنونی کشور که بسیاری از صنایع متاثر از تحریم بوده و مجبور به تامین نیازهای فناوری خود هستند، همکاری بین بخش صنعت و شرکت‌های دانش‌بنیان نوآور و فناور ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. علاوه بر شرایط کشور و اجبار صنایع در تامین نیازهای فناورانه خود، با پیشرفت فناوری‌های جدید و ورود به دوره نسل چهارم صنعت در دنیا، نوآوری در صنایع به عنوان عامل اصلی رشد پایدار، دوام اقتصادی، رقابت‌پذیری و افزایش بهره‌وری امری حیاتی است. بازوی اجرایی خلق نوآوری در صنعت، شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان هستند. با تکیه بر توانمندی نخبگان و شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور و در سایه خودشناسی صنعت از نیازهای فناورانه و همکاری شرکت‌های بزرگ در ساخت زیست‌بوم فناوری، می‌تواند نیازمندی‌های صنعت را به‌درستی پاسخ داد و موجب توسعه صنعت فولاد کشور شد. شرکت راشا نیز در این اکوسیستم نقش خود را به‌درستی شناخته و در حال توسعه فناوری‌های جدید، جهت حل چالش‌های پیچیده صنایع معدنی است.

استفاده بهینه از منابع سنگ آهن هماتیتی

مدیرعامل شرکت راشا همچنین در پاسخ به این پرسش که آیا پروژه استفاده بهینه از منابع سنگ آهن هماتیتی کماکان در دستورکار راشا قرار دارد، گفت: بله؛ شرکت راشا از بدو تاسیس تاکنون در موضوع استفاده از کانسنگ‌های هماتیتی فعالیت‌های خود را ادامه داده است. اهمیت این موضوع به دلیل آن است که ذخایر مگنتیتی شناسایی‌شده در کشور در نهایت تا ۱۵ تا ۲۰سال آینده امکان تامین خوراک کارخانه‌های فرآوری را خواهد داشت و پس از آن کشور وارد دوره‌ای بحرانی از نظر تامین سنگ اولیه خواهد شد که صنعت فولاد کشور را دچار چالشی بزرگ خواهد کرد، بنابراین می‌بایست از امروز به‌دنبال ارائه راهکارهای پیش‌دستانه برای گذر از آن شرایط باشیم. کم‌هزینه‌ترین راه برون رفت از آن شرایط، دستیابی به دانشی است که در نتیجه آن بتوانیم از منابع هماتیت کم‌عیار در صنعت فولاد استفاده کنیم. به این دلیل که در کشور ذخایر هماتیت کم‌عیار بسیاری وجود دارد که از نگاه‌ها دور مانده و شرکت راشا در موضوع فرآوری و استفاده از کانسنگ‌های هماتیتی گام‌های بلندی برداشته است، مطالعه فنی و آزمایشگاهی روی طیف گسترده‌ای از منابع هماتیتی کشور انجام شده و درحال حاضر تیم تخصصی راشا در حال توسعه فناوری آهن‌سازی نسل سوم از منابع هماتیتی است که نتایج آن امیدوارکننده بوده و در آینده نزدیک از نمونه صنعتی آن رونمایی خواهد شد.

اقداماتی در راستای معدن‌کاری و تولید فولاد سبز

ملکی همچنین در پاسخ به این پرسش که در تحقق تولید بدون پسماند در زنجیره آهن و فولاد، معدن‌کاری سبز و فولاد سبز چه اقداماتی را در دستورکار دارید، اظهار کرد: در خصوص معدن‌کاری سبز و تولید فولاد سبز، یکی از اساسی‌ترین اقداماتی که باید هر شرکت انجام دهد، پایش میزان انتشار CO_2 در فعالیت‌های خود است. از این‌رو در شرکت راشا با تکیه بر استانداردهای معتبر جهانی، میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای ناشی از فعالیت تولیدی در یکی از بزرگ‌ترین مجتمع‌های معدنی و فولادی کشور اندازه‌گیری شده و با نرم‌افزار اختصاصی توسعه داده‌شده در راشا با توجه به مشخصات خوراک ورودی و محصول نهایی هر فرآیند، ردپای کربنی تولید، مشخص و نمایش داده می‌شود. در ادامه، راهکارهای عملی و علمی جهت کاهش انتشار هر یک از مراحل تولید از سنگ آهن تا محصول نهایی فولادی به کارفرما ارائه شده است.

وی در ادامه توضیح داد: در زنجیره تولید فولاد، بیشترین میزان انتشار مستقیم کربن دی اکسید در مرحله احیا و آهن‌سازی اتفاق می‌افتد. بر اساس بررسی‌های انجام‌شده در راشا، راهکار مناسب برای شرکت‌های فعال تولید آهن اسفنجی در ایران، جذب کربن دی اکسید از دودکش واحدهای احیای مستقیم و تبدیل آن به مواد با ارزش‌افزوده بالاتر است. طراحی‌ها و شبیه‌سازی‌های فرآیند جذب و بهینه‌سازی آن برای استفاده در صنعت آهن و فولاد، در شرکت راشا انجام شده و ما آمادگی داریم این اطلاعات را در اختیار واحدهای احیای مستقیم کشور بگذاریم. همچنین در بحث تحقق تولید بدون پسماند، بزرگ‌ترین دستاورد راشا خط فناورانه فرآوری سرباره کوره قوس الکتریکی و همچنین بازگردانی ضایعات کارخانه احیای مستقیم به چرخه اصلی تولید است که می‌تواند معضل پسماند صنعت فولاد را حل کند.

بومی‌سازی فناوری

مدیرعامل شرکت راشا در پاسخ به این پرسش که آیا می‌توان گفت راشا در بومی‌سازی فناوری موفق شده است، گفت: در راستای استفاده از فناوری‌های نسل چهارم صنعت که به کارگیری آنها، آینده پایدار صنعت کشور را ترسیم می‌کند، راشا به عنوان مرجع این فناوری‌ها در صنعت معدن و فولاد کشور شناخته شده است. همچنین با تلاش تیم پژوهشی شرکت راشا در راستای توسعه فناوری برای استفاده از منابع هماتیتی کم‌عیار و تحقق تولید بدون پسماند با فرآوری سرباره کوره قوس الکتریکی و لجن کارخانه احیا، شرکت راشا در یک قدمی ایجاد تحولی بزرگ در صنعت فولاد کشور است.

طرح منتخب رویداد «چادرو»

ملکی همچنین در پاسخ به این پرسش که در نخستین رویداد «چادرو» چه ایده یا طرحی را ارائه کرده بودید و چه جایگاهی را به دست آوردید، بیان کرد: به همت شرکت چادرملو و مرکز نوآوری نوچاد، رویداد چادرو به عنوان یک رویداد در جهت حمایت از ایده‌های نوآورانه در سطحی بالا و با کیفیت برگزار شد. در این رویداد نرم‌افزار DRAI راشا به عنوان نخستین نرم‌افزار عملیاتی هوش مصنوعی کوره احیای مستقیم تولید آهن اسفنجی ارائه شد و توانست به عنوان طرح برتر در بین بیش از ۷۰ طرح ارسالی برای این رویداد انتخاب شود.

اقدامات زیست‌محیطی شرکت صنایع مس شهید باهنر قابل تقدیر است

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست به همراه معاون توسعه مدیریت، حقوقی، منابع و امور مجلس استانداری، معاون امور عمرانی، نماینده مردم سیرجان و بردسیر و منتخب مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی و مدیرکل حفاظت محیط زیست استان کرمان از شرکت صنایع مس شهید باهنر بازدید کرد.علی سلاجقه طی این بازدید از نزدیک در جریان اقدامات زیست‌محیطی شرکت صنایع مس شهید باهنر قرار گرفت و ضمن تشکر از تلاش‌های انجام شده، بیان کرد: استان کرمان با وجود تامین بخش زیادی از درآمدهای دولت و برخورداری از پتانسیل‌های متعدد همچون نیروی انسانی توانمند و ذخایر معدنی و طبیعی فراوان، هنوز در جایگاه واقعی خود قرار نگرفته است.وی اظهار داشت: اقدامات و فعالیت‌های خوبی در استان صورت گرفته اما همچنان نرخ بیکاری در این استان از بعضی استان‌های دیگر بیشتر است. استان کرمان با تکیه بر ظرفیت‌ها و ذخایر متعدد، باید چرخه ارزش افزوده‌ای ایجاد کند که فعالان اقتصادی به سرمایه‌گذاری در آن بیش از پیش ترغیب شوند.رئیس سازمان حفاظت محیط زیست خاطرنشان کرد: به عنوان نماینده دولت و سازمان حفاظت محیط زیست، آمادگی خود را برای رفع تنگناها و محدودیت‌ها در جهت خدمت هرچه بیشتر به مردم اعلام می‌کنیم.شهباز حسن‌پور، نماینده کنونی مردم سیرجان و بردسیر و منتخب مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی نیز در این مراسم از شرکت صنایع مس شهید باهنر به عنوان شرکتی موفق در بخش صنعت و اقتصاد استان و کشور یاد کرد و با قدردانی از تلاش مدیریت، کارشناسان و کارگران این شرکت، ابتکار مدیرعامل شرکت صنایع مس شهید باهنر در انتقال دفتر مرکزی و حساب‌های مجموعه از تهران به کرمان را اقدامی بسیار ارزشمند دانست و ابراز امیدواری کرد که این اقدام برای دیگر شرکت‌های صنعتی و معدنی استان کرمان نیز الگو شود.وی موضوع سرمایه‌گذاری و توسعه را از مهم‌ترین برنامه‌های آینده شرکت صنایع مس شهید باهنر برشمرد و افزود: سود و سرمایه این شرکت و شرکت‌هایی از این دست باید صرف برنامه‌های توسعه‌ای و سرمایه‌گذاری شود تا علاوه بر ایجاد اشتغال، زمینه رونق و فعالیت بیشتر شرکت‌های دانش‌بنیان و پایین‌دستی مس در استان را نیز فراهم آورد.گفتنی است که در این بازدید و نشست، گزارشی از روند فعالیت‌های تولیدی و زیست‌محیطی شرکت صنایع مس شهید باهنر ارائه شد که مورد استقبال بازدیدکنندگان قرار گرفت.

روزگار معدن
یکشنبه
۶ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۷ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲۶ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۱۱

استفاده از توانمندی بخش خصوصی در فعالیت‌های توسعه‌ای صنعت نفت

مدیرعامل شرکت عملیات اکتشاف نفت گفت: شرکت ملی نفت ایران در دولت سیزدهم با رویکرد توجه به توان داخل از همه ظرفیت‌های بخش خصوصی برای فعالیت‌های تولیدی، توسعه‌ای، خدماتی و... استفاده می‌کند.عبدالمهدی مجتهدی مدیرعامل شرکت عملیات اکتشاف نفت، با اشاره به موفقیت‌های این شرکت در دو سال گذشته بیان کرد: پیش از این، از میان هشت دستگاه حفاری تحت مالکیت این شرکت، فقط پنج دستگاه فعال بود و از سه دستگاه دیگر به‌عنوان قطعات یدکی استفاده می‌شد، اما در دو سال گذشته موفق شدیم این سه دکل را تجهیز و قرارداد کاری برای آن‌ها امضا کنیم.وی افزود: هم‌اکنون از میان هشت دستگاه حفاری فعال، چهار دستگاه در منطقه عملیاتی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب و دو دستگاه در پروژه EPD میدان مشترک آزادگان مستقر است.مدیرعامل شرکت عملیات اکتشاف نفت با اشاره به تقاضای شرکت نفت مناطق مرکزی برای سه دکل حفاری و شرکت مپنا برای دو دستگاه حفاری گفت: با توجه به تقاضای موجود، در سال جدید که به نام سال توسعه در شرکت عملیات اکتشاف نام‌گذاری شده است، تلاش می‌کنیم با توسعه همه سرویس‌ها و خدمات حفاری، یک دستگاه حفاری WORK OVER جدید نیز به ناوگان اضافه کنیم و حتی با اجاره دکل، پاسخ‌گوی نیازهای موجود باشیم.مجتهدی با اشاره به تفاهم‌نامه‌های امضاشده با شرکت ملی حفاری ایران در حوزه ارائه خدمات فنی و تخصصی حفاری، همچنین مذاکره با شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب در حاشیه بیست‌وهشتمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت نفت بیان کرد: خوشبختانه شرکت عملیات اکتشاف نفت در دو سال اخیر هم در حوزه درآمدزایی و سودآوری و هم توسعه نیروی انسانی و کسب رضایت کارکنان موفق عمل کرده است. امسال نیز ارائه خدمات حفاری و تأمین دکل در دستور کار این شرکت قرار دارد.وی گفت: امیدواریم شرکت عملیات اکتشاف نفت بتواند در سال ۱۴۰۳ با عمل به منویات رهبری و در اوضاع تحریم، با به‌کارگیری فناوری‌های به‌روز و نیروی انسانی کارآمد، در پروژه‌های نفت و گاز بهترین خدمات و سرویس‌های حفاری را ارائه دهد.گفتنی است، شرکت عملیات اکتشاف نفت به‌عنوان یکی از شرکت‌های شاغل در فعالیت‌های بالادستی صنایع نفت و گاز ایران که در حوزه ارائه خدمات فنی تخصصی در دو زمینه عمده عملیات اکتشافی و خدمات جانبی یکپارچه حفاری فعالیت می‌کند، از شرکت‌هایی است که در دولت سیزدهم، به‌ویژه در دو سال اخیر موفق شده در اجرای پروژه‌های نفتی عملکرد قابل قبولی داشته باشد.ناوگان عملیات حفاری شرکت عملیات اکتشاف نفت شامل هشت دستگاه دکل خشکی با ظرفیت ۲۰۰۰ اسب بخار با توانایی حفاری عمق ۷۰۰۰ متر است.

اقتصاد بدون نفت امکان‌پذیر خواهد بود؟

رشد اقتصادی در سایه تحریم‌ها

محمد انوشه‌نی

نفت و گاز برای کشورهای دارنده این منابع از اهمیت حیاتی برخوردار هستند. درآمدهای حاصل از این منابع نقش مهمی در تامین بودجه موردنیاز کشورها ایفا می‌کند. باتوجه به اهمیتی که این صنایع برای کشورمان دارند، هدف تحریم‌ها قرار گرفتند. قرار بود راه‌های فروش نفت و گاز کشور بسته شود، به‌نحوی‌که در نهایت مجبور به تسلیم در مذاکرات شویم.

دولت‌ها واکنش‌های متفاوتی به تحریم‌ها دارند. برخی تلاش می‌کنند آنها را از طرق مختلف مانند مذاکره از میان بردارند. برخی درصدد دور زدن آنها هستند و برخی دیگر نیز به خنثی‌سازی تحریم‌ها می‌پردازند.دولت سیزدهم بیشتر بر روش دوم و سوم متمرکز شد. در این ارتباط، نگاه به داخل و استفاده از ظرفیت‌ها و امکانات موجود در دستور کار قرار گرفت. در این راستا از سیاست‌هایی همچون استفاده حداکثری از توان دانش‌بنیانی کشور، صدور خدمات فنی و مهندسی، سهامداری در پالایشگاه‌های فراسرزمینی، عرضه نفت به پتروپالایشگاه‌ها در شرق آسیا و... بهره بردیم.

شواهد نشان می‌دهد که این تلاش‌ها نتیجه داد. به‌طوری‌که طبق اعلام صندوق بین‌المللی پول، طی سال گذشته میلادی رشد اقتصادی ۵.۴ درصدی را تجربه کردیم که بخش اعظم آن را مدیون صنایع نفت و گاز کشور هستیم. به‌زعم کارشناسان، فروش نفت و گاز در شرایط تحریم یک مزیت محسوب می‌شود.تجارت بین‌الملل، یکی از مهم‌ترین مواردی است که کشورها به آن اهمیت بسیاری می‌دهند و برای افزایش سهم خود در بازار جهانی، دست به هر کاری می‌زنند. اقتصاد مبتنی بر نفت ایران، چندان پایه‌های محکمی ندارد و نیاز است تا توجه به سایر بخش‌ها و ظرفیت‌های کشور انجام گیرد. تجارت جهانی ایران، نیازمند مولفه‌های بسیاری است که اگر بخواهد تنها مبتنی بر نفت باشد، نیاز دارد تا اقدامات قابل‌توجهی انجام گیرد که در ادامه این گزارش، صمت به آن پرداخته است.

■ باید صادرات خدمات فنی و مهندسی را پیگیری کنیم

امین نوربخش، کارشناس انرژی در این زمینه که آیا توانسته‌ایم در شرایط تحریم، نفت و گاز کشور را به‌فروش برسانیم، گفت: وزارت نفت به‌منظور بازاریابی برای نفت و فروش آن در شرایط تحریم، راهکارهایی را به‌اجرا گذاشت. در سایه این سیاست‌گذاری‌ها، در نهایت توانستیم نفت و گاز کشور را بفروشیم و اثر تحریم‌ها را کم کنیم.

وی ادامه داد: اینکه دولت تلاشش را در این راستا به‌کار گرفته است که نفت کشور را به‌فروش برساند و به مذاکرات چشم ندوزد، به‌طورقطع کار درستی است. در حقیقت، دولت به‌درستی بنا را بر تداوم تحریم‌ها گذاشته است.وی ادامه داد: یکی از سیاست‌های صحیح که در ۲ سال اخیر به اجرا گذاشته شده، صادرات خدمات فنی و مهندسی به دیگر کشورها بوده است،بنابراین باید صدور خدمات فنی و مهندسی به کشورهایی مانند سوریه، عراق، ونزوئلا و... را پیگیری کنیم. به این ترتیب، از یک‌طرف درآمدزایی برای کشور داریم و از طرف دیگر، به تحکیم روابط سیاسی خود با کشورهای هدف می‌پردازیم. این سیاست موجب بازسازی پالایشگاه‌های مستهلک‌شده دیگر کشورها و بازار تضمینی برای صادرات نفت خام ما خواهد شد و زمینه افزایش صادرات نفت خام و خنثی‌سازی تحریم‌ها را فراهم خواهد کرد.

این کارشناس انرژی گفت: سهامداری در پالایشگاه‌های فراسرزمینی نیز، سیاست صحیح دیگری است که در شرایط تحریم به‌اجرا گذاشته‌ایم. سیاست موردبحث از این نظر حائزاهمیت است که با هزینه کمی می‌توانیم ظرفیت صادرات برای خودمان ایجاد کنیم.نوربخش گفت: سهامداری در پالایشگاه‌های فراسرزمینی، امر مرسومی است و کشورهای مختلف از آن استفاده می‌کنند. به‌طورمثال، عربستان نیز این سیاست را طی سالیان گذشته دنبال کرده است. از آنجایی که این سیاست بازار پایداری را برای صادرات نفت کشور ایجاد می‌کند، حائزاهمیت است. استفاده از روش تهاتر در ارتباط با تسویه وجوه گازی با عراق و دریافت نفت کوره از این کشور راهکار خوبی بود. باید به‌دنبال پیدا کردن روش‌های دیگر مانند سازکارهای سه‌جانبه یا چندجانبه با کشورهایی مثل چین نیز باشیم تا مشکلات مربوط به تسویه را حل کنیم.این کارشناس انرژی در خاتمه بیان کرد: باید تلاش خود را در راستای افزایش حجم قراردادها با عراق و طولانی‌تر کردن مدت‌زمان آنها به کار بگیریم. از سوی دیگر، باید از روش‌هایی استفاده کنیم که تسویه مالی خود را با عراق از اشراف اطلاعاتی امریکا خارج کنیم.

■ تعریفی بر درآمدهای اقتصادی

ساسان شاه‌ویسی، کارشناس اقتصادی نیز در مورد موضوع یاد شده اظهار کرد: برای تعریف درآمدهای اقتصادی، یکی از مفاهیم کلیدی، درون‌زایی است؛ به این معنا که باید زیرساخت‌ها، عوامل و پیشران‌های لازم را در محیط اقتصاد ملی ایجاد کنیم تا بتوانیم کارآیی اقتصادی را به‌سمت تولید ثروت و رفاه هدایت کنیم. اینکه تا چه حد توانسته‌ایم این اقدامات را به‌انجام برسانیم، پرسشی قابل‌تامل است و همچنین ارزیابی میزان استفاده از ابزارهای توانمندساز در محیط اقتصادی در گذشته، سوال دیگری است که نیاز به بررسی دارد.

شاه‌ویسی ادامه داد: ما باید بدانیم که باتوجه به تغییرات محیطی، پیرامونی، ظرفیتی، درون‌زایی اقتصاد، سیاست‌های کلان و برنامه‌های توسعه به چه رویکردهایی رسیده‌ایم. یکی از مهم‌ترین این مولفه‌ها، حرکت در مسیر توسعه روابط اقتصادی است. اگر بخواهیم وارد این مدل‌سازی اقتصادی شویم، باید سوابق و روابط خودمان و همچنین بسترهای مبادله کالا و خدمات به‌ویژه در بحث انرژی را بررسی کنیم. تمام این موارد اگر در کنار هم قرار گیرند، باید به این سوال برسیم که آیا امروز، ایران توانسته است به‌عنوان یکی از مهم‌ترین پیشران‌های خود برای توسعه و رشد اقتصادی و برای خلق ثروت و بهبود وضعیت معیشت و رفاه برسد؟ آیا توانسته است از یکی از مهم‌ترین ظرفیت‌های خود که توسعه روابط اقتصاد بین‌الملل است، استفاده کند؟وی افزود: اینکه ما در تجارت جهانی چه جایگاهی داریم و چه اهمیتی برای مقاصد نزدیک و دور خود قائل با همسایگان هستیم و همچنین بسترها و گذرگاه‌های تجاری اقتصادی که تعریف کرده‌ایم، هرکدام نیاز به بحث و بررسی دارند.

در این راستا می‌توان موضوعات مختلفی را مطرح کرد تا چالش‌های موجود در محیط سیاسی و اقتصاد بین‌المللی شناسایی شوند. این چالش‌ها عمدتا به تحریم‌ها، از دست رفتن روابط سیاسی، رقابت‌های بازار جهانی و مسائل مشابه مربوط می‌شوند که می‌توانند منجر به از دست رفتن بازارها شوند و در نهایت تجارت بین‌الملل را به‌حاشیه ببرند.

■ شناخت سطح تعاملات، اهمیت دارد

این کارشناس اقتصاد بین‌الملل در ادامه به صمت گفت: باید بررسی کنیم که تجارت ایران در حال حاضر چه سطحی از تعاملات را ابتدا با کشورهای پیرامون و سپس با کشورهای همسو در اتحادها و گروه‌های بین‌المللی اقتصادی تعریف کرده است. باید مشخص شود که آیا همچنان بر صادرات نفت و گاز تمرکز داریم یا توانسته‌ایم بسترهای دیگری را برای صادرات فراهم کنیم. همچنین نیاز است بدانیم که مهم‌ترین مقاصد صادراتی ما کدام کشورها هستند و شرکای تجاری ما در حوزه کالاهای خام چه کشورهایی هستند. شناخت نیازهای این کشورها امری ضروری است تا بتوانیم باتوجه به این نیازها، تولید و صادرات خود را بهینه‌سازی کنیم.شاه‌ویسی ادامه داد: مهم‌ترین موضوعی که شاید یک مطالبه تلقی می‌شود، تدوین برنامه دیپلماسی اقتصادی است و اگر بخواهیم این سند پویا و موثر را برای تقویت مسیر تجارت بین‌المللی تعریف کنیم، باید بدانیم که از چه الزاماتی پیروی می‌کند. باید بسترشناسی را بشناسیم و متوجه باشیم که چه چیزهایی سبب افزایش سهم ایران در بازار جهانی شود. گذرگاه‌ها نقش مهمی دارند و مسیرهای تجاری می‌توانند ما را به چارچوب بزرگ برسانند. ایران فرصت‌های بزرگی در محیط تجارت مانند موقعیت، قابلیت، استعداد و هم‌پیوستگی‌های مسیر تجاری دارد.وی گفت: ما چگونه می‌توانیم باوجود تحریم‌ها، موانع بانکی، موانع مالی و تهاتر، هندسه صادرات نفتی و غیرنفتی را شکل دهیم؟ سفرهایی که به روسیه، چین و هند و... انجام می‌شود، می‌تواند فرصت‌ساز باشد و تهدیدها را به ما نشان دهد. برگزاری نشست ایران و افریقا و نمایشگاه اکسپو، فرصت‌های بسیار مناسبی برای شناخت فرصت‌ها خواهد بود و به‌نظر می‌رسد که نوعی تحرک و پویایی در حال به‌وجودآمدن است.

■ ضرورت ثبات‌سازی در مسیر تجارت بین‌المللی

این کارشناس اقتصاد ادامه داد: ما باید نوعی ثبات‌سازی را در نظام رفتاری با رویکردی مانند توسعه صادرات به‌وجود آوریم و از ابزارهای موثر مانند بخش خصوصی، کارآفرینان، تجار و... استفاده کنیم و به کسب‌وکارهای خرد اهمیت دهیم. ما اگر بتوانیم حرکت به‌سمت کاهش اقتصاد مبتنی بر نفت را پیش بگیریم، هرکدام از مولفه‌های ذکرشده می‌توانند تاثیر بالایی بر رشد اقتصادی بدون نفت داشته باشند.شاه‌ویسی در پایان گفت: بعضی از موانع و چالش‌های ساختاری در هندسه اقتصاد تجاری و نظم تجارت جهانی وجود دارد که باید قدرت تفرق و سیطره پیدا کردن به این موارد هم داشته باشیم. جریان رقابت تجارت جهانی، یک رقابت باز و فعال و در عین حال بی‌رحم است و همه برای افزایش سهم خود تلاش‌های بسیاری انجام می‌دهند.

یادداشت

صادرات، مهم‌ترین تحول در حوزه انرژی

علی جمشیدیان
کارشناس انرژی

صادرات یکی از ارکان اصلی اقتصاد هر کشوری است و مزایای متعددی مانند ارزآوری، ایجاد مبادلات خارجی و توسعه اقتصادی دارد. در ایران، صادرات بیشتر به نفت وابسته است و بخش عمده‌ای از صادرات کشور را تشکیل می‌دهد. این وابستگی به نفت باعث شده است تا تولید و صادرات سایر محصولات کمتر موردتوجه قرار گیرند و اقتصاد تک‌محصولی شود.در حالی که صادرات نفت نقش مهمی در ارزآوری و غنای دولت دارد، اتکا بیش از حد به آن منطقی نیست. نفت منبعی تجدیدناپذیر است و روابط سیاسی کشورها نیز تاثیر زیادی بر صادرات و نرخ نفت دارند. تیره شدن این روابط می‌تواند به رکود اقتصادی در کشورهای وابسته به نفت منجر شود. باتوجه به تحریم‌های جهانی علیه ایران، شرایط صادرات روزبه‌روز دشوارتر می‌شود. با این حال، نفت همچنان یکی از مهم‌ترین محصولات صادراتی ایران است.کشورهای تولیدکننده نفت در همسایگی ایران اغلب با مشکل دسترسی به بازارهای جهانی مواجهند. برای فروش نفت به کشورهای جنوب‌شرق آسیا، که از خریداران عمده نفت هستند، ناگزیر باید از مسیرهای ترانزیت ایران استفاده کنند. این موقعیت جغرافیایی و سهولت در ترانزیت و سوآپ نفت و گاز، مزیت بزرگی برای ایران محسوب می‌شود. امیدواریم ایران نه‌تنها در صادرات نفت و گاز، بلکه در تمامی زمینه‌ها به رشد خوبی دست یابد.افزایش ظرفیت ایران برای صادرات نفت از مهم‌ترین تحولات در حوزه انرژی است. ایران با افزایش تولید نفت و بهره‌برداری از مخازن جدید و پالایشگاه‌های به‌روزشده، قادر به افزایش صادرات نفت به بازارهای جهانی شده است. توسعه میدان‌های نفتی مهمی مانند فازهای جدید پارس‌جنوبی، ظرفیت تولید نفت ایران را افزایش داده، همچنین، بازسازی و بهبود پالایشگاه‌های موجود و احداث پالایشگاه‌های جدید، امکان تولید محصولات نفتی باکیفیت و متنوع را فراهم کرده است.

با افزایش ظرفیت تولید نفت، کشورمان می‌تواند به‌عنوان یکی از اعضای کلیدی در بازار جهانی نفت نقش مهمی ایفا کند. این افزایش ظرفیت صادرات نفت، منجر به افزایش درآمدهای ارزی برای کشور شده و امکان سرمایه‌گذاری در بخش‌های دیگر اقتصادی را فراهم می‌کند. همچنین، با افزایش ظرفیت صادرات نفت، ایران می‌تواند نقش مهمی در تامین نیازهای انرژی کشورهای دیگر ایفا کند. همسایگان منطقه و کشورهای بزرگ مصرف‌کننده نفت مانند چین، هند و کشورهای اروپایی می‌توانند از نفت ایران بهره‌مند شوند و این باعث تقویت همکاری‌های اقتصادی و سیاسی با این کشورها می‌شود.

پذیرش نفت ایران در بازار جهانی توسط امریکا یک تحول مثبت است. امریکا مجبور به پذیرش نفت ایران در بازار شده و طی ماه‌های اخیر، میزان بیشتری از صادرات نفت ایران را ثبت کرده است. از این راه، می‌توانیم منافع ارزی قابل‌توجهی را به‌دست آوریم و در بحث پایداری ارزی و توسعه صنعت انرژی شرایط مطلوبی را ایجاد کنیم.

در زمینه نفت، ظرفیت تولید جدیدی به‌وجود آمده است. علاوه بر حضور در بازارهای نفت موجود، ایران بازارهای جدیدی را برای خود ایجاد کرده و به‌سوی بازسازی پالایشگاه‌های قدیمی پیش رفته است. این گام جدید در ایجاد تقاضای جهانی جدید با تکمیل بازسازی پالایشگاه‌ها بسیار مهم و باعث گسترش بازار انرژی ایران و توسعه حوزه انرژی کشور شده است. از این‌رو، افزایش ظرفیت ایران برای صادرات نفت، یک فرصت عظیم برای توسعه اقتصادی کشور است و می‌تواند در تحقق اهداف اقتصادی و انرژی ملی تاثیر قابل‌توجهی داشته باشد.

موج انرژی

تمهیدات وزارت نیرو برای کاهش خاموشی‌ها در تابستان

رئیس کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی ضمن تشریح تمهیدات وزارت نیرو برای تامین برق در فصل گرم سال گفت: با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته انتظار می‌رود که امسال میزان خاموشی‌ها و قطعی برق در مصارف خانگی، صنایع و کشاورزی کمتر از قبل شده و شرایط بهتر شود.با اشاره به جلسات کمیسیون انرژی با مسئولان وزارت نیرو درباره تمهیدات این وزارتخانه برای تامین برق در فصل گرم سال اظهار کرد: ما همه ساله قبل از شروع فصل گرم سال جلسات مشترکی با وزارتخانه‌های نفت و نیرو برای موضوع تامین خوراک و موارد مرتبط داریم.وی ادامه داد: این جلسات برای پیشگیری از برخی رخدادهای احتمالی در فصل گرم سال تشکیل شد البته که دولت سیزدهم از ۲ سال قبل یکسری توافقات و قراردادهایی انعقاد کرد که در راستای آن ۱۶۰۰ مگاوات برق توسط صنایع و مشترکات با نفت و نیرو تولید شود.رئیس کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی گفت: طبق گزارشات ارائه شده اکنون ۱۸۰ دستورالعمل برای تابستان سال ۱۴۰۳ در حوزه منطقه‌ای، شهرستانی، استانی، ملی، بخش خصوصی و دولتی وجود دارد که در واقع خط مشی عمومی برای کل دستگاه‌های کشور مشخص شده است.حسنوند ادامه داد: نکته دیگر پیشرفت برخی پروژه‌های نیروگاهی و اورهال کردن برخی نیروگاه‌ها به خصوص نیروگاه‌های برق آبی است. سال قبل به دلیل مسائل بارندگی بخش اعظمی از نیروگاه‌های برق آبی در مدار نبود که امسال با بارندگی‌های اخیر نیروگاه‌های برق آبی آماده ارائه خدمت هستند. وی همچنین اظهار کرد: نکته بعدی درباره نیروگاه‌های سیکل ترکیبی است که خوشبختانه حدود ۳۶۰۰ مگاوات افزایش تولید برق در نیروگاه‌های سیکل ترکیبی داشتیم، افزایش تولید برق در نیروگاه‌های تجدیدپذیر و نیروگاه‌هایی که با صنعت قرارداد بسته، هم وجود دارد علاوه بر آن نیروگاه‌های برق آبی هم در مدار قرار دارد.رئیس کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در جمع‌بندی اظهار کرد: براین اساس انتظار می‌رود امسال کمترین مشکل را در تابستان داشته و خاموشی‌ها کمتر شده و شرایط بهتر شود البته که امسال زمان و شدت گرما بیشتر خواهد بود، یعنی میزان درجه گرما نسبت به سال‌های گذشته افزایش دارد لذا مدت زمان شروع و پایان گرما هم بیشتر است.حسنوند تاکید کرد: تمامی تلاش بر آن است که کمترین مشکل برای مردم به وجود آید؛ در موضوع تامین برق صنعت و کشاورزی هم شرایط بدین‌گونه است که اولویت اول تامین برق مشترکان خانگی و بعد کشاورزی و بعد صنایع خواهد بود. با این شرایط قطعی برق صنایع کشاورزی هم از سال‌های گذشته کمتر خواهد شد.

تجارت برق بین اردن و عربستان سعودی

مزایای تجارت برق بین کشورها را نمی‌توان نادیده گرفت. تجارت منطقه‌ای برق، به شرکت‌های برق و فعالان بازار اجازه می‌دهد تا از صرفه‌جویی در مقیاس بزرگ استفاده کنند، که توسعه نیروگاه‌های با ظرفیت بالا و دسترسی به گزینه‌های تامین کم هزینه و کارآمد را ممکن می‌سازد. انعطاف‌پذیری بیشتر در دسترسی به ظرفیت تولید دیگر کشورهای منطقه، فرصتی را برای کشورها فراهم می‌کند تا ظرفیت و ذخایر انرژی مورد نیاز خود را با هزینه کمتر برآورده کنند.از طرف دیگر ادغام منابع، مزایای امنیتی ناشی از تنوع عرضه و تقاضا ناشی از یکپارچه‌سازی سیستم‌های قدرت در سراسر منطقه را فراهم می‌کند. از مزایای زیست‌محیطی این امر نیز می‌توان به توانایی سیستم‌های برق یکپارچه برای استفاده از سهم بیشتری از منابع انرژی تجدیدپذیر و تکیه کمتر بر تولید سوخت مایع اشاره کرد. با به رسمیت شناختن این مزایا، شوراهای وزیران کشورهای عرب برای برق (AMCE)، زیر چتر اتحادیه کشورهای عرب (LAS)، ایجاد بازار برق پان-عربی (PAEM) را در اولویت قرار داده است. اتحادیه کشورهای عرب و کشورهای عربی با همکاری با بانک جهانی، یک مورد اقتصادی قوی برای ادغام بیشتر در میان سیستم‌های قدرت در منطقه ایجاد کرده‌اند، که زیربنای آن تاسیس و راه‌اندازی PAEM است. قراردادهای PAEM به گونه‌ای طراحی شده‌اند که برای هر کشور عربی که آن را امضا می‌کند، اجرای آن از طریق تسهیل مبادلات تجارت برق، الزام‌آور شود.در نهایت، ایجاد PAEM تعهد کشورهای شرکت‌کننده برای همکاری در ایجاد اعتماد و حل و فصل نگرانی‌های مشترک در مورد امنیت و حاکمیت ملی را عمیق‌تر می‌کند. همچنین با معرفی مکانیزم‌های قیمت‌گذاری جدید برای تجارت فرامرزی برق، ایجاد PAEM، کشورهای شرکت‌کننده را بیشتر ترغیب می‌کند تا صنعت برق داخلی مربوطه خود را اصلاح کنند، یارانه‌های انرژی را حذف کرده، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر بخش خصوصی را فراهم کنند و رقابت‌پذیری اقتصاد مربوطه خود را افزایش دهند. همه اینها می‌توانند به رشد، ایجاد شغل و رفاه مشترک برای منطقه MENA و فراتر از آن کمک کنند.در همین راستا، امجد رواشده، مدیرکل شرکت ملی برق عربستان سعودی اعلام کرد که اردن و عربستان سعودی مطالعات امکان‌سنجی اقتصادی و فنی برای پروژه اتصال برق بین دو کشور را نهایی کرده‌اند. وی خاطرنشان کرد: پیش‌نویس موافقت‌نامه‌های این پروژه در حال تکمیل است. در یک بیانیه مطبوعاتی، رواشده با حضور در کارگاه آموزشی کمیته‌های مشترک بازار عربی در دمام، عربستان سعودی، بر اهمیت استراتژیک پروژه اتصال متقابل تاکید کرد. وی بر پتانسیل این کشور برای ادغام عربستان سعودی در سیستم اتصال داخلی خلیج‌فارس، ایجاد هسته‌ای برای تبادل انرژی الکتریکی منطقه‌ای بر اساس توافق‌نامه‌های نظارتی و قانونی که در حال حاضر در دست توسعه است، تاکید کرد.جلسات دمام توسط اتحادیه کشورهای عربی به نمایندگی از وزارت انرژی، اداره اتصال برق خلیج‌فارس، صندوق توسعه اقتصادی و اجتماعی عرب و گروه بانک جهانی برگزار می‌شود. راوشده در این جلسه بر ضرورت تکمیل پروژه‌های زیربنایی برای تسهیل اتصال برق بین کشورها تاکید کرد و به اقدامات پیشگیرانه اردن در این زمینه اشاره نمود. وی به پروژه‌های در حال انجام، از جمله اتصال شبکه برق این کشور با مصر و مرحله توسعه پیوند به عراق و اردن اشاره کرد که برای هدف گسترده‌تر بازار مشترک عربی برای اتصال مناطق شام و مغرب بسیار مهم است. صباح مشعلی، مدیرعامل شرکت انتقال برق مصر (EETC) گزارش داد که ۴۰درصد از فاز اول پروژه اتصال شبکه برق بین عربستان و مصر تکمیل شده است و تاریخ عملیاتی پیش‌بینی شده در اواسط سال ۲۰۲۵ برای تولید ۱۵۰۰ مگاوات خواهد بود. فاز دوم نیز که قرار است تا پایان سال ۲۰۲۵ تکمیل شود، با هدف تولید ۳۰۰۰ مگاوات بیشتر تحقق خواهد یافت. مشعلی تاکید کرد که این پیوند باعث افزایش ارتباط با کشورهای خلیج‌فارس و تسهیل پروژه‌های مرتبط با شمال آفریقا به اروپا می‌شود.

همچنین احمد الابراهیم، مدیرعامل سازمان اتصال برق خلیج‌فارس، اظهار کرد که هدف از نشست دمام تحریک کار کمیته‌های تازه تشکیل شده در زمینه یکپارچه‌سازی برق شبکه‌های عربی و زمینه‌سازی برای یک بازار مشترک برق بود. وی این ابتکار را گامی حیاتی به سوی یکپارچه‌سازی برق، بر پایه موفقیت‌های اتصال شبکه خلیج‌فارس و همسویی با قوانین بازار برای تطبیق با منابع انرژی تجدیدپذیر توصیف کرد. الابراهیم پروژه‌های آینده را با هدف تنوع بخشیدن به محصولات انرژی، حمایت از خدمات و ایجاد تعادل در بازار برای تحریک تجارت آتی برجسته کرد. وی همچنین به اهمیت استراتژیک اتصال برق عراق به شبکه برق خلیج‌فارس اشاره کرد که به عنوان دروازه‌ای برای ارتباطات گسترده‌تر با شبکه‌های آفریقایی و اروپایی عمل می‌کند و ثبات انرژی منطقه را افزایش می‌دهد.

محمد زکریا، رئیس تیم بانک جهانی که از پروژه بازار مشترک برق عربی حمایت می‌کند، در مورد تعهد بانک به تامین مالی مطالعات برای ایجاد بازار از طریق مکانیزم‌های اقتصادی برای تجارت انرژی بحث کرد. وی بر همکاری دیرینه بانک جهانی با اتحادیه کشورهای عرب از سال ۲۰۱۰ و آمادگی آن برای تامین مالی پروژه‌ها و حمایت از طرح بازار برق عربی تاکید کرد. این منطقه در حال حاضر به شدت با منطقه شورای همکاری خلیج‌فارس (GCC) در ارتباط است که در مقایسه با زیرمنطقه‌های هشت کشوری مشرق و مغرب، یکپارچه‌ترین محسوب می‌شود. با وجود این، تنها حدود ۲درصد از برق تولید شده در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا در یک سال معامله می‌شود. سازمان PAEM به ادغام این تلاش‌های مشترک کنونی و افزایش استفاده از زیرساخت‌های انتقال فرامرزی موجود با معرفی مکانیزم‌های قیمت‌گذاری جدید برای باز کردن تجارت دوجانبه برق و هموار کردن راه برای تعداد بیشتری از شرکت‌کنندگان در بازار کمک می‌کند.

هدف PAEM افزایش تجارت فرامرزی برق از ۲درصد فعلی به ۳۷ تا ۴۱درصد تا سال ۲۰۳۵ است. این امر منطقه MENA را به یکی از بزرگ‌ترین سیستم‌های یکپارچه چند کشوری در جهان مجهز می‌کند که ظرفیت کل تولید بیش از ۶۰۰ گیگاوات تا سال ۲۰۳۵ را محقق می‌کند. علاوه بر این، اندازه و دسترسی جغرافیایی PAEM فرصت‌های تجارت با شبکه‌های برق را در اتحادیه اروپا، جنوب صحرای آفریقا و آسیا ایجاد می‌کند.

مانع‌تراشی جدید واشنگتن در مسیر صادرات نفت ایران

یک کارشناس اقتصاد بین‌الملل گفت: اخیرا کنگره و مجلس سنای امریکا مصوبه‌ای داشته و به چین فشار وارد کرده‌اند که از ایران نفت نخرند و یا کمتر وارد کنند. اما موضوع این است که امریکا نمی‌تواند در چند جبهه بجنگد. صباح زنگنه در گفت‌وگو با ایلنا، درباره صادرات نفت ایران به چین اظهار داشت: ابتدا باید این موضوع را در نظر داشت، اینکه ایران به راحتی نفت را به چین می‌فروشد درست نیست ولی به هر ترتیب راه‌هایی پیدا کرده که بتواند نفت را در حدی که نیازهای اساسی کشور را تامین کند به فروش برساند. اگر ایران می‌توانست به راحتی نفت خود را بفروشد باید می‌توانست حداقل در شرق آسیا و چین و هند با قیمت خوب و مقادیر مورد توافق بفروشد.وی با بیان اینکه امریکا هیچ مجوزی برای تسهیل در زمینه فروش نفت ایران به چین صادر نکرده گفت: اخیرا کنگره و مجلس سنای امریکا مصوبه‌ای داشته و به چین فشار وارد کرده‌اند که از ایران نفت نخرند و یا کمتر وارد کنند. اما موضوع از این قرار است که امریکا نمی‌تواند در چند جبهه بجنگد مشکلی که با کمبود انرژی و سوخت در اروپا به وجود آمده، باعث شده امریکا از هر طرقی سعی می‌کند نفت در بازار وجود داشته باشد، ضمن اینکه اگر چین بخواهد وارد بازار خرید نفت جهان شود مشکلات امریکا و اروپا شدیدتر خواهد شد، بنابراین ایالات متحده سعی بر این دارد که کمبودها را به هر شکلی برطرف کند.این کارشناس حوزه انرژی گفت: امریکا باتوجه به مشکلاتی که برای نفت و گاز روسیه در اروپا و جهان پیدا شده تلاش می‌کند به هر کشوری که نفت دارد با روش‌هایی اجازه دهد نفت خود را وارد بازار کنند تا بحران قیمت پیش نیاید، ضمن اینکه کم شدن عرضه ۲ میلیون بشکه‌ای از سوی اوپک پلاس به این چالش‌ها دامن زده است. به همین دلیل برای ایران و ونزویلا مسیرهایی باز می‌کند که نفت این کشورها وارد بازار جهانی شود تا بحران کمیت و قیمت نفت ایجاد نشود.وی تاکید کرد: امریکا رسما به ایران مجوز فروش و عرضه نفت به کشورها از جمله چین را نداده اما ممکن است چشم‌پوشی کند. چین کشور بزرگی است و چندین شرکت و پالایشگاه دارد و نمی‌تواند همه را کنترل کند، آنها به بازارها به هر ترتیب دسترسی خواهند داشت و باعث افزایش قیمت می‌شوند اما در هر حال باید با قاطعیت گفت که هیچ توافقی برای عرضه نفت ایران صورت نگرفته است.

روزگار معدن

E-mail:info@madandaily.com ● https://t.me/rozegarmadan ● www.twitter.com/Madandaily ● www.instagram.com/Madandaily www.rouzegaremadan.ir

یکشنبه
● ۶ خرداد ۱۴۰۳
● ۱۷ ذی القعده ۱۴۴۵
● ۲۶ مه ۲۰۲۴
● سال هفتم
● شماره ۱۳۱۱

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر:۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها:۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امورمشترکین:۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها:۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه:صمیم

دادوستد بیش از ۱۵ میلیون تن محصول در تالار نقره‌ای

آمـار معاملات بورس کالای ایـران در دومین ماه از سال ۱۴۰۳ نشـان می‌دهد که در این ماه ۱۵ میلیون و ۹۸۲ هـزار و ۵۵۳ تن انـواع کالا به ارزش ۱۶۳ هزار و ۲۰۶ میلیارد تومان در بازار فیزیکی دادوسـتد شـد کـه به لحـاظ حجـم و ارزش به ترتیب رشـد ۳۰،۸ درصـدی و ۲۶،۱ درصدی را نسـبت بـه فروردین ماه دارد.تالار محصولات صنعتی و معدنی در اردیبهشـت ۱۴۰۳ میزبان معامله بالغ بر ۱۳ میلیون و ۷۹۴ هزار و ۴۲۸ تـن انواع کالا به ارزش بیش از ۱۱۶ هزار میلیارد تومـان بود.در این تـالار ۶ میلیون و ۴۸۲ هزار و ۴۷۶ تن سـیمان، ۴ میلیون و ۱۸۱ هزار و ۵۰۰ تن سـنگ آهـن، یک میلیون و ۷۸۱ هـزار و ۴۱۱ تن فولاد، یک میلیون و ۱۵۴ هزار و ۶۵۰ تن آهن اسـفنجی، ۵ هزار و ۹۲۵ تـن روی، ۵۳ هـزار و ۵۱۰ تن آلومینیوم، ۴۳ هزار و ۴۲۰ تن مس، یک تن کنسـانتره مولیبدن، ۳۶ تن کنسـانتره فلزات گرانبها و ۱۳۴ دستگاه خودرو در تالار محصول‌های صنعتی و معدنی دادوسـتد شد. در تالار فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی نیز در اردیبهشت ۱۴۰۳، ۲ میلیـون و ۳۷ هـزار و ۶۴۹ تن انواع کالا و محصول به ارزش بیش از ۴۴،۳ هزار میلیارد تومان در دو بخش داخلی و صادراتی معامله شد.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

قرمزپوشی بورس در تعطیلات

گـروه بورس: بورس تهـران در هفته اخیر به علت درگذشـت رییس‌جمهوری و همراهان وی دچار شوک شـدیدی شـد و روند نزولی به خود گرفت و باعث شد بازار سـرمایه یکبارچه سرخ پوش شـود. البته پیش از خبر شهادت رییس‌جمهور یعنی روز شنبه بورس تهران سقوط سنگینی داشت که همین موضوع باعث شد که روز بعد بازار تعطیل شـود تا از رفتـار هیجانی در بازار جلوگیری شود.

در این هفته تنها روزهای شـنبه، یکشنبه و سه‌شنبه معامله در بازار سـرمایه انجام شـد کـه بازدهی ۲،۳۴ درصدی منفی داشـت و شاهد خروج نقدینگی سنگین از دایـره معامـلات بـازار بودیم. به عقیده بسـیاری از کارشناسان روز شـنبه نیز بورس همچنان روند نزولی خواهد داشـت و احتمالا بازدهی ایـن هفته نیز منفی شـود؛ چراکه همچنان تنش و هیجان در بازار سرمایه وجود دارد.

البته به گفته کارشناسـان ایـن روند منفی و هیجان در بازار سـرمایه کنترل خواهد شد؛ زیرا بازارهای مالی یک روند معقول دارند و پس از شـهادت‌رییس‌جمهور، جایگزینی برای اداره امور مملکت تعیین شـده که این موضوع می‌تواند ثبات اقتصادی را در پی داشته باشد.

همچنین وزیر اقتصـاد اعلام کرد با موضوع انتقاد به انتشـار اوراق گواهی خاص با سود ۳۰ درصد موافقیم و بـا بانک مرکزی در این خصـوص مذاکره خواهیم کرد کـه کمک کننده خواهد بود تـا گلایه‌های فعالان بازار سرمایه حل و فصل شود. رییس کل بانک مرکزی اعلام کـرد بانک مرکزی با هدف تسـریع در رفع تعهد ارزی و برگشـت ارز صادرکنندگان خرد بخش خصوصی که سـالانه حدودا ۸ تا ۹ میلیارد دلار اسـت و در راستای عمق بخشـی به بازار رسـمی ارز در راسـتای سیاست تثبیت ارزی، تصمیم گرفته اسـت بـا همکاری وزارت صمت، تالار ارز اشـخاص (بازار ارز توافقی) را در مرکز مبادله ارز و طلای ایران در آینده نزدیک راه‌اندازی کند.

در بازارهـای جهانی نفت برنت بـدون تغییر خاصی در ۸۲ دلار در بشـکه قرار داشـت. قیمت جهانی طلا مجـددا به بیش از ۲۴۰۰ دلار در اونس رسـید. قیمت جهانی مس سرانجام با پشت سر گذاشتن سقف تاریخی بـه ۱۱ هزار دلار در تن رسـید. قیمـت روی هم رو به رشـد اسـت و به ۳۱۳۰ دلار در تن صعود کرد. سرب و آلومینیـوم هم بـه ۲۳۵۰ و ۲۶۸۰ دلار در تن صعود کردند. قیمت دلار بعـد از صعود هیجانی ابتدای هفته مجددا به محدوده ۵۷ هزار تومانی رسـید، قیمت سکه علی رغم رشـد قیمت جهانی طلا مجـددا به کمتر از ۴۰ میلیـون تومان افت کرد و حباب آن به ۷.۵ میلیون تومان کاهش یافت.

▣ بازار از دریچه معاملات

شـاخص کل بورس ۲.۳۴ درصـد کاهش یافت و در ارتفـاع ۲ میلیـون و ۱۱۴ هزار واحدی قـرار گرفت و شـاخص کل هم‌وزن با کاهـش ۲.۸۲ درصدی در پله ۶۹۳ هـزار و ۹۵۸ واحـدی قرار گرفت و شـاخص کل فرابورس نیز با کاهش ۳.۳۱ درصدی در ارتفاع ۲۳ هزار و ۴۹ واحدی ایستاد.

در این هفته کاری، شـاخص صنعت انتشار و چاپ با افزایش ۱۶.۷۲ درصدی بیشترین رشد را در بین صنایع بورسـی تجربه کرد و بعد از آن صنعت منسـوجات در جایگاه دوم قرار گرفت. صنعت زغال سـنگ هم با افت ۸.۸۱ درصدی بیشـترین کاهش را تجربه کرد. مجموع ارزش معاملات خرد و حق تقدم‌ها در این هفته کاری ۷ هزار و ۳۱۱ میلیارد تومان بود. جزییات ارزش معاملات خرد روزانه به این شـکل بود که شـنبه ۲ هزار و ۵۵۲ هزار میلیارد، یکشـنبه ۳ هزار و ۳ میلیارد تومان و سه شنبه هزار و ۷۵۶ میلیارد تومان ارزش معاملات بر روی تابلو ثبت شد.میانگین سرانه خرید افراد حقیقی در این هفته کاری ۱۹ میلیـون و ۷۰۰ هزار تومان و میانگین سـرانه فروش آنها ۲۶ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان بوده است. همچنین در این هفته هزار و ۲۴۹ میلیارد تومان نقدینگی افراد حقیقی از بازار سهام خارج شد.

▣ بازدهی صنایع بورسی در اردیبهشت

بازار سهام در اردیبهشت ماه امسال نیز با چالش‌هایی مواجـه بود و در واقع روند صعودی اسـفند و فروردین ماه، در اردیبهشـت ماه اصلاح شـد. سـال ۱۴۰۲ نیز روندی مشـابه را تجربه کردیم. اردیبهشـت ماه امسال تفاوتی نیز با اردیبهشـت ماه ۱۴۰۲ داشـت. در سـال ۱۴۰۲ مـا تنها بـا چالش‌های داخلی مواجـه بودیم و نرخ گاز خوراک موجب افت تراز شـاخص‌ها و ورود به یک روند اصلاحی شـد. اردیبهشـت ماه امسال پس از تشـدید تنش‌های خاورمیانه آغاز شد و چالش‌ها فقط به داخل محدود نمی‌شد. در ابتدای اردیبهشت ماه تراز شاخص‌های سهامی ریزش انتهای فروردین ماه را که با تشدید تنش‌های خاورمیانه ایجاد شده بود، جبران کرد. اما چیزی نگذشـت که شـاخص کل بورس تهران وارد روندی اصلاحی شود و با چالش کاهش نرخ ارز در بازار آزاد و بند س تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ مواجه شد.

در بین شـاخص ۳۰ صنعت بزرگ بورس تهران، ۱۰ صنعت بازدهی بهتری به نسـبت متوسط بازار داشتند و دو صنعـت نیز رشـد تراز داشـتند. صنعـت بیمه و صندوق‌هـای بازنشسـتگی با ۴،۵ درصـد افزایش تراز توانست بیشـترین بازدهی را در بین ۳۰ صنعت بزرگ به ثبت برسـاند. صنعت رایانه نیز با رشد تراز نزدیک به یک درصـد، دومین بازدهی مثبت را در بین شـاخص ایـن ۳۰ صنعت بـه ثبت رسـاند.صنایع انبوه‌سـازی، شـرکت‌های چند رشـته‌ای صنعتی، فلزات اساسـی و فرآورده‌های نفتی نیز از جمله صنایع سـنگینی بودند که ریزش تراز کمتری به نسـبت شـاخص هم‌وزن در اردیبهشت ماه تجربه کردند. صنایع استخراج کانه‌های فلزی، محصولات شیمیایی، بانک‌ها و موسسات اعتباری و صنعت خودرو و سـاخت قطعات نیز از جمله صنایع سـنگینی بودند کـه در اردیبهشـت ماه ریـزش تراز بیشتری به نسبت شاخص کل داشتند. بیشترین ریزش تراز نیـز در بین شـاخص این ۳۰ صنعـت به صنعت رادیویـی با ۱۰،۸ درصد و پس از آن به صنایع زراعت و قند و شـکر، با بازدهی منفی ۹.۹ درصدی و منفی ۹.۸ درصدی تعلق گرفت.

آمار معامـلات بورس کالای ایـران در دومین ماه از سـال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که در این ماه ۱۵ میلیون و ۹۸۲ هزار و ۵۵۳ تن انواع کالا به همراه ۱۳۴ دسـتگاه خودرو بـه ارزش ۱۶۳ هـزار و ۲۰۶ میلیارد تومان در بازار فیزیکی دادوسـتد شد که به لحاظ حجم و ارزش به ترتیب رشد ۳۰.۸ درصدی و ۲۶.۱ درصدی را نسبت به فروردین ماه دارد.

تـالار محصولات صنعتـی و معدنی در اردیبهشـت ۱۴۰۳ میزبان معامله بالغ بر ۱۳ میلیون و ۷۹۴ هزار و ۴۲۸ تن انواع کالا و ۱۳۴ دستگاه خودرو به ارزش بیش از ۱۱۶ هزار میلیارد تومان بود.

در این تالار ۶ میلیون و ۴۸۲ هزار و ۴۷۶ تن سیمان، ۴ میلیـون و ۱۸۱ هـزار و ۵۰۰ تن سـنگ آهن، یک میلیـون و ۷۸۱ هزار و ۴۱۱ تن فـولاد، یک میلیون و ۱۵۴ هـزار و ۶۵۰ تن آهن اسـفنجی، ۸۳ هزار و ۹۲۵ تـن روی، ۵۳ هـزار و ۵۱۰ تن آلومینیـوم، ۴۳ هزار و ۴۲۰ تـن مس، یک تن کنسـانتره مولیبدن، ۵۰۰ تن کک متالورژی، ۳۶ تن کنسـانتره فلزات گرانبها و ۱۳۴ دستگاه خودرو دادوستد شد. در تالار فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی نیز در اردیبهشت ۱۴۰۳، ۲ میلیون و ۳۷ هـزار و ۶۴۹ تن انـواع کالا و محصول به ارزش بیش از ۴۴.۳ هزار میلیارد تومان در دو بخش داخلی و صادراتی معامله شد.به‌این‌ترتیب ۶۴۶ هزار و ۵۱۵ تن قیر، ۵۴۱ هـزار و ۵۵۰ تن وکیـوم باتوم، ۴۱۴ هـزار و ۹۹۴ تن انواع مـواد پلیمری، ۱۸۸ هـزار و ۵۰۰ تن لوب کات، ۱۷۰ هزار و ۱۲۷ تن مواد شـیمیایی، ۵۰ هزار و ۲۴۵ تـن گوگـرد، ۲۲ هزار و ۷۶۸ تن روغـن، ۲ هزار و ۵۰ تـن گازها و خـوراک ها و ۴۰۰ تن عایـق رطوبتی در ایـن تالار به فروش رفت. یک و نیم‌تن زعفران به ارزش ۱۵۰ میلیارد تومان در تالار کشاورزی به فروش رسید. همچنیـن ۷۲ هزار و ۴۷۴ تـن انواع محصول به ارزش ۱.۱ هزار میلیارد تومان نیز در بازار فرعی بورس کالای ایران معامله شد.

جهش یا مهار؛ مساله بورس است؟

اوایل سـال۹۹ که بورس در حال رشـد صعودی و عجیـب بود با یکی از دوسـتان کـه اکنون مدیر سـرمایه‌گذاری یکـی از موفق‌تریـن هلدینگ‌های سـرمایه‌گذاری فعلی کشور است صحبت می‌کردیم و بر اسـاس تجارب گذشـته و وضعیت سیاسـی و اقتصادی آن زمان (و بدون اطلاع از وخیم‌ترشـدن اوضـاع تا بدین پایه طی سـال‌های بعد تا امروز) به این جمع‌بندی رسـیدیم که چنین رشـدی پس از اتمام تا سال‌ها بازار را زمین‌گیر خواهد کرد.

این اتفاق افتاد و مدت‌ها طول کشـید تا شاخص قلـه ۹۹ خـود را بازپـس گیرد، پـس از آن انتظار می‌رفت مشـابه سیکل‌های قبلی بازار آرام و باثبات وارد رالـی جدیدی شـود، اما شـرایط اقتصادی و سیاسی جدید تا امروز اجازه این امر را نداده است.

زمانی‌که نگارش این یادداشـت آغاز شد، همزمان شـد با انتشـار گزارش مالی جنجال‌برانگیز یکی از شـفاف‌ترین و تا پیش از این یکـی از بنیادی‌ترین و سودسـازترین شـرکت‌های فعال در بازار سرمایه یعنی پتروشیمی زاگرس.

آنچـه منتشـر شـد و شـک‌برانگیز می‌نمـود زیاده‌شـدن ایـن شـرکت بـود، در کنـار رخداد دیگـری که البته کمتر موردتوجـه قرارگرفت و آن کاهش شـدید خالص جریان وجه نقد شرکت بود، بـا توجـه محدودیت ایـن یادداشـت ترجیح دادم با ذکـر نمونه‌وار وضعیـت یکـی از بنیادی‌ترین و برترین شـرکت‌های بازار سرمایه که ظاهرا بر بنیاد یکـی از مهم‌تریـن مزیت‌های نسـبی اقتصاد ایران (ذخایـر هیدروکربـوری) بنا نهاده شـده، خروجی سیاسـتگذاری‌های چند سـال‌اخیر را نشـان دهم، صنعتی به‌شـدت ارزآور که درآمدهای آن می‌تواند ضربه‌گیر مهمی دربرابر تحریم‌ها باشد؛ به این شکل سرمایه‌گذاران بالقوه را فراری داده و در ظاهر به‌نظر می‌رسد در نبود سرمایه‌گذاری مجدد طی سال‌های بعد و با مستهلک‌شـدن این صنعت و صنایع ارزآور دیگر کشـور و همچنیـن مستهلک‌شـدن فازهای پارس‌جنوبی، مجددا نفت به تنها منبع درآمد ارزی ایران تبدیل شود.

▣ مهار تصنعی تورم و سال‌پایانی دولت

تـورم پایین و باثبـات به نفع هـر اقتصادی و از جمله بازار سـهام اسـت، اما اگر رسـیدن به تورم پاییـن از طریـق اصـلاح سـاختاری و بازطراحی سیاسـتگذاری‌های کلان نباشـد و صرفـا از طریق ارزپاشـی به‌عـلاوه کنترل دسـتوری قیمت کالاها و خدمـات باشـد، خروجـی آن در بلندمدت برای اقتصـاد خوب نبـوده و در کوتاه‌مدت اثرات خود را در بازار سـرمایه نشـان می‌دهد، دقیقا مشابه آنچه که طی یک سـال‌ونیم اخیر شاهد هستیم. با وجود آنکـه قیمت ارز مدت‌هاسـت از قلـه تاریخی خود در سـال۹۹ فراتر رفتـه، اما به‌واسـطه کنترل‌های دستوری به‌ویژه در حوزه نرخ فروش ارز شرکت‌های صادراتی، شـاخص‌کل از محدوده سـال۹۹ خیلی فراتر نرفته‌است.

در مقام مقایسـه شـاخص بورس اسـتانبول در کشور همسایه، ترکیه که مشابه ما طی دو سال‌اخیر درگیر تورم شـدید و سـقوط ارزش پول ملی است قابل‌بررسـی اسـت، دولت از طریق مداخله در بازار کالا و خدمات و قیمت‌گذاری دسـتوری نسـبت به کنترل تورم اقدام نکرده‌اسـت، لذا بورس این کشور توانسته است حداقل متناسـب با رشد تورم صعود کـرده و جلـوی متضررشـدن فعالان این بـازار را به‌واسطه کاهش ارزش لیر و تورم بگیرد.

▣ شاخص بورس استانبول

در کنار منطـق مبتنی بر اصول اقتصاد مدرن در نفی مهار تصنعی تورم و دسـتکاری قیمت‌ها، حتی اسـلام نیز با قیمت‌گذاری دسـتوری مخالف است. وقتی در مدینه قحطی می‌شود (دقت‌کنید قحطی، نـه تحریم یـا یک رکـود اقتصادی)، مـردم عادی نـزد پیامبر می‌آینـد و از او می‌خواهند در قیمت‌ها مداخله کند، پیامبر(ص) از آنها فرصت می‌خواهد و لختی بعد می‌گوید: قیمت‌ها دسـت خداست و من در آنها مداخله نمی‌کنم کـه همان معنای امروزی دسـت پنهان بازار است که برای مردم کم‌دانش آن زمان با این کلام بیان شده‌است.

▣ نرخ بهره واقعی مثبت

در کنار بحث افت سود شرکت‌ها طی فصول اخیر و صورت‌های مالی اخیرا منتشرشده داغ‌ترین بحث این روزهای بازار سرمایه روند صعودی در نرخ اوراق درآمد ثابت و رشد نرخ پول در بازارهای مالی است.

عمـلا مشـابه برهـه محـدودی از دوره اول ریاسـت‌جمهوری حسـن روحانی و پس از سال‌ها، مجددا شـاهد مثبت‌شـدن نـرخ بهـره واقعی در بازار پول هسـتیم که این مهم در فضای به‌شـدت تورمی این روزها صرفا از طریق رشـد شـدید نرخ بهره اسمی که ماشه آن با انتشار اوراق ۳۰درصدی توسـط بانک‌مرکزی در زمستان گذشته کشیده‌شد و این روزها همبسـتگی مثبت بین رشد نرخ بازده مؤثـر اوراق‌بدهـی منتشرشـده در بـورس و نزول شاخص‌کل و قیمت سهام کاملا واضح و عیان است. علت کوتاه‌مدت مشخص اسـت؛ کسب سود واقعی بدون‌ریسـک، رقیـب اصلی بورس‌ها اسـت، اما در میان‌مدت و بلندمدت این رشد شدید نرخ‌ها اثرخود را بر رشـد تصاعدی هزینه مالی شرکت‌های بورسی و افت سـودآوری آنها نشـان خواهـد داد که از آن به‌عنوان ترمز بعدی بازار سرمایه می‌توان یاد کرد.

برجام، FATF، تعطیلات آخر هفته و...

وقتـی صحبت از احیای برجام می‌شـود، با توجه به خروج رسـمی آمریکا از برجـام نمی‌توان تمامی تقصیرها را به گردن سیاستمداران ایرانی انداخت و عملا طرف مقابل نیز به‌شـدت مقصر است، لکن در حال‌حاضر بحث بر سـر نبود مذاکره (حتی مذاکره غیرمسـتقیم) بر سـر احیای توافق‌های قبلی است، چیـزی که در ابتدای دولت بایـدن و انتهای دولت حسـن روحانی ظاهرا تا حدی در دسترس بود، اما اتفاق نیفتاد.

FATF و قبول الزامات و مقررات این سـازمان بین‌المللـی نیز چیزی اسـت که دیگـر صحبتی از آن نمی‌شـود و حتـی در مواردی کـه بدون برجام مراودات بین‌المللی امکان‌پذیر بود، قرار داشـتن در فهرسـت سیاه FATF کار را برای ایران و نهادهای مالی آن دشوار کرد.

مورد بعدی، این روزها نیز بحث تعطیلی شـنبه به‌جای پنج‌شـنبه داغ شده‌است و ظاهرا قرار نیست به نتیجه برسـد و گره کوچکی از مشکلات ایران در تعاملات بین‌المللی باز شود.

برجـام بی‌سـرانجام، مذاکرات مسـکوت‌مانده با FATF، سرانجام نامشخص تعطیلات رسمی کشور و... مشـتی اسـت نمونه خروار از بـر زمین ماندن بسیاری از مسـائل بین‌المللی به‌دلایل ایدئولوژیک، سیاسـی و جناحی و عدم‌افق‌گشایی پیش‌روی ملت و بخش خصوصی.

یادداشت

بازی در بازار سرمایه تغییر می‌کند؟

محسن عباسی
کارشناس بازارسرمایه

فراز و نشـیب‌های اخیری که بر سـر راه فعالیت‌های بازار سـرمایه ایجاد شـد، تحلیل و ارزیابی روند سـرمایه‌گذاری در این بازار را بسـیار دشوار ساخته اسـت. رخدادهای اخیر در عرصه سیاسی و راهبردی به همراه قرار گرفتن در اتمسـفر تبلیغات انتخاباتی شـرایط تازه‌ای را برای اقتصاد ایران و بازار سـرمایه نوید می‌دهد. شـرایطی که ابعاد و زوایای گوناگون آن تحلیل‌های متفاوتی را مبتنی بر داده‌های مسـتند طلب می‌کند. اصولا برای بورس ایران که تابع سیاسـت‌های دولت اسـت هیچ چیزی تعیین‌کننده‌تر از نوع اسـتقرار دولت‌ها و نحوه سیاسـتگذاری‌های آنان واجد اهمیت نیسـت (خصوصا در دوره‌های ۲-۳ساله) اگرچه که همواره نیروهای خود بازار توانایی ایجاد روندهای جداگانه در بـازار را دارند و وقتی بازار به محدوده‌های ارزشـمند بنیادین می‌رسـد واکنش‌های بازار شـکل می‌گیـرد. طی روزهای اخیر اما بازی بورس عوض شـده اسـت. با توجه به اینکه در آسـتانه فصل مجامع هسـتیم از طرفی، حدود ۱۰ روز دیگر شاهد ورود کاندیداها به صحنه انتخابات خواهیم بود، مجموعه این گزاره‌ها می‌تواند پای بورس ایران را هم به میدان انتخاباتی باز کند. تجربه‌های انتخابات ریاست‌جمهوری در دوره‌های گذشته نشان می‌دهد که بازار سرمایه ایران یکی از محورهای اساسی، برنامه‌های اقتصادی و تبلیغاتی ایران را شکل می‌دهند. کاندیداهای انتخابات ریاست‌جمهوری نشان داده‌اند که حداقل در ظاهر برنامه‌هایی برای بورس ارایه داشته و آن را در معرض قضاوت تحلیلگران و افکار عمومی قرار می‌دهند.

ضمن اینکه پس از رخدادهای تلخ اخیر در عرصه کلان سیاستگذاری‌ها، وضعیت سیاسی و کلان اقتصادی ما هم تغییر خواهد کرد که هر دو عامل بازار سـرمایه ایران را تحت تاثیر قرار می‌دهند. به نظر من سیاست‌های اقتصادی ما با نرخ سود بدون ریسک ۳۵ الی ۴۰ درصدی به بن‌بست رسیده و احتمالا بخش داغ مناظره‌ها و برنامه‌های تبلیغاتی کاندیداها حول محور اقتصاد و سیاسـت خارجی خواهد چرخید. تا اینجای کار نمی‌توان برای بورس آینده‌ای ترسیم کرد و احتمالا تا دو، سه ماه آینده کمی فضای برزخی بورس با نگاه به وضعیت سیاسی ادامه داشته باشد. فصل برگزاری مجامع از یک جهت دیگر هم مهم اسـت. فصلی که تا چند سـال پیش همیشه جزو فصول داغ بازار بود و علت آن امکان دریافت سود نقدی و چیدن میوه سهام بعد از یک‌سال بود.

حالا به فصل مجامع بعد از یک اصلاح طولانی‌مدت رسیده‌ایم که باعث کاهش p.e (نسبت قیمت به سـود هر سـهم) بازار شده و توزیع سود نقدی باعث کاهش بیشتر p.e بازار خواهد شد به عبارت دیگر سـرمایه‌گذاران با خرید یک سـهم در فصل مجامع (قبل از روز مجمع) در عرض یک‌سـال دو مجمع عمومی عادی سالانه را تجربه می‌کنند و امکان دریافت دو سود مجمع را با نگهداری یک‌سال خواهند داشت!

این مثال را برای درک بهتر مفهوم ارزندگی سهام بر اساس p.e آن عرض کردم. به نظر من در این دوره برزخی تا تعیین تکلیف وضعیت سیاسی باید به دقت وضعیت بنیادین و تکنیکال سهام بنیادی بـا p.e پایین را مدنظر قرار داد تا اولا در فصل مجامع انتخاب بهتری انجام داد و دوم اینکه در زمان برگشت بازار ارزنده‌ترین سهام بازار را در واچ لیست خود داشت.

شـخصا همچنان در بین بازارها مسـتعدترین بازار را در قبال ریسـک منطقی، «بازار سـرمایه» می‌دانم و معتقدم بازار ارز حداقل «یک دوره زمانی بعد از رشد بورس» رشد خواهد کرد و اصطلاحا نوبت رشد ارز بعد از بورس قرار دارد و همان‌طور که دیدیم بدترین اتفاقات سیاسی و جنگ و ... هم نمی‌توانـد ارز را مجـددا به قله‌های جدید پرتاب کند. در رکود سـایر بازارها نقدینگی آماده دریافت چراغ سـبز بازار سـرمایه است که به نظرم زمان زیادی طول نمی‌کشـد تا نقدینگی، بازار سرمایه را انتخاب کند. سعی می‌کنم در این ایام، سهامی که وضعیت مناسب بنیادین دارند و کمتر مورد توجه قـرار گرفته‌اند را همراه با تحلیلگران اماکـو واکاوی کنم و نکات مهم صورت‌های مالی و فرصت‌های پیش روی آنها را در فصل مجامع بازگو کنم. معتقدم شـرایط متغیر اخیر در فضای کلان سیاسـی و راهبردی اثرات مسـتقیمی در تحولات بازار بورس خواهد داشـت و دورنمای مثبتی پیش روی این بـازار قـرار دارد. با توجه بـه این واقعیت که اقتصاد ایران یک اقتصاد دولتی اسـت و نقش دولت در نظم و نظامات بازارها کلیدی است، تحولات اخیر می‌تواند چشم‌انداز مقابل بازار سرمایه را هم دچار قبض و بسط سازد.

دنیای رمز ارز

آخرین بخش از فروش توکن‌های سولانای صرافی ورشکسته FTX

شـرکت پنترا کپیتال (Pantera Capital) که پیش از ایـن عنوان کرده بود در ماه مارس ۲۵۰ میلیون دلار برای خرید توکن‌های سـولانای صرافی ورشکسـته FTX از مشـتریان خود جمع‌آوری خواهد کرد، موفق شد طی یک مزایده، توکن‌های مذکور را با تخفیف خریداری نماید.

صرافـی FTX اخیراً موفق شـده اسـت فروش ۲.۶ میلیارد دلار توکن سـولانا خـود را با تخفیف به سـرانجام برسـاند. شـرکت‌های پنترا کپیتال و فیگور مارکتـس (Figure Markets) از جمله خریداران این توکن‌ها بوده‌اند.به گزارش بلومبرگ، شرکت فیگور ۸۰۰ هزار توکن سولانا را به قیمت تقریبی ۸۰ میلیون دلار خریداری کرده اسـت اما مبلغ خرید پنترا کپیتال فاش نشـده اسـت.قیمت توکن‌های خریداری‌شـده حـدود ۱۰۲ دلار بوده که نسـبت به قیمت ۱۶۶ دلاری سـولانا در بازار، تخفیف چشمگیری محسوب می‌شـود.علاوه بر پنترا کپیتال، شرکت‌های بزرگ دیگری مانند نپتون (Neptune Digital Assets Corp) و گلکسـی تریدینـگ (Galaxy Trading) نیـز علاقه زیادی به خرید بخش‌هایی از توکن‌های سولانای صرافی FTX داشته‌اند.صرافی FTX، از زمان شروع فرآیند ورشکستگی، فروش مستقیم را به عنوان راهی برای نقد کردن دارایی‌های خود و جبران ضرر کاربران در دستور کار قرار داده است.با این حال گفتنی است که سرمایه‌گذارانی که وجوه خود را به این صرافی سـپرده بودند، تنها معادل دلاری سرمایه‌گذاری خود در نوامبر ۲۰۲۲ را دریافت خواهند کرد. در واقع، این افراد بزرگ‌ترین رشد بازار ارز دیجیتال از زمان همه‌گیری کورونا را از دست داده‌اند.

ایردراپ بزرگ شیبا در راه است!

تیم بازاریابی شـیبا اینو (Shiba Inu) با اعلام یک ایردراپ بزرگ در شیباریوم (Shibarium)، جامعه شـیبا را هیجان‌زده کرده است.به گفته لوسـی (Lucie) مدیر بازاریابی، قرار است به ازای پل زدن و اتصال به شـیباریوم، اسـتفاده از آن و هولد کردن توکن‌های خاصی مانند لیش (LEASH) و نواین (Knine) امتیاز کسب شود و در نهایت بر اساس میزان امتیاز، توکن رایگان بین کاربران توزیع گردد.این رویداد با هدف پاداش دادن به مشارکت و وفاداری کاربران به اکوسیستم شیباریوم است.

لوسـی در رابطه با تاریخ دقیق و جزئیات نهایی ایردراپ صحبتی نکرده اسـت. وی اعلام کرده که قرار است جزئیات نهایی توسط پروژه Finance K9، که یکی از شرکای رسمی شیباریوم است، در آینده اعلام شـود.در همین حال، با بهبود بیشـتر ارزهای دیجیتال برتر، شیبا اینو نیز شاهد بازگشت قیمت بوده اسـت. در زمان نگارش این خبر، قیمت شـیبا با افزایش ۲.۱۹ درصدی در ۲۴ سـاعت گذشته به ۰.۰۰۰۰۲۴۵۸ دلار رسیده است.باید توجه کرد که حجم معاملات روزانه حدود ۵۳ درصد کاهش یافته و در محدوده ۴۴۱ میلیون دلاری قرار دارد. علی‌رغم این بهبود، شیبا اینو همچنان زیر سـطح مقاومت کلیدی ۰.۰۰۰۰۲۵ دلار معامله می‌شـود.طبق داده‌هـای پلتفرم تحلیلی کوین‌گلس (Coinglass) سود باز قراردادهای شیبا با ۳.۲۴ درصد افزایش به ۸۰.۶۷ میلیون دلار رسیده است. در طرف مقابل کوین‌گلس به لیکوئید شـدن تعداد قابل توجهی از پوزیشن‌های لانگ اشاره کرده که بیانگر یک چرخش نزولی در آینده اسـت.از طرف دیگر، قیمـت توکن نایب با وجود اعلام ایردراپ با کاهش ۸.۴۰ دصدی مواجه شده و با ۰.۰۰۰۰۲۵۲۳ دلار معامله می‌شود. این در حالی است که قیمت توکن لیش با افزایش ۷.۷۲ درصدی به ۴۴۲.۱۰ دلار رسیده است.

با وجود تأیید ETF اتریوم، چرا بازار کریپتو دوباره قرمزپوش شده است؟

در بحبوحه نگرانی‌های نظارتی و تورمی، قیمت بسـیاری از ارزهای دیجیتال بار دیگر نزولی شـده اسـت. در همین راسـتا، قیمت بیت کوین (BTC) به کانال ۶۷ هزار دلار سـقوط کرده و ارزش کل بازار کریپتو نیز به ۲.۵۴ تریلیون دلار کاهش یافته است.بررسـی شاخص‌های آنچین نشان می‌دهد که جریان ورودی ارزهای دیجیتال به صرافی‌ها به میزان قابل‌توجهی افزایش یافته که نشـان‌دهنده فروش دارایی‌ها توسـط سرمایه‌گذاران است.در این میان، شاخص‌هایی مانند تعداد آدرس‌های فعال، حجـم تراکنش‌ها و فعالیت شـبکه نیز همگی نشـانه‌هایی از کاهش را نشـان می‌دهند. این کاهش فعالیت نشـان‌دهنده کاهش علاقه و مشارکت سـرمایه‌گذاران در اکوسیستم کریپتو است که به نوبه خود می‌تواند منجر به افت قیمت‌ها شـود.علاوه بر این، انتشـار صورت جلسه کمیته بازار آزاد فدرال (FOMC) باعث شده که معامله‌گران رویکرد محتاطانه‌ای در پیش بگیرند. بسیاری از مقامات فدرال رزرو در مورد فشـارهای تورمی ابراز نگرانی کرده و پیشـنهاد کرده‌اند که این امر ممکن است کاهش نرخ بهره در سال جاری را به تاخیر بیاندازد. این موضع محتاطانه به احساسات منفی در بازار کریپتو افزوده است.خبار نظارتی نیز به رکود اخیر در بازار کمک کرده است. طبق گزارش‌ها، کمیسیون بورس و اوراق بهادار (SEC) ایالات متحده موضع محافظه‌کارانه‌ای را در مورد لایحه کریپتو که اخیرا توسط مجلس نمایندگان تصویب شـده، حفظ کرده است.عقب‌نشـینی قیمت‌ها در بازار ارزهای دیجیتال را می‌توان به گزارش شاخص مدیران خرید (PMI) نیز نسبت داد. این گزارش نشان می‌دهد که اقتصاد ایالات متحده با بالاترین سـرعت خود در دو سال گذشـته رشد کرده است. این رشد اقتصادی قوی باعث شـده تا معامله‌گران انتظارات خود را در مورد کاهش نرخ بهره تغییر دهند و فشـار بیشتری بر بیت کوین و سایر ارزهای دیجیتال وارد کنند.